RADU PARASCHIVESCU

În lume nu-s mai multe Românii

(planetei noastre asta i-ar lipsi)

HUMANITAS

Cuprins

RADU PARASCHIVESCU

ÎN LUME NU-S MAI MULTE ROMÂNII
(planetei noastre asta i-ar lipsi)

Humanitas, 2019

Versiune ebook: v1.0, octombrie 2019

Radu Paraschivescu (n. 1960, București) trăiește în Balta Albă și se visează la Roma. E mefient față de avioane, reptile și sfaturile medicilor. Croiește articole pentru ziare și reviste, traduce romane, se ocupă cu hermeneutica ofsaidului în emisiuni de analiză fotbalistică și – mai rar decât i-ar plăcea – scrie cărți. Are câțiva prieteni francezi de nădejde (Millefeuilles, Plaisir Sucré, Macaron etc.), fără să-și fi trădat prima iubită: ciocolata de casă. Se îmbată cu vocea lui David Gilmour și chitara lui Mark Knopfler. La Humanitas, domiciliul lui profesional, publică niște cărți de „Râsul lumii". Se îndrăgostește repede și-i trece greu. Detestă clișeele, laptele și broccoli. A scris despre nesimțiți, Inès de Castro, Maradona și Caravaggio.

Cărți: *Efemeriada* (2000, Libra); *Balulfantomelor* (2000, RAO, reeditare Humanitas, 2009); *Bazar bizar* (2004, Mașina de scris, reeditare Humanitas, 2007); *Fanionul roșu* (2005, Humanitas, Premiul „Ioan Chirilă" pentru cea mai bună carte de sport a anului); *Ghidul nesimțitului* (Humanitas, 2006); *Fie-ne tranziția ușoară: Mici rostiri cu tâlc* (Humanitas, 2006); *Mi-e rău la cap, mă doare mintea: Noi perle de tranziție* (Humanitas, 2007); *Cu inima smulsă din piept* (Humanitas, 2008); *Răcani, pifani și veterani* (coord., Humanitas, 2008); *Dintre sute de clișee: Așchii dintr-o limbă tare* (Humanitas, 2009); *Fluturele negru* (Humanitas, 2010); *Toamna decanei: Convorbiri cu Antoaneta Ralian* (Humanitas, 2011); *Astăzi este mâinele de care te-ai temut ieri* (Humanitas, 2012); *Maimuța carpatină* (Humanitas, 2013); *Muște pe parbrizul vieții: Nou catalog de perle* (Humanitas, 2014); *Noi vorbim, nu gândim: Nouă colecție de perle românești* (Humanitas, 2015); *România în 7 gesturi* (Humanitas, 2015); *Povești de dragoste la prima vedere* (coautor, alături de Ioana Pârvulescu, Gabriel Liiceanu, Ana Blandiana și Adriana Bittel – Humanitas, 2015); *Cum gândesc politicienii*

(Humanitas, 2016); *Aștept să crăpi (de astăzi, în prime time)* (Humanitas, 2016); *Am fost cândva femeie de onoare și alte povestiri* (Humanitas, 2017); *Cartea râsului și a cercetării {Ce se întâmplă cu creierul dacă înveți cuvinte noi în timp ce faci sex)* (Humanitas, 2017); *Două mături stau de vorbă: Scene românești* (Humanitas, 2018); *Orice om îi este teamă: Un partid, doi ani și trei premieri* (Humanitas, 2018).

Felinarele se aprind pe cheiuri, cormoranii zboară, stoluri-stoluri. – Daniel Rondeau, *Mecanica haosului*[1]

Am preluat, pot să spun, ștacheta. – Daniel Breaz, ministru al culturii

Sunt un om puternic, chiar dacă mulți au spus că sunt femeie. – Viorica Dăncilă, prim-ministru

Lămuriri

„Grăsimea zboară.”
„Ciuperca fuge.”
„Corectează piciorul.”
„Vrei s-o faci să urle?”

Sunt patru dintre mesajele pe care le găsesc de câteva luni încoace în inbox. Le șterg calm și în dimineața următoare constat că s-au întors. Le șterg și se întorc. Le șterg și se întorc. Le șterg și se întorc. În loc să mă enervez, ceea ce ar fi inutil, îmi șoptesc într-o bună zi una dintre mantrele stimei de sine: cel mai deștept cedează. Prin urmare, le las acolo. Prezența lor în inbox îmi testează rezistența la stimulii curiozității. Știu că sunt la un click distanță de o aiureală și am sentimentul unei mici victorii de moral de fiecare dată când mă abțin să apăs cu arătătorul mâinii drepte pe partea din stânga sus a mouse-ului.

Cu toate acestea, mă întreb: cum Dumnezeu poate să zboare grăsimea? Îmi poposește pe ecranul minții un nor rozaliu cu figura Melissei McCarthy și cu zâmbetul ei plăcintos.

Mai departe: cum (de) fuge ciuperca? Cât scoate pe suta de metri? Aleargă și la ștafetă? Care e schimbul ei preferat? Sau poate e semifondistă, mai știi? În cazul ăsta, reușește să nu se ude când sare peste obstacolul de la groapa cu apă?

Pe urmă, cum naiba corectezi un picior? Îi faci observație? Te răstești la el? Îi dai cu linia peste degete? Îl lași corigent și-l chemi la toamnă?

În fine, de ce s-o faci să urle, mă rog? De unde până unde un asemenea sadism? Și chiar n-are nicio importantă că te-aud vecinii?

Abia mai târziu mă gândesc atent la invitația „Vrei s-o faci să urle?”. Dacă e vorba de clasa politică? Poți rata un asemenea prilej? Nu poți. Nu ți-ai ierta-o niciodată. Din fericire, te lămurești

repede: e vorba de o femeie, nicidecum de clasa politică. Iar tu nu ești torționar, ci agent al extazului. Dacă tastezi pe Google „vrei s-o faci să urle”, îți răsar sub ochi pagini întregi de povețe binevoitoare (inițial tastasem greșit „bine-coitoare”, ceea ce poate fi o coincidență sau nu): „Cum o faci să explodeze în pat?”, „Trucuri ca să excitți la maximum o femeie”, „Cum să-i faci sex oral ca să nu te uite toată viața – 7 sfaturi utile”, „Află cum o faci să geamă de plăcere” și – favorita mea, datorită aluziei rutier-basculantiste – „Cum să-i dai orgasme multiple și puternice”.

Primul lucru pe care mi-l spun după cele patru titluri cu osânza zburătoare, ciuperca vitezistă, piciorul corigibil și urletul femeii căreia „i se dau” orgasme nu poate fi decât: în lume nu-s mai multe Românii. Iar al doilea: planetei noastre asta i-ar lipsi. Cele două enunțuri rimează și compun (a se vedea pe copertă) un titlu îndreptățit.

Dar ia stai. „În lume nu-s mai multe Românii”? Unde am mai auzit sau am mai văzut cuvintele astea? În ce ungher al minții s-au cuibărit, spre a se acoperi apoi de praful uitării? Cine și cu ce ocazie le-a pus pentru prima oară laolaltă? Sunt întrebări firești, care trec cu mult dincolo de geografie. Bineînțeles că în lume nu-s mai multe Românii, la fel cum nu sunt mai multe Ugande, Italii, Japonii sau Norvegii. Constatarea în cauză e doar o bombare a pieptului național, un precursor al mândriei de-a fi român pe care o trâmbițează cei de care, răsturnând un pic perspectiva, România nu prea ar avea de ce să fie mândră.

Situația e tulbure. Memoria e tulbure. Și tot Tulbure e și Victor, proletpoetul care scoate în anii 1980 scremetul intitulat, ei bine, da, *În lume nu-s mai multe Românii.* Nu e singura ispravă din lirica – zi-i pe nume – tulburesciană. Aceluiași versificator de ketch-up omagial i se datorează *Balada soldatului căzut împărțind* Scânteia *în ilegalitate*, *Sub nimburi comuniste, sub steme*

românești și multe alte probe de tușeu rectal care fac din România lui Nicolae Ceaușescu o atracție macula-turistică. *În lume nu-s mai multe Românii* nu rămâne însă la nivelul eructației patriotarde. E atâta sensibilitate în versurile lui Victor Tulbure, încât e păcat să nu profiți și să nu faci din ele o piesă corală. Zis, profitat și făcut. Poezia e pusă pe note, iar Electrecord iese pe piață în 1982 cu discul *Cântec de zori – piese corale laureate la concursuri naționale și internaționale.* Discul rămâne necumpărat. Nu se vinde nici ca pâinea rece, nici ca apa caldă. Nici n-ar avea cum, câtă vreme cele două fețe ale lui ilustrează, de la prima la ultima silabă cântată, demonstrația de forță și dispreț a conducătorilor la adresa condușilor. *Cântec de zori* apare în perioada când prima tovarășă a țării vede o coadă la de-ale gurii din goana mașinii și se oțărăște isteric: „Ce mai vor și șobolanii ăștia?” Vorba lui Corneliu Vădim Tudor:

E Elena Ceaușescu
Suflet nobil și vibrant,
Mamă bună, om politic
Și prestigios savant.

Ce dovadă mai bună că nu doar discurile au două fețe, ci și oamenii?

(Paranteză. O teză de doctorat cu titlul *Cercetare despre simbolistica șobolanului de la Elena Ceaușescu la Liviu Dragnea* ar fi o provocare pentru orice spirit studios.)

Tinerii cărora astăzi li se șoptește strâmb că „pe atunci era mai bine” merită să vadă măcar un crâmpei din răsfățul acelor vremuri. Pentru asta e nevoie de enumerarea celorlalte piese de pe discul *Cântec de zori:* „Partidul sub un steag unind poporul”, „Mesaj de pace din Carpați”, „La ctitoria unei lumi mai drepte”, „Noi, comuniștii, cu inima fierbinte”, „Uniți vom dăinui întotdeauna”, „Există

un partid aci-n Carpați”, „Avem pe lume un conducător”.

Asta ați ratat, copii. Așa arată coloana sonoră a comunismului ceaușist.

Pentru cine a uitat dulceața așa-zisei poezii sau n-a apucat s-o guste, iat-o mai jos, în tot ce are ea mai Tulbure:

Un vultur se rotește în tării
Peste Carpații mei cu frunți de piatră.
În lume nu-s mai multe Românii,
Ci una doar, și-aceea ne e vatră!

Sclipesc în soare turle argintii,
Par sondele un codru de mesteacăn,
În lume nu-s mai multe Românii,
Ci una doar, și-aceea ne e leagăn!

În zori răsună viers de ciocârlii,
De aur e pe câmp nemărginirea,
În lume nu-s mai multe Românii,
Ci una doar, și-n ea ni-i fericirea!

Se-nalț-un steag cu falduri purpurii,
La noi în august e fierbinte vara.
În lume nu-s mai multe Românii,
Ci una doar, și-aceea ne e țara!

Câteva mărunte observații de context:

1. Fiecare dintre cele patru strofe are aerul unei rățoiri și se încheie cu semnul exclamării. Se poate bănui aici o indicație a autorului în folosul recitatorilor de la festivalul național „Cântarea României” sau poate în folosul actorilor distribuiți în spectacolele deșănțării encomiastice. Să știe oamenii care urcă pe scenă că e nevoie de trăiri viforoase și de glasuri bubuitoare. Despre patrie nu murmuri, despre patrie urli.

2. Versificația se face școlărește, ca în comuna primitivă a poeziei. Aidoma altor barzi ai

gunoiului, și Victor Tulbure lucrează la normă. Nici el, nici alții nu respectă canonul, deși și el, și alții scriu despre oameni care ne-au canonit. Ștampila lui Eminescu i se lipește de frunte: „Înșirând cuvinte goale / Ce din coadă au să sune”. În criză de timp și de talent, Tulbure rimează clar și prost: „piatră” cu „vatră”, „leagăn” cu „mesteacăn”, „nemărginirea” cu „fericirea” și „vara” cu „țara”. Poeții adevărați se feresc de acest tip de rimă (substantiv cu substantiv, verb cu verb etc.) ca Ucigă-l Toaca de toacă.

3. Atrage totuși atenția al doilea vers din ultima strofe „La noi în august e fierbinte vara”. Exegeții (!) încă nu s-au pus de acord dacă e vorba de o trimitere la serialul *Un august în flăcări* sau o persiflare *avant la lettre* a lui Donald Trump și a teoriei lui potrivit căreia încălzirea globală este ce era proprietatea privată pentru Ion Iliescu: un moft.

4. A se reține: „viers”, nu „vers”, da? Suntem de mii de ani pe-aceste plaiuri.

5. Există și o variantă actualizată a poeziei lui Victor Tulbure, fără semne ale exclamării și fără rime facile. Iată prima strofe:

Un cormoran se-avântă în tării.
Ce vede cu privirea-i acvilină?
Ochiuri de apă, lanuri aurii
Și tare-ar face-o baie în piscină.

Autorul e ministru în timpul liber și sinistru când deschide gura. Spre a i se da totuși ce-i al lui, are fior parodic, după cum arată strofa de mai sus. Iar dacă-și pune mintea, te poți trezi, pe nepusă masă, cu o mică înlocuire zoologică dinăuntrul *Serenadei* lui Arghezi: „Cormoranul te miroase / pe la șase.”

Cu toate cusururile poeziei în cauză, titlul ei e excelent. Nu e limpede (evident, e Tulbure) dacă este vorba de potriveală sau de vizionarism. Cert este că „în lume nu-s mai multe Românii”. Și chiar

nu sunt. Motive? Să le numărăm, coane Fănică. Avem o țară unică prin aceea că:

Avocatul Poporului pleacă în concediu la sfârșitul toamnei, ca să nu atace Ordonanțele de Urgență legate de justiție la Curtea Constituțională, și are grijă să nu-și delege atribuțiile nimănui.

Prim-ministrul Japoniei e invitat pentru prima dată în România de un omolog român care nu-l așteaptă la aeroport, din cauză că tocmai fusese îndepărtat din funcție.

Un fost ministru de externe agasat de excesul de hidrogen din apă și debordând în trecut de declarații prietenos-admirative la adresa Americii se trezește declarând, fără pic de glumă, că „Rusia este soluția optimă pentru supraviețuirea noastră ca națiune liberă".

Un doctor în istorie susține, după o eschivă care-l scapă de cămașa de forță, că „limba pe care au vorbit-o primii oameni pe pământ a fost limba română".

Întunericul este mediul optim de lucru atât pentru guvernanții care vor să subjuge justiția, cât și pentru un membru al Curții Constituționale, care o invită la o discuție între patru ochi pe președinta Înaltei Curți de Casație și Justiție și-i mărturisește că are de gând să ignore un articol de lege, spre a-și sluji căpeteniile penale.

Premierul se laudă cu scosul țării din noroi într-o țară în care există drumuri înnămolite până și în capitală, spre a nu mai vorbi de alte localități. Programul Național de Dezvoltare Locală e, în ciuda numelui, un sistem de sifonare a banului public printr-o rețea care constă inclusiv în evlavioși reprezentanți ai clerului.

Ministrul agriculturii scapă din marcaj și stupefiază asistența din cancelariile europene vorbind liber și provocându-i pe interpreți la un nivel nemaiîntâlnit până atunci. Iată pasul

introductiv: „A pornit o primă întrebare de la un coleg, îngăduiți-mi să vă spun așa, care are același nume ca și mine – Petre. Dar ce loc nu e plăcut în România?! Bravo! Am intrat în sală cu un succes formidabil, bravo!, extrem de important, dar atât de necesar și de util pentru noi toți. Aveți, să știți, vă spun aici, un moment deosebit de important prin prezența subsemnatului în acest consiliu. Bravo! A se vedea populația de cormorani. Cormoranii în România fac baie în piscine, nu se mai feresc de oameni – de pescari, nici atât. Va mulțumesc pentru întrebări. Bravo!" Urmează pasul solomonic, făcut în marginea unei întrebări despre soluția pe care o propune ministrul în chestiunea Brexitului: „Regret, sigur, și Uniunea Europeană este mai săracă față… fără Anglia… este mai săracă față de Marea Britanie. Dar aceste lucruri le putem gândi, le putem judeca în interesul comun și urmărim cu interes pașii în acest domeniu, astfel încât dorința de-a fi împreună să se manifeste oricând, și pentru aceasta suntem în stare toți să găsim soluții pentru a genera o asemenea stare de lucruri în care obiectivele comune să fie atinse cu dorința fiecărei părți și cu interesul legitim pentru fiecare domeniu." În fine, iată și pasul al treilea, cel romantic-metaforizant: „V-o spune un om care înțelege furtuna Brexitului, dar înțelege și furtuna pescarului în momentul în care el se află în raport cu natura și nu găsește soluții pe care să le folosească atunci când nevoia îl împinge și situația o dictează."

Un cetățean poate ocupa pe rând trei, patru sau cinci fotolii ministeriale, fără vreo competență anume pentru niciunul dintre domeniile pe care e chemat să le administreze.

Un deputat cere expulzarea ambasadorului SUA fiindcă, sprijinind lupta împotriva corupției, îl susține pe fostul procuror-şef al DNA. Partidul căruia îi aparține deputatul dă țării un guvern care

gargarisește tot soiul de refrene prin care elogiază parteneriatul cu SUA și NATO.

Diverși impostori își fabrică diplome și parafe, își cumpără halate și pe urmă se angajează ca medici în spitale importante din București și din țară.

Guvernul are în componență analfabeți, plagiatori și sfertodocti, iar camerele Parlamentului sunt conduse de condamnați penal.

Numărul celor care pleacă din țară sătui de minciună, sărăcie, abuz, nepăsare, corupție și neglijență criminală depășește cinci milioane și transformă România în țara cu cea mai mare populație emigrată pe timp de pace din întreaga lume. Înaintea României se găsește doar Siria, devastată de un război civil înfricoșător.

Un premiu național de poezie este transferat dinspre câștigător spre al doilea clasat întrucât câștigătorul nu poate fi de față la premiere – festivitatea se desfășoară la sute bune de kilometri de locul unde poetul, în vârstă de optzeci de ani, e bolnav și țintuit la pat. Al doilea clasat, cu o stare medicală incomparabil mai bună, se deplasează la locul faptei, ridică premiul și mulțumește juriului.

Un deputat cu cvasistudii de cvasidrept confundă protestul cu greva și-i amenință cu închisoarea pe magistrații care protestează împotriva unei ordonanțe de urgență care le pune gâtul în jugul partidului aflat la putere și le suprimă independența decizională.

Analfabetismul funcțional depășește 40%, ceea ce trimite România la coada țărilor membre ale Uniunii Europene (și) la acest criteriu.

Fostul procuror-șef al României e șicanat, jignit și linșat politic de compatrioții din partidul aflat la putere când candidează la șefia Parchetului European. Cei care se comportă așa sunt aceiași care deplâng atitudinile antiromânești ale europarlamentarilor care divulgă pe scena europeană abuzurile guvernului român.

Operațiunea de obstrucționare a candidatului e desfășurată de un partid plin de inși „mândri că sunt români” și are loc exact când România se află la conducerea rotativă a Consiliului Uniunii Europene.

Așa cum observă doi gânditori români într-o conferință ținută sub cupola Ateneului Român, contraselecția politică și morală are câștig de cauză în dauna modelelor iradiante ale binelui.

Un senator constată că „pe vremea tehnocraților se făceau șase ore de la Caransebeș la București, pe când acum, datorită creșterii economice, se fac opt, fiindcă sunt mai multe camioane pe drum”.

Spitalizarea reprezintă supărător de frecvent scurtătura spre infecție și deces.

Ministrul muncii devine șomer.

Din aceste motive și din alte câteva zeci, „în lume nu-s mai multe Româniii”. Măcar atât.

R.P.

Cele mai multe texte din acest volum au apărut pe site-ul www.digi24.ro. Le mulțumesc celor care îl coordonează, în primul rând lui Dinu Gheorghe Jr, pentru acordul de publicare. Două texte au apărut în revista *New Money,* iar mulțumirile mele se îndreaptă și spre redactorul-șef, Ionuț Ancuțescu. Ultimul text, *Om și persoană (plângere nepenală),* este expresia nepublicată până acum a unei uriașe deziluzii.

Poezia pamblicarului celălant

Sătule să-i desfete pe zeii din Olimp și să danseze cu Apollo, muzele au coborât pe pământ, dornice să vadă care sunt variantele de *loisir* ale muritorilor și cum arată echivalentele telurice ale pădurilor din Helicon și Parnas. Trei dintre ele, Calliope, Erato și Euterpe, și-au amintit că au drept preocupare comună poezia și au organizat o descindere în folosul ministrului educației naționale, Valentin Popa. Domnul Popa e un torționar asiduu al limbii române, pe care o strivește sub carâmb cu fiecare prilej. Asta însă nu-i inhibă avântul poetic, mai cu seamă când Academia de Studii Economice din București împlinește 105 ani de la înființare, iar ministrul e invitat să se adreseze de la microfon auditoriului strâns în aula magna. În același timp, prin măsurile luate împotriva celor pe care ar trebui să-i slujească, Valentin Popa se alătură demnitarilor care cred că dacă ai demnități poți să-ți suspenzi demnitatea. Și nici măcar imaginația nu e aliatul de nădejde al ministrului. Dacă ar fi fost, l-ar fi prevenit că acronimul ASE poate fi citit ca începutul formulei „A SE slăbi" și nu l-ar fi lăsat să se expună atât de mult ridicolului.

Prin grija site-ului www.recorder.ro și a câtorva televiziuni care au preluat filmul de pe site, românii au constatat că Valentin Popa și-a învins tracul celui care, conform propriei sale mărturisiri, n-ar avea întotdeauna cuvintele la el. Revirimentul e vizibil și trebuie salutat ca atare. Sigur, poate că unii s-ar fi așteptat ca ministrul să nu fie excesiv de zglobiu tocmai când mari instituții de învățământ superior din țară îi reproșează managementul neperformant și nedreptățile comise în legătură cu cele opt universități care vor primi mai puțini bani în anul 2018–2019, ca urmare a reducerii cifrelor de școlarizare pentru studiile de

licență, masterat și doctorat. Ce nu știu cei care emit obiecții e că nu poți să te pui cu muza. Iar cu muzele, nici atât. Grupându-se în jurul lui Valentin Popa, cele trei purtătoare de inspirație descinse din Olimp l-au somat să profite de prezența lor și să fericească publicul. Mai docil decât premierul, ministrul Popa s-a supus somației și a livrat ceva care, în lipsa unui termen mai potrivit, ar putea trece, la o adică, drept „poezie".

Așa cum s-a putut convinge toată lumea, valoarea poetică a lui Valentin Popa riscă să fie sub valoarea lui de manager, ceea ce nu-i deloc simplu. Pe de altă parte, hazul fără voie nu are nevoie de muză, ceea ce explică viteza cu care s-a prăbușit ministrul în penibil, în aplauzele mai degrabă jenate ale celor siliți să-l asculte recitând. Fiindcă poezia lui Valentin Popa e demnă de brigăzile sătești de pe vremuri și constă într-un ghiveci de cacofonii, cuvinte profund nepoetice, rime pionierești și tentative eșuate de umor. Nici măcar indulgența premeditată a juriilor artistice de pe vremuri n-ar fi lăsat să treacă mai departe o versificare atât de sărăcuță și un asemenea bătut de apă în piuă.

Neavând de tăiat nicio „pamblică", ministrul Valentin Popa a atacat „celălant" registru al prezenței sale publice: înșirarea de cuvinte care ar putea produce, printr-o forțare a notei, impresia de versuri. A făcut-o cu un zâmbet complice, de frezor care iese pe ușa fabricii cu zece minute înainte de închiderea programului de lucru și dă pe gât una mică la prima speluncă ieșită în cale. Surâsului ministerial i s-a răspuns cu un rictus din partea muzelor, care nu-și închipuiseră, bietele de ele, că bătuseră atâta drum pentru următoarele:

Se cuvine, dragi prieteni, ca la ceas aniversar
Să-i cinstim pe-aceia care la ASE fost-au făurari.

Pe acei ce-au pus sămânța și au tras din greu, cu spor,
De la domnul Davidoglu pân' la domnul Istudor.
Pe toți ce-au împins ștacheta spre înalturi, către zări,
Ca ASE-ul să răspundă miilor de provocări.
Care-au îmbinat tradiții c-un învățământ modern,
Ducând faima Academiei și intern, dar și extern.
Lor, a noastră admirație și nu știu dacă contează,
Cică toate se-mplini-vor dac-un Popă le urează.

Dacă muzele n-au părut încântate de lirica valentin-popistă, în public s-a distins un cetățean care, deloc stingherit de ceea ce auzise, ca alți participanți, a însoțit momentul poetic cu niște aplauze largi, de tipul celor promovate pe vremuri la congrese și plenare de Emil Bobu. Din două, una: fie omul era surd, fie auzea bine și țintea o promovare cu sprijinul ministrului. Calliope, Erato și Euterpe, în schimb, au pierdut din vedere un lucru important: că în pauzele de politică și decizii împotriva poporului, în intervalele dintre sforării și mișmașuri, PSD hrănește și se hrănește cu poezie. O dovedește producția absconsă a Gabrielei Firea, pe care Nicolae Manolescu a avut grijă s-o escorteze în Uniunea Scriitorilor, spre a o așeza în rând cu Foarță, Blandiana, Brumam, Iuga, Soviany, Mălăncioiu, Cărtărescu și Dimov. O dovedește chiar mai bine osanaua nerușinată pe care i-a închinat-o Mircea Cosma lui Victor Ponta. Mai țineți minte?

Victor, o galaxie română-n devenire
Răsare-n universul zidit de răstigniri,
Pe temelie veche, de piatră și jertfire,
El reînalț-o țară a vechilor români.

Pe viitor, stimate și delicate muze, vă rog să vă odihniți doar prin codrii din Helicon și din Parnas.

Nu mai vizitați România și nu mai poposiți lângă fruntea înfierbântată a politicienilor-poeți. Fiindcă voi plecați și încingeți iarăși hora cu zeul-Soare, pe când noi rămânem cu ei pe cap și la cârma țării. Și habar n-aveți cât e de rău.

La noi, la Bruxelles

Viorica Dăncilă este numele din secolul XXI al lui Chivu Stoica. Ocupați să-i asorteze cariere în care s-ar fi dovedit mult mai competentă decât cea de prim-ministru (croitoreasă, taxatoare, gospodină pregătind sarmalele etc.), oamenii nu au timp să observe cât de mult seamănă premierul de azi cu cel din perioada 1955–1961, când țara se numea Republica Populară Română. Fiecare dintre ei vine la pachet cu sforile prin care poate fi manevrat de păpușar (Liviu Dragnea azi, Gheorghe Gheorghiu-Dej ieri). Fiecare are un devotament orb față de șef și un dispreț mat pentru știința de carte. Fiecare e gata să treacă prin zid sau prin foc dacă i-o cere cel care l-a pus în funcție. Fiecare e certat cu limba română și nu pierde nicio ocazie de-a se face de râs, fără ca asta să-l tulbure în vreun fel. Fiecare e primitiv politic, incult și slab echipat intelectual. Fiecare e incapabil să se exprime fără să se uite pe foaie (lasă că rezultatele nu sunt onorabile nici atunci). Fiecare e un monument de inadecvate.

Unul dintre dezavantajele Vioricăi Dăncilă în compararea ei cu Chivu Stoica e televiziunea. De fapt, mass- media. Dacă în urmă cu o jumătate de secol bâlbâielile, gafele și pașii greșiți se vedeau mai greu, astăzi devii prilej de glume în mediul online la trei secunde după comiterea boroboaței. În plus, libera exprimare încă n-a fost forfecată. Din punctul ăsta de vedere, Viorica Dăncilă trăiește o dramă. Din celelalte puncte de vedere, drama e a noastră. Iar faptul că un premier-marionetă angajează și reprezintă România ar trebui să invite la revoltă, nu la persiflare. Un Marian Nistor sau un Miron Cozma se face de râs în nume propriu. Viorica Dăncilă cade la rândul ei în ridicol de fiecare dată când intră în cadru, dar de durut ne doare pe noi. În plus, faptul că un asemenea om poate fi șef de guvern demonstrează

două lucruri: 1. Că funcția cu pricina e la îndemâna oricui; 2. Că Dumnezeu nu numai că există, dar ne ajută zilnic și stăruitor să nu crăpăm. Andrei Pleșu chiar a observat cândva că nu se poate concepe dovadă mai bună a existenței lui Dumnezeu decât faptul că o țară condusă de atâția hoți și incompetenți nu se scufundă. Nu se sufocă. Nu rămâne fără semne vitale.

N-a mai existat de mult un politician (abia m-am abținut să pun ghilimele) care să ne facă să plecăm atât de des după fentă. Aparițiile publice ale Vioricăi Dăncilă au devenit, în timp, motive de jind și nerăbdare. Le pândim cum pândeam anecdotele cu Dem Rădulescu și Puiu Călinescu la revelioanele de dinainte de 1990. Abia așteptăm să mai vedem o dată la lucru rocada intervocalică din mintea premierului. Abia așteptăm să-l auzim pe „i” pronunțat în loc de „e” și invers. Când „Brixit” și „dificit”, când „prevelegiu” și „președenție”. Înconjurată de un ministru al muncii care vorbește despre marșul tramvaiului când ar vrea să vorbească despre piața muncii și de un ministru al educației care n-ar trece un examen onest de admitere la liceu, Viorica Dăncilă acceptă să se facă de râs de dragul partidului și mai cu seamă al șefului său. Rezistența ei la hohot și la arătatul cu degetul e, până la urmă, remarcabilă. Numai că rezistența aceasta nu vorbește despre spiritul de sacrificiu, ci despre îndeplinirea unei misiuni care îmbogățește partidul și nenorocește țara. Teleormanizarea guvernului nu e un accident, ci dovada vie că *piovra* poate urca de la nivelul unui județ la nivelul României. Fidelitate oarbă, încârdășire, dispreț și dorința de-a rupe coloana legii – iată instrumentele de lucru ale guvernului român în anii douăzeci-optsprezece-douăzeci-nouăsprezece.

Să nu fim naivi. Viorica Dăncilă e o țintă facilă fiindcă ăsta e rolul ei. A fost prezentată ca o fire pașnică și face tot ce depinde de ea ca să intre în

pielea personajului. Nu ripostează când e comparată cu o nașă la o nuntă de mediu rural, când e sfătuită să nu se mai îmbrace cu draperia sau când e întrebată de limbile străine pe care le vorbește, în afară de daco-gestică. Nu se enervează, nu ridică tonul, nu-i ceartă pe ziariștii insolenți sau băgăreți. Repet, ăsta e rolul. Cu majuscule: ĂSTA E ROLUL. Avem deplina libertate să râdem și să ne izbim cu palmele peste pulpe când o auzim și când o vedem. Și exact asta facem. Momeala e atât de apetisantă, încât ne dăm coate în burtă ca să prindem cât mai mult din ea. Iar în spatele ei păpușarul râde pe sub mustață și își vede liniștit de planuri. Viorica Dăncilă nu e doar un om de paie, ci în primul rând o diversiune. Un paratrăsnet. O pistă falsă. *A red herring,* cum ar spune englezii dac-ar mai fi „la noi, la Bruxelles". Ehe, ce râsete a provocat și scuza invocată de premier pentru „douăzeci-douăzeci" și pentru limbajul tehnic al organismelor europene. S-a făcut imediat legătura cu bancul în care învățătoarea îi trimite pe flamanzi într-o parte a clasei și pe valoni în cealaltă, dându-i ocazia micului Ițic să întrebe: „Și noi, belgienii?"

E cazul să nu mai râdem de Viorica Dăncilă? Nu. Nici n-am putea. Oferta e prea generoasă ca s-o refuzăm. Dar râsul n-are voie să ne adoarmă atenția și să ne confecționeze o imagine bună despre noi. Nu putem spune „Dăncilă e inferioară, iar noi, cei care o luăm peste picior, suntem superiori". Ar fi o eroare colosală. Deocamdată, câtă vreme avem mai departe în fruntea țării profitori, manipulatori și oameni certați cu legea, nu suntem superiori. Suntem niște proști cărora a început să le fie lene să-și folosească plămânii, gurile și ștampila de vot. Suntem o masă de candizi căreia i se servește o comedie menită să ascundă drama. Cu excepția câtorva tulpini din București și a nucleelor de tipul „Vă vedem!",

suntem în pierdere de rezistență, tenacitate și solidaritate. Iar asta nu e bine deloc.

Discursul urii, duhoarea gurii

Episodul petrecut nu de mult pe stadionul Anghel Iordănescu din Voluntari depășește granițele mojiciei. Ilie Ciuclea, patronul lui Juventus București (preschimbată ulterior în FC Daco-Getica), nu e, în situația de față, doar o gazdă care, la vederea oaspeților, confundă „primitor” cu „primitiv”. El devine ghid pentru amatorii de excursii într-o Românie cavernicolă pe care îți vine greu s-o așezi în rama Uniunii Europene. Mai precis, Ilie Ciuclea dă dispoziție ca, înaintea meciului din play-out cu Sepsi Sfântu Gheorghe, din boxele stației de amplificare să se reverse versiunea pornografic-xenofobă a cântecului *Doamne, ocrotește-i pe români,* cântat în varianta originală de Sava Negrean-Brudașcu. Subalternii se execută, iar asistența aude măscările antimaghiare prin care Ilie Ciuclea crede că-și legitimează patriotismul și naționalismul.

Nu e prima și nu va fi ultima mostră din ceea ce se cheamă, de la o vreme încoace, discursul urii în România. Au sărit și alții cabalina, cu tot cu șaua de fabricație panonică. La un Steaua-Újpest consumat cu ani în urmă, niște suporteri ai Stelei au arborat un banner pe care scria „Cât ține o unguroaică rahatul în ea? Nouă luni”. În maghiară, pentru a se elimina echivocul din mintea oaspeților. Deosebirea dintre fapta de atunci a suporterilor și scârboșenia comandată de Ilie Ciuclea e importantă. În primul caz, vorbim de un grupuscul de exaltați. În al doilea, de patronul unei echipe din Liga I (între timp, echipa a retrogradat – *n.m.).* Manifestările șovine sau xenofobe de care ai parte în peluze sunt condamnabile, oriunde s-ar petrece – la București sau la Budapesta, la un meci de handbal feminin sau de hochei pe gheață. Există isterici și decerebrați la Moscova și Salonic, la Varșovia și Belgrad, la Istanbul și Monterrey.

Mizeria unora nu se poate justifica sau explica prin raportarea la mizeria altora. „Las' că și voi faceți la fel" nu e un argument, ci doar o formulă care încinge în loc să aplaneze. Oprobriul trebuie să fie ferm, indiferent cine e obiectul lui. Ungurii care aruncă pliculețe cu urină în capul handbalistelor din România trebuie tratați cu același ochi critic și cu aceleași sancțiuni ca românii care zgâlțâie gardurile de protecție și zbiară „afară, afară cu bozgorii din țară". Fiecare pădure are uscături care se cuvin scoase și date deoparte.

Dar asta e doar o parte a problemei. A doua parte ține de faptul că ospitalitatea de tip Ilie Ciuclea se desfășoară într-un an cu semnificații istorice și politice pentru România, pe care patronul lui Juventus București nu pare să le discearnă. Nu ai voie să te comporți așa niciodată, dar cu atât mai puțin în 2018, dacă nu ești dușmanul țării pe care susții c-o adori. Ilie Ciuclea iubește România cu atâta patimă, încât e gata s-o facă de râs în public. Și nu ezită să-i semneze compromiterea, făcându-și în același timp de rușine părul care i-a albit inutil.

Un amănunt. După porția de sex oral pe care, cocoțat pe statuie, Avram Iancu le-o distribuie ungurilor (nu e cam incomod, totuși?), peste stadionul din Voluntari coboară zvon de cântec, joc și voie bună. Nimic de obiectat. Atâta doar că, după muzica populară, de la aceeași stație din care se revărsase un picuț mai devreme kitsch-ul scabros și xenofob cu crăișorul în erecție și cu „bomba atomică din câmpia nordică" *(sic!)* se intonează imnul național. Tot din patriotism, de bună seamă. Lui Ilie Ciuclea nu i se pare nepotrivit ca *Deșteaptă-te, române!* să fie prefațat de un pornoșag antimaghiar. În plus, Ciuclea se consideră îndreptățit să-și adjudece imnul țării și să facă din el un obiect de uz și abuz personal. Ce anume îi dă dreptul lui Ilie Ciuclea să deschidă fiecare meci considerat pe teren propriu al echipei

sale cu *Deșteaptă-te, române!?* Nimeni nu știe, nimeni nu întreabă. Mai rămâne să-l pună la chefuri, la grătare sau când își serbează nepoții. Totuși, n-ai voie să te înstăpânești pe un simbol și să-l degradezi în halul ăsta. Confiscând imnul și punându-l la stație pe unde apucă, Ilie Ciuclea se comportă ca bișnițarii care se plimbau prin Lipscani cu un deceniu în urmă și vindeau țigări fără timbru echipați în treningul naționalei de fotbal.

Un al doilea amănunt. Cu toate minusurile lui (și va fi având destule), primarul Florentin Pandele din Voluntari nu are nicio vină în toată povestea. Publicul din Voluntari și ceilalți reprezentanți ai echipei, la fel. Juventus București nu deține un stadion omologat pe care să-și joace meciurile de acasă și apelează la bunăvoința altora – mai întâi la a celor de la Petrolul, pe urmă la a celor de la FC Voluntari. Juventus este un oaspete care se transformă de nevoie în gazdă în fața celuilalt oaspete. Lui Ilie Ciuclea pare să-i fi scăpat și amănuntul că, întâmplător, nu era la el acasă în după-amiaza cu pricina. Nu de alta, dar la el acasă, conform regulamentelor în vigoare, nu are nimeni voie să-i calce pragul altfel decât pentru meciuri amicale.

Un al treilea amănunt, în folosul amatorilor de naționalism viforos. Există pe YouTube un filmuleț cu intonarea imnurilor la meciul de rugbi Irlanda-Anglia jucat în 2007 pe Croke Park din Dublin. Adică exact pe locul unde, în 1920, poliția engleză ucisese mai mulți cetățeni irlandezi. Toată presa lumii a așteptat intonarea imnului englez ca pe un prilej de huiduială irlandeză și de resentiment urlat până în buza apoplexiei. Când colo, *God Save the Queen* s-a auzit limpede și curat, fără un fluierat din tribune, însoțit doar de vocile rugbiștilor și spectatorilor englezi. Pentru cele două imnuri irlandeze (la rugbi Irlanda și Irlanda de Nord formează o singură echipă), fac apel la frazele lui

Traian Ungureanu din articolul „Grația la Dublin. Binele există” (revista *22*, 9 martie 2007):

> A doua întâmplare de mare puritate omenească s-a petrecut de îndată ce a început imnul Irlandei. Pe tot aliniamentul echipei, din vârful versanților zdrumicați ai fețelor pocite de lovituri și prin văile musculare ale bărbaților gata de rugbi, curgeau ropote mari de lacrimi. […] Irlandezii plângeau. Fețele călcate temeinic în picioare aveau, sub lacrimi, suavitatea vulnerabilă a copiilor care sunt hotărâți să-și apere mama. Ceva le-a poruncit acestor bărbați stâncoși, distruși și reconstruiți sub mii de grămezi să plângă. Să plângă în hohote, până la capăt, cu un curaj biblic, ca la capătul lumii, mult după trecerea omului prin sisteme, societăți, istorie și ideologii. Irlandezii au plâns și asta a fost bine. Au plâns pentru că își iubesc țara, cu un patriotism care a uitat să mai ceară sângele dușmanului și a devenit un fior zguduitor și pur. Acest simțământ nechemat nu se fabrică și nu se educă. E acolo când trebuie și în cine trebuie.

Și-acum, înapoi dintre smaralde în nămol. Imediat după încheierea meciului de la Voluntari (unde, să vezi neglijență divină, Dumnezeu nu i-a ocrotit pe românii lui Ilie Ciuclea de „ungurii” Simonovski și Tandia, unul macedonean, celălalt, malian născut în Franța), mi-am spus punctul de vedere în emisiunea *Digi Sport Special,* în prezența moderatorului Vali Moraru. Acest punct de vedere a fost preluat pe pagina de Facebook a postului TV Digi24 și a altor câteva canale media, inclusiv a unui post de muzică rock. El a suscitat, previzibil, o serie de comentarii care mă obligă la un autodenunț și la două precizări.

Recunosc, după cum judicios au observat unii comentatori, că merg cu metroul. Asta face din mine, conform domniilor lor, un ratat. Nu numai că îmi asum condiția, dar simt că e nevoie de mărturisiri complete. Prin urmare, e momentul să afle suflarea românească – patrioți și nepatrioți laolaltă, eroi și spurcăciuni, bronzuri și ticăloși – că merg și cu tramvaiul. Iar uneori, când mă prăbușesc pe ultima treaptă a degradării, iau chiar troleibuzul. Cufundat în smârcurile abjecției, nu mă mai interesează ce cred ceilalți. Scot o carte din rucsac, citesc și încerc să-mi trăiesc drama mai departe. În mișelia mea, am practicat această stilistică a ratării și în metrourile altor orașe din Europa (Roma, Budapesta, Londra, Praga, Madrid, Paris, Viena etc.) și am constatat cât de mare e numărul rataților de pe planetă. Cu totul curios, nu păreau copleșiți de greutatea poverii, ci mai degrabă bucuroși că pot vedea locuri frumoase, cu sau fără hartă sau ghid. Asta dacă nu cumva or fi vrut să-și camufleze, abil sau stângaci, deprimarea și eșecul.

Dacă tot am promis mărturisiri, iată încă una, care va isca, fără îndoială, un nou val de dispreț: îmi place să merg pe jos. Știu, e jenant, e nedemn și poate fi – la limită – nepatriotic (nu de alta, dar văd mai bine cum arată trotuarele și ce zace pe ele). E un obicei de om trist și neîmplinit, în virtutea căruia parcurg în medie 6–7 kilometri pe zi, după cum îmi confirmă iPhone-ul primit de pomană de la un om milostiv. Simplul fapt că petrec atât de mult timp pe străzi, pe trotuare și prin parcuri dovedește că sunt un neisprăvit fără meserie și rost pe lume. Adică – aici voiam să ajung – un ratat. Cercul se închide, fiindcă – dacă mă urmăriți atent – de-aia e cerc.

Portretul schițat de unii forumiști adaugă trăsăturilor ratatului pe cele ale bețivului. Distinșii domni nu se înșală nici aici. Conform distihului „și-altădată, și-altădată / o s-o facem și mai și mai

plată”, beau de sting. Pot oricând să deosebesc, chiar și pe întuneric, Perla Harghitei de Tușnad și Dorna de Borsec. Când simt primejdia manierizării, nu-mi rămâne decât să comut de pe plată pe gazoasă, spre a mai dribla o dată soarta ostilă. E adevărat, am o idee fixă: țin morțiș ca apa să fie rece sloi. Vară sau iarnă, dimineața sau seara, cu sau fără durere de gât, nu-mi priește decât apa foarte rece.

Doi-trei vigilenți au sesizat de asemenea că scriu cărți, după ce supraviețuiesc cum-necum sesiunilor de luat metroul, de mers pe jos și de băut apă. Sigur, apă bei, apă scrii. Cum însă berzei chioare îi face Dumnezeu cuib, s-a găsit o editură care să-mi publice mâzgălelile. Pe de altă parte, știut fiind că, dacă-i dai nas lui Ivan, ți se suie pe divan, am profitat samavolnic de ajutorul oferit și am scris alte și alte cărți. În candoarea ei, editura (prestigioasă, zice-se) continuă să le publice, după cum, în adamica lor inocență, oamenii continuă să le cumpere. Pas de mai înțelege ceva.

Cu un asemenea portret, nu mi-ar rămâne, potrivit sugestiilor formulate de aceiași observatori, decât să mă mut și să trăiesc „în ungurime”. Ca să mă învăț minte. Ticălos mai sunt! Am trăit deja „în ungurime” înainte să le vină dumnealor ideea. Am stat patru ani și două luni într-o localitate care avea „parte românească” și „parte ungurească”, fără ca asta să provoace vreo tensiune cât de măruntă. Mai mult, doi dintre cei trei premianți ai clasei unde am fost diriginte erau de etnie maghiară. Și mai mult, unul dintre ei vine chiar și astăzi, după mai bine de treizeci de ani, la lansările cărților mele din zonă. În afară de asta, am stat „în ungurime” la Tușnad și Sfântu Gheorghe, la Miercurea Ciuc și Târgu Mureș, la Budapesta și Pécs, la Szeged și Miskolc. Nu am avut nici cel mai mic reproș față de felul cum am fost tratat. Iar „în ungurimea din România” am stat și cu decenii în urmă, când lumea nu simțea nevoia

să fie politicoasă cu mine fiindcă apăream la televizor. Pesemne că am avut o baftă chioară, pe care nu o pot datora decât amplasamentului zodiacal.

În fine, precizările. Prima: nu sunt angajatul lui Zoltán Teszári, ci doar colaborator la Digi24, Digi Sport și Digi FM. Angajatorul meu are alt nume și altă ocupație. Nu e specialist în televiziune, dar apare uneori la postul Digi24, deținut de domnul Teszári. Se vede treaba că nu face impresie detestabilă, din moment ce invitația îi e reînnoită. A doua precizare: cei care îmi reproșează că, amendând derapajul produs de Ilie Ciuclea la Voluntari, „m-am vândut pentru o ciorbă" vor afla, cu acest prilej, că prefer supele.

Dragoste prin abandon

Mă uit de multă vreme la Rareș Bogdan și la jocurile lui de putere. O fac cu sentimente contradictorii. Îi împărtășesc destul de des punctul de vedere și-i admir capacitatea de-a asuma cauze pentru care merită luptat. În schimb, stilistica lui de moderator mă împinge uneori în stupoare. Printre altele, din cauza tendinței de a-și abandona rostul și de-a urca pe baricade din primele minute ale emisiunii. Rareș Bogdan dă frecvent impresia că trăiește la temperaturi primejdioase. Încărcătura patetică a rostirilor, exaltarea și fixismul sticlos al privirii nu-l recomandă pentru postura de gazdă TV. Un moderator care nu e nici moderat, nici moderabil nu are cum să modereze. El poate doar să urce pe metereze cu pumnalul între dinți. Să se aprindă spectaculos. Să pronunțe diatribe, verdicte și sentințe. Să elogieze despletit și să atace necruțător, fără să-și aleagă cuvintele. Definiția din dicționar a moderatorului – „Persoană care conduce cu imparțialitate o dezbatere” – e greu de mariat cu acest clujean aprig și gata oricând să se dilate până când umbra îi acoperă interlocutorii.

S-a întâmplat să-l văd la lucru pe Rareș Bogdan în două ipostaze perfect opuse în mai puțin de o săptămână. Prima dată l-am văzut primindu-l în studio pe regizorul Andrei Șerban, în fața căruia a desfășurat un covor de laude pe care musafirului se simțea că-i e jenă să pășească. Încercările lui de-a domestici aplombul laudativ al gazdei au fost ignorate total. Bombardamentul cu superlative a continuat: fabulos, formidabil, colosal, inegalabil, extraordinar, senzațional etc. Categoric, Andrei Șerban merită aprecieri și acolade pentru ce face. Însă când te roagă să-l cruți, un picuț incomodat de atâtea tămâieri, și tu o ții langa se cheamă că pierzi măsura. Rareș Bogdan contrazice școala ardeleană a cumpătării, preferând exaltările adolescentine și

îngroparea interlocutorului sub tone de confeti verbale. Sigur, asta în situațiile când invitatul răspunde câtorva criterii de exigență și are un palmares pe care nici măcar rău-intenționații nu pot să-l conteste.

A doua oară Rareș Bogdan a dedicat o ediție din *Jocuri de putere* alegerilor de la Federația Română de Fotbal. Povestea a avut două episoade în care moderatorul a îmbrăcat pe rând haina lobbyist-ului (de fapt, a propagandistului, fiindcă lobby-ul autentic se face pe bani) și a procurorului. În prima dintre cele două emisiuni, Rareș Bogdan a reușit să danseze pe aceeași partitură cu Mihai Gâdea, într-o prestație care îi va fi făcut pe mulți să se frece la ochi. Puțini ar fi crezut că două posturi TV cu agende radical diferite ar fi în stare să se comporte identic de dragul și în folosul candidatului Ionuț Lupescu. Lui Mihai Gâdea nu i-a venit greu să monteze un cenaclu omagial. Publicul încă ține minte spectacolul encomiastic organizat de același personaj și difuzat de Antena 3 de ziua lui Dan Voiculescu. De la Rareș Bogdan așteptările erau întru câtva diferite. Și totuși, moderatorul de la *Jocuri de putere* a funcționat exact pe aceleași coordonate și în același registru cu cel de la *Sinteza zilei.* Până și coloana sonoră a emisiunilor a fost aceeași, fapt observat cu delicii în presă. Gâdea și Bogdan au apelat la Vangelis și la coloana sonoră din filmul căruia, cu justificată pedanterie numerologică, premierul Dăncilă i-ar spune, fără doar și poate, *Cucerirea Paradisului – paisprezece-nouăzeci și doi.* Iar dacă Mihai Gâdea a dat glas emoției de a-l avea pe Ionuț Lupescu în studio, Rareș Bogdan i-a instruit fără echivoc pe votanții care aveau să pună ștampila a doua zi: „Aveți de ales între impostorul Burleanu și legenda Lupescu! Dacă Burleanu iese președinte, mă gândesc să trăiesc în altă țară, desigur având totuși în curte un steag al României. Dacă iubiți România, votați Ionuț Lupescu”.

Urmarea se știe. Doar 78 de alegători din 254 au iubit România și s-au supus directivei Bogdan de asanare a fotbalului românesc. Opt inconștienți au pus ștampila pe numele lui Marcel Pușcaș, iar 168 de „trădători de neam și țară” și-au permis să-l realeagă pe Răzvan Burleanu. Ulcerat de furie și rănit în amorul propriu, Rareș Bogdan a reacționat chiar în seara votului și, cu sprijinul jurnalistului Mihai Rusu (el însuși fost candidat la conducerea Federației Române de Tenis), a făcut din *Jocuri de putere* o tribună de la care a împroșcat venin și insulte timp de mai bine de două ore. Printre epitetele cu care au fost gratulați alegătorii lui Răzvan Burleanu s-au numărat „sfertodocți”, „analfabeți”, „imbecili”, „îmbuibați”, „pierde-vară”, „neisprăviți” etc. Pe lângă asta, Rareș Bogdan a făcut observația de mare adâncime că Răzvan Burleanu a fost ales cu sprijinul celor care au reprezentat fotbalul feminin, fotbalul în sală și eșaloanele inferioare.

Pradă unui puseu de logică, l-aș întreba pe Rareș Bogdan următoarele: 1. Dacă ar fi ieșit Ionuț Lupescu președinte, n-ar fi făcut-o tot cu ajutorul celor din eșaloanele inferioare (nu de alta, dar majoritatea NU putea fi obținută altfel)? 2. Dacă ar fi ieșit Ionuț Lupescu președinte, urâții de la Divizia C, fotbal feminin și fotbal de sală s-ar fi dat peste cap și ar fi devenit, din pocitanii, modele pentru pictorii renascentiști? 3. Dacă ar fi ieșit Ionuț Lupescu președinte, sfertodocții, îmbuibații, analfabeții, imbecilii, neisprăviții și burtăverzimea s-ar fi preschimbat în făpturi grațioase și feciorelnice?

Nu rezultatul votului e problema, ci atitudinea lui Rareș Bogdan față de cei care n-au votat cu „legenda” Ionuț Lupescu (nu se știe prin ce anume e candidatul învins o legendă, iar dacă e, atunci nu se știe cum ar trebui să le spunem lui Ricardo Zamora, Ademir, Di Stefano, Fritz Walter sau Johan Cruyff). Pe de o parte, ploaia de invective

nu poate face parte din arsenalul unui moderator de televiziune, indiferent cât de mare i-ar fi dezamăgirea. Pe de altă parte, oricât de culpabil ar fi Liviu Dragnea (și, slavă Domnului, e!), nu poți spune „dacă era Dragnea în fața mea, îi răsturnam masa în cap” fără să te descalifici.

Și mai e ceva. Rareș Bogdan își încheie toate emisiunile cu îndemnul „Nu uitați să iubiți România în fiecare zi”. Dincolo de similitudinile dintre acest îndemn și cel care spune „Pentru sănătatea dumneavoastră, spălați-vă pe dinți de două ori pe zi”, e neclar felul în care un om atât de pătimaș în dragostea lui de țară e dispus s-o părăsească pentru că a ieșit Răzvan Burleanu președinte al FRF. E un caz straniu de dragoste prin abandon. Rareș Bogdan n-a plecat din țară și a propovăduit iubirea zilnică pentru ea în situații de criză profundă. Nu l-au făcut să cocheteze cu ideea plecării din România nici nelegiuirile politicienilor, nici încălecarea justiției, nici bunul-plac care domnește la atâtea niveluri ale societății, nici corupția endemică, nici dramele din spitale, din școli sau din funduri de țară. Îl descurajează, în schimb, victoria lui Răzvan Burleanu la fotbal. Din două, una. Ori iubirea lui Rareș Bogdan pentru România e mai ușor de destrămat decât își dă el însuși seama, ori a preferat să joace un teatru ieftin din motive de audiență. Oricum ar sta lucrurile, păcat. Fiindcă, oricât de amar ar fi gustul lăsat de ultimele ediții ale *Jocurilor de putere* și oricâte păcate ar avea, Rareș Bogdan este totuși unul dintre puținii oameni din televiziuni care au curaj să se ia la trântă cu balaurii politici.

Drag ne-ar fi

La sfârșitul lui 2017, câțiva parlamentari din USR le-au împărțit exemplare din *Ferma animalelor* de George Orwell colegilor din PSD spre a le reproșa excesele neo-comuniste (defăimare). Episodul a făcut deliciul programelor vesperale de știri TV, dând prilejul publicului larg să vadă cât de jos au ajuns, braț la braț, simțul umorului și apetența pentru citit în PSD (defăimare). Căci, după cum probabil că țineți minte, cadoul a fost tratat măcar ostil, dacă nu grobian, de senatori (defăimare). Ecaterina Andronescu s-a făcut de râs, motivându-și refuzul prin faptul că avea deja o stivă de exemplare acasă (defăimare). Nicolae Moga a luat cartea și a azvârlit-o scârbit, arătând ce părere are despre mizeriile astea care se joacă, nu se citesc, și cărora li se spune, culmea, tot „cărți” (defăimare). Șerban Nicolae a cules cartea de pe pupitru cu ajutorul unui șervețel, știind cât de periculoasă e contaminarea cu literatură, și a dus-o înapoi inundat de o silă pe care n-a avut-o față de cărțile din care plagiase pentru lucrarea de doctorat (defăimare). Nu se știe cum, un exemplar a migrat dinspre Senat spre Camera Deputaților, unde a intrat în posesia lui Liviu Dragnea. Om studios din fire, președintele PSD nu numai că a citit din scoarță în scoarță cartea lui Orwell, dar s-a gândit la rapida ei punere în aplicare. Mai ales că anumite lucruri de acolo erau în deplină consonanță cu ideile dumisale.

Așa a apărut preocuparea pentru o lege a defăimării care să le pună căpăstru celor care vor răul țării. Se știu dumnealor: în principal opozanți cumpărabili prin filiere sorosiste (sau de Soros în persoană), europarlamentari care nu vor să laude țara care i-a trimis acolo (de parcă asta le-ar fi misiunea), rezistenți de prin piețele țării care-i

spun puroiului „puroi” și nu vor să-i spună „diamant”. Toți aceștia și alții ca ei merită o lege care pare clocită în incubatorul orwellian pe nume Ministerul Adevărului. Poate că asta o va calma pe Monica Macovei și-o va face să-și catifeleze discursul și părerile, socotește Liviu Dragnea. Metoda face parte dintr-un sistem de măsuri care poartă numele generic „a scoate patul din casă ca să nu te mai înșele nevasta” – sau, mă rog, persoana cu care te afli în uniune consensuală. Spune așa Liviu Dragnea: „Acești oameni, gen Monica Macovei și alți parlamentari, aduc foarte multe deservicii și noi din cauza asta pierdem suveranitate, pierdem demnitate, pierdem respect și nu câștigăm absolut nimic”. Geamănul lui Liviu Dragnea într-ale democrației stacojii, Călin Popescu-Tăriceanu, adaugă ultragiat: „Declarațiile se fac cu o ușurință nepermisă, iar interesul național și imaginea României sunt afectate”.

Carevasăzică, din cauza asta suferă România. Nu fiindcă are în fruntea Senatului și a Camerei Deputaților doi oameni cu probleme penale. Nu fiindcă prin PSD bântuie sindromul plantatorului. Nu fiindcă cercetații penal pleacă bine mersi în Madagascar (zis și „Măi, da-i gășcar”) sau Costa Rica. Nu fiindcă țara e împânzită de directori de instituții șpăgari și de agenți ai fraudei îmbrăcați în costum de îngeraș. Nu fiindcă sistemul ei academic a fost virusat de o mafie a doctoratelor care aduce impostori în poziții-cheie și suspendă ierarhia meritului. Nu fiindcă spitalele arată cum arată, iar stațiile de metrou promise bucureștenilor au ajuns de mult subiect de glume și de graffiti-uri. Nu fiindcă pușcăriașii ies de la răcoare fiindcă au simulat scrisul cărților. Nu fiindcă nu avem o autostradă terminată după aproape treizeci de ani de piață liberă. Nu fiindcă stăm cel mai rău la criteriul analfabeților funcțional. Nu fiindcă avem miniștri care n-ar trece un examen riguros de limba română. Nu, nici vorbă. De vină nu sunt cei care

produc răul, ci cei care-l semnalează – așa arată doctrina Dragnea-Tăriceanu. La fel, nu delapidatorul merită arătat cu degetul, ci reporterul care investighează și descoperă furtul.

Pe unul dintre bannerele ridicate în Piața Victoriei la protestele din iarna lui 2018 se putea citi „I can't, bă, Liviu", derivatul lui *I can't believe you* și răspunsul la sloganul PSD „îndrăznește să crezi". Pe un altul scria „Drag ne-ai fi la pușcărie". Ca inspirație și umor, cele două sunt greu de departajat. Iar dacă-l aleg pe al doilea, o fac doar pentru că servește mai bine intenția unei agende parodice. O agendă plină de măsuri drastice împotriva celor pe care Liviu Dragnea îi consideră defăimători. Asta dacă mai sunt printre cei vii. Dacă nu, există ace și pentru cojoacele lor postume. Prin urmare:

▪ Drag ne-ar fi să vedem cărțile lui Emil Cioran scoase din biblioteci, din librării și din listele bibliografice.

▪ Drag ne-ar fi să-l vedem pe Caragiale eliminat din istoria literaturii române, cu piesele scoase din repertoriul teatrelor și cu institutul de artă teatrală rebotezat cu numele unei persoane docile și binevoitoare fată de țară.

▪ Drag ne-ar fi să-l vedem pe Mihai Eminescu luat pe sus, decupat din manuale și trecut frumușel la index, ceea ce-l va obliga pe criticul Alex Ștefanescu să-și sisteze ciclul de interpretări ale poeziilor eminesciene din *România literară* și să se intereseze dacă nu cumva a scris și Eugen Nicolicea ceva susceptibil de exegeză.

▪ Drag ne-ar fi să ne vedem scăpați și de Brâncuși, mai ales c-am mai dat și bani în trecut pentru recuperarea unei creații criticate vitejește de oameni care cred că Bvigari e o marcă de parfum bulgăresc și că *Însemnare a călătoriei mele* a fost scrisă de Sile Dinicu Golescu.

În fine, drag ne-ar fi ca legea defăimării să rămână ceea ce este: un abuz al gândului și un gând abuziv. Când cineva îți spune că lucrurile nu sunt în regulă, sănătos e să vezi cum poți îndrepta ce e rău, nu să-i dai în cap celui care aduce vestea (sigur, pare un scenariu SF ca răul să îndrepte răul, dar România e, cum știe toată lumea, originală). Când medicul îți spune că e ceva în neregulă cu tine, se cuvine să știi că nu te defăimează, ci îți vrea binele. Iar dacă toate lucrurile astea sunt apă de ploaie pentru Liviu Dragnea și ai lui, n-ar fi rău să arunce o privire pe statisticile internaționale care ne prezintă exact așa cum suntem. Fără să ne defăimeze. Înainte de-a încăleca pe bidiviul roșu și de-a galopa în fruntea țării înapoi în comunism, el ar trebui să citească, dacă tot a prins drag de slova tipărită, și Primul Amendament al Constituției Statelor Unite ale Americii, ratificată în 1791. Îi las plăcerea descoperirii.

Glasul bâtelor din tren

„Suntem peste tot acasă, / Porțile ni se deschid.” Așa începe imnul Rapidului și tot așa începe viața publică de după 1989 a lui Miron Cozma. Întâlnirea lor, prezentată cu infinită stupoare de televiziunile cu profil sportiv, se petrece duminică, 25 iunie 2017, pe stadionul Valentin Stănescu din București. Atunci, sub ochii unei asistențe căreia îi rămâne doar să huiduie, Miron Cozma dă lovitura de începere a unui meci între gloriile de altădată ale Rapidului. Echipa aniversează 94 de ani de la înființare, prilej cu care refuză să creadă că se poate stinge. Evenimentul ar trebui să provoace nostalgie și speranță, dar devine brusc o turbină de furie și dezgust. Traiectoria lui firească e pervertită de Miron Cozma și Sorin Radu Sport Consulting, complicele care l-a ajutat să ajungă pe gazon. Aplauzele fac loc înjurăturilor, gala se îneacă în silă și salivă.

În mintea lui Miron Cozma cântecele se amestecă la fel ca drumețiile lui de-a lungul și de-a latul țării. Cozma e, fără doar și poate, peste tot acasă. Și pe stadionul echipei de fotbal Jiul, unde, în calitate de gazdă, îi arde un cap în gură lui Dănuț Lupu la un Jiul-Dinamo cu fitilul scos. Și în Valea Jiului, unde strânge oaste de asediu cu binecuvântarea Securității. Și la Petroșani, unde deschide, braț la braț cu Ioan Stoica, un Caritas pentru ortaci, pe principiul „luăm puțin de la mulți și dăm mult la puțini”. Și la București, unde ajunge sub ghidajul lui Nicolae Cămărășescu și căpiază în bătaie segmente de populație cu barbă, ochelari și aer de student. Și la Timișoara, unde are un băiat anchetat pentru fraudă fiscală. Un om cu atâtea drumuri nu poate rămâne în captivitatea unui singur cântec. E nedrept, e ilogic, e contra naturii. Prin urmare, prin mintea lui de pușcăriaș, poet, vedetă TV, caftangiu, amant tomnatic, lider de

partid-fantomă și candidat la președinție trec multe frânturi (era să scriu „fracturi”) muzicale, dintre care se impun două: *Suntem peste tot acasă* și *Glasul bâtelor din tren.* Ultima e varianta ușor modificată a unui refren de peron, fiindcă Miron Cozma și coloanele lui de mardeiași au venit la București în 1990 cu trenul, nu cu altceva. Mai știi, poate că ăsta a fost motivul pentru care lui Cozma i s-a năzărit, pe 25 iunie 2017, că e rapidist.

Indiferent de motiv, cineva l-a invitat totuși pe Miron Cozma la gala Rapidului. Iar altcineva (dacă n-o fi fost același) l-a lăsat să intre pe teren, fiindcă omul avea cămașă vișinie. Dacă Charlie Manson, Râmaru, Mengele și Kim Ir Sen ar fi apărut costumați în vișiniu pe stadionul din Giulești, pesemne că li s-ar fi făcut loc și lor. Nu de alta, dar nu te pui cu simbolurile și cromatica. Desigur, Miron Cozma nu avea ce să caute duminică pe gazonul Rapidului. Dar ține de o decență minimală să oprești o asemenea maculare. Iar aici trebuie întrebată de sănătate firma Sorin Radu Sport Consulting, care l-a invitat pe bătăuș la eveniment și i-a dat prilejul să-l sluțească. A-l pofti pe Miron Cozma la un prilej aniversar al Rapidului e totuna cu a turna un film porno în Domul din Siena sau în Mănăstirea Ieronimilor din Lisabona. Iar dacă Miron Cozma nu poate fi bănuit de rușine (să nu uităm că s-a considerat o victimă – da, da, o VICTIMĂ! – a mineriadei), firma facilitatoare trebuie târâtă în procese de fiecare suporter rapidist căruia prezența lui Cozma i-a schimbat pulsul și culoarea.

Chiar nu știe Sorin Radu Sport Consulting cine e Miron Cozma și ce-a făcut din 1990 încoace? Și chiar nu există limită a îndrăznelii și a sfidării pentru acest ins care a fost tovarăș de interese cu Securitatea, Ion Iliescu și Corneliu Vădim Tudor? Duminică, 25 iunie 2017, Miron Cozma n-a dat cu piciorul doar într-o minge de fotbal. Șutul lui a nimerit crucile din Străulești II, de a căror

existență Sorin Radu Sport Consulting nu pare să fi aflat. Același șut a culcat la pământ buna cuviință și simțul măsurii. Pantofii lui Miron Cozma s-au făcut bocanci și și-au lăsat noroiul pe covoarele vieții noastre. Iar cei care și-au pierdut copii, frați sau părinți sub bâtele brutelor cărate de Cozma și Cămărășescu la București vor căuta de pomană o perie suficient de aspră. N-o vor găsi, fiindcă nu există.

În iunie 1990 Ion Iliescu și Miron Cozma au readus Evul Mediu în România. Douăzeci și șapte de ani mai târziu, ca o culme a indecenței, Iliescu e încă liber, iar Cozma strică sărbătoarea unui club. Sulful medieval n-a dispărut din oraş. Singura consolare e că, rămas fără hoardă, întâiul între mineri n-a mai luat pe nimeni la bătaie. Chiar dacă în timpanele celor neoperați de memorie se aude, acum ca și atunci, *Glasul bâtelor din tren.*

Postament pentru impostori

Nu doar prostia, cancerul și moartea sunt democratice, ci și scrisul. Autorlâcul a devenit, în ultimele două-trei decenii, o ispită care târcolește multă lume. Ajunge să cutreieri prin depozitul legal al Bibliotecii Naționale și te lămurești cât de largă e paleta celor care stau sub răsuflarea muzei: generali de securitate și cântăreți de muzici foarte ușoare, creatoare de modă și preoți, cascadori și majorete, dive de weekend și rapsozi cărunți, regizori și fotbaliști, foști președinți de CAP și oameni politici, balerini și finanțiști. Impresia că literatura patriei a pierdut în valoare exact cât a câștigat în cantitate e greu de clătinat. Fără filtre și criterii, am creat o lume pe dos, în care se întâmplă uneori să scrie și oameni care n-au pus în viața lor mâna pe o carte, dacă n-a fost de treflă, caro, cupă sau pică. Scrie Ana Blandiana, dar scrie și Gigi Nețoiu. Ileana Mălăncioiu, dar și generalul Truțulescu. Andrei Pleșu, dar și Corina Chiriac. Nora Iuga, dar și Cristian Borcea. Vechiul film *Toată lumea râde*, *cântă și dansează* clamează o continuare cu titlul *Toată lumea scrie și exasperează.*

Afluenții mâloși ai fluviului literar din România de azi sunt doi la număr. Primul și cel mai murdar adună simulacrele de cărți încropite de simulacre de autori ca să scape mai repede din închisoare. În spatele pseudo-scriitorilor se ascund infractori cât se poate de autentici, fără strop de „pseudo”: Ioan Niculae, Dan Voiculescu, Ioan Becali etc. Aici mecanismul e simplu, iar justiția – cum o știm – oarbă. Deținutului fie i se scrie o carte, fie i se permite să plagieze, un girant/garant cu ștaif contrasemnează potlogăria, un editor certat cu (și, la un moment dat, de) Dumnezeu o publică, iar un judecător constrâns de legi prost făcute, dacă nu cumva corupt, decide eliberarea prematură. Cazul

George Copos, premiat pentru furt intelectual și scos din pușcărie mai devreme decât se cuvenea fiindcă, pe durata detenției, a mai comis o infracțiune, este cel mai gros scuipat pe obrazul oamenilor cinstiți din România, fie ei scriitori veritabili, pompieri, arhitecți, strungari sau moașe comunale.

Al doilea afluent cu mai mult noroi decât apă este cel al veleitarilor. Al celor cu un eu hiperdilatat, mistuiți de ambiția de a-și vedea numele pe o copertă de carte. Față de primul caz, acesta reflectă o formă de impostură nevinovată. Veleitarul scrie în ciuda propriei sale lipse de talent și de ecou. Nu-l interesează să fie citit, ci doar să publice. Omologarea editorială e o pană de preț la pălăria cu care circulă prin lume și viață. Cartea ține loc de blazon. Într-o lume unde îți iei bucuriile de pe unde poți, faptul că o editură pierde timp și hârtie pentru a pune în circulație o non-valoare nu provoacă nimănui crampe de conștiință sau insomnii. Mai ales când personulitatea e prietenă cu editorul sau când editorul are obligații directe față de personulitate.

Sigur, veleitarismul simplu poate fi înțeles și explicat. Așa cum există afoni care vor să cânte ca Pavarotti, există grafomani care tânjesc să se raporteze la vedetele literaturii (în Oltenia trăiește, de altfel, un cetățean care s-a autointitulat, și nu în glumă, „Henry Miller de Caracal", la fel cum Daniel Pancu era dezmierdat pe vremuri „Ronaldo din Giulești", iar Jean Barbu, „Cobra din Trivale"). Complicațiile apar la veleitarii care pretind postament valoric și chiar îl capătă. De la cine? De la oameni notorii, care acceptă să-și suspende spiritul critic, să-și pună între paranteze conștiința și să valideze texte slabe, lâncede, fără stil, fără zvâc și fără conținut. Site-ul www.recorder.ro a prezentat cu puțin timp în urmă, sub semnătura ziaristului Mihai Voinea, fragmente dintr-o carte a europarlamentarului Maria Grapini. Romanul e

scris mizerabil, ceea ce nu surprinde. Un om care se exprimă prin viu grai ca Maria Grapini nu poate scrie ca Ian McEwan. Nu e de mirare nici că doamna europarlamentar preia fără ghilimele calupuri copiate de te miri unde. Lucrul care frapează e faptul că un erudit ca profesorul timișorean Cornel Ungureanu acceptă să gireze această făcătură și să vadă în Maria Grapini o prozatoare ieșită din mantaua lui Marin Preda.

Fără ca asta să-i servească drept scuză, rătăcirea profesorului Ungureanu nu e singură în concertul validărilor stupefiante. Alex Ștefănescu, om care a scris totuși o istorie a literaturii române (cu lipsuri și dovezi de dușmănie, ca de pildă omiterea lui Ștefan Agopian), face servicii de escortă literară pentru băiatul de bani gata Codin Maticiuc, alias Poponeț, căruia îi prefațează o apariție editorială la editura ALL. Nicolae Manolescu însuși, ditamai președintele Uniunii Scriitorilor din România, asigură cititorimea română că are multe de pierdut dacă ratează întâlnirea cu poezia Gabrielei Vrânceanu Firea (rezumabilă în versul „pielea ta catifelată ca un botic de ied”). Și fiindcă viața e ironică, tocmai acești fachiri ai concesiilor sunt cei care deplâng atrofierea spiritului critic la generațiile tinere din critica literară de la noi. Să-i spui unei asemenea manifestări ipocrizie devine, în aceste condiții, un alint.

Tu ce-ai făcut pentru România?

E o întrebare des auzită. Și devii destinatarul ei de îndată ce îți exerciți spiritul critic pe seama unei celebrități. „Tu ce-ai făcut pentru România?” e reflexul polemic al tuturor celor care își trăiesc viața luminați de candela excepționalismului și care cred că notorietatea presupune dreptul la statuie. Existența acestor oameni bine intenționați, dar crescuți în cultul fals al mitologizării se desfășoară în orizontul prosternării. Pentru ei, notorietatea e suficientă. Ea își ajunge sieși, ceea ce înseamnă că nimeni n-are voie să emită obiecții în apropierea soclului. Popularitatea planetară acoperă cusururile individuale și obligă la gratitudine veșnică. Reflexul critic se autosuspendă, iar în locul lui se înfățișează o prețuire populară care virează frecvent în adorație necondiționată.

Să zicem, de pildă, că îndrăznești să critici grosolăniile de limbaj și de comportament ale lui Ilie Năstase. Sau abatorul în aer liber găzduit de Ion Țiriac la Balc. Sau pretenția lui Gică Popescu de-a primi în condiții preferențiale un hotel spre administrare în Poiana Brașov. Sau nedreptățile și lucrurile îndoielnice din rostirile publice ale lui Gheorghe Hagi. Mereu vigilenți, paznicii acestor monumente vii te vor lua la ochi și-ți vor spune următoarele: 1. Nu ești patriot. 2. N-ai voie să-ți dai cu părerea dacă n-ai jucat tenis, n-ai vânat și n-ai dat cu piciorul în minge. 3. Legendele de pe postament în care izbești cu târnăcopul au făcut ceva pentru România, pe când tu ești un parazit ținut în viață chiar de prezența lor pe lume. 4. De Hagi și de Năstase a auzit o lume întreagă, pe când de tine știu doar administratorul, părinții (dacă mai trăiesc) și soția (dacă, exasperată de micimea ta, nu te-a părăsit).

Observațiile de mai sus, izvorâte din fanatism idolatru, confuzie și sărăcie cu duhul, merită câteva răspunsuri. Tot pe puncte. Prin urmare:

1. Patriotismul nu exclude discernământul, spiritul critic și argumentele. Să fii patriot nu înseamnă să trăiești sub narcoză, legănat de clișee și refrene în care ai noștri sunt fără pată doar pentru că sunt ai noștri. În plus, sportivii celebri nu trebuie exceptați de la judecata critică, indiferent de sportul pe care-l practică și de țara din care vin. Iar aici nu e vorba doar de rezultatele, ci și de atitudinea lor. E un lucru elementar, care face parte din prețul și din condiția popularității. Nimeni nu va cheltui spațiu tipografic sau virtual pentru derapajele (sau, mă rog, deraierile) unui vatman sau ale unui profesor de geografie. În schimb, sportivul prestigios trebuie supus judecății critice. Printre altele, fiindcă faima pe care și-a dobândit-o împinge mulți tineri să vadă în el un model.

2. A spune că nu poți emite păreri în domenii unde n-ai lucrat e o enormitate născută din ranchiună și din inapetența pentru logică. Dacă ar fi așa, ar însemna că nu poți spune că un tablou îți place sau nu-ți place decât dacă ești pictor. Că doar scriitorii au dreptul să-și dea cu părerea despre cărți și doar actorii, scenariștii și regizorii despre filme. Că dacă nu ești balerin n-ai voie să te pronunți cu privire la balet. Această formă de tribalizare denotă primitivism și îngustime a minții. Cei care o practică preiau fără să-și dea seama sfatul latinesc *ne sutor ultra crepidam* și-l modifică spre a le fi de folos în ceea ce susțin. Sigur, ei trec cu voioșie pe lângă sensul sfatului și preferă ipostaza de călăuze spre fundăturile logicii.

3. Când am scris că Hagi, Năstase și ceilalți și-au clădit cariera și averea pentru ei, nu pentru țară, mi s-a replicat că sunt invidios și rău intenționat. Când am scris că răsfrângerea prestigiului pe care l-au obținut acești oameni asupra țării e un simplu

ricoșeu, necum rodul unei intenții, am fost trecut în tagma nepatrioților. Când am afirmat că un Ilie Dumitrescu nu s-a apucat să dea cu piciorul în minge la cinci ani pentru înflorirea patriei, am fost acuzat că umblu cu sofisme. Iar când am întrebat „ce înseamnă să faci ceva pentru România?”, am fost făcut prost de-a dreptul. După care am fost interpelat tăios: „Tu ce-ai făcut pentru România?” Și am răspuns simplu: nimic. În primul rând, am continuat, ce înseamnă „România”? Cheile Nerei? Valea Ampoiului? Transalpina? Grindul Caraorman? În al doilea rând, n-a venit nimeni să-mi solicite ceva pentru România. Am lucrat pentru școli, institute de cercetări, biblioteci, edituri, ziare, reviste, posturi de radio și de televiziune etc. Am scris, am tradus și am redactat cărți, am predat limba engleză, am făcut interpretariat și documentare, am realizat unele emisiuni și am participat ca invitat la altele, am scris articole și eseuri. Dacă vor exista oameni interesați de lucrurile acestea, le voi fi recunoscător și poate, cine știe?, util. Dar pentru țară (sau pentru Țară) n-am făcut nimic.

4. Confuzia dintre popularitate și valoare e o constantă a opiniei publice, iar asta nu doar în România. La noi însă, ea primește girul concursurilor și acoladelor publice de tip *Zece pentru România.* Mai simplu spus, faptul că Alexandru Arșinel e mai cunoscut decât Cătălin Babliuc nu-l face mai valoros decât el. În plus, Nicolae Ceaușescu era mai cunoscut în lume decât Ileana Mălăncioiu, fără ca asta să-i fi conferit superioritate.

Propunere decentă, expunere indecentă

După ce Jean Th. Florescu este numit Trimis Extraordinar și Ministru plenipotențiar al României la Madrid (fără să știe boabă de spaniolă), Păstorel Teodoreanu conchide: „Am trimis la mauri / Un ministru nou. / Printre-atâția tauri / Să fie și-un bou”. Epigrama rivalizează în duritate cu cea care, ieșită din același condei, îl vizează pe Romulus Zăroni: „Caligula imperator / A făcut din cal senator. / Petru Groza, mai sinistru, / Și-a făcut boul ministru.” Păcat, mare păcat că Păstorel a ratat contemporaneitatea cu distinsul guvern Dăncilă și îndeosebi cu neconflictualul ei premier. Ar fi avut zilnic materie primă pentru cirezi de epigrame (sau pentru epigrame cu cirezi). Aproape că-mi vine să-i provoc pe cititorii care intră pe www.digi24.ro la un concurs de miniaturi *à la manière de* Păstorel avându-l drept țintă pe ministrul care li se pare cel mai nepotrivit pentru funcția pe care-o deține. Sigur, e greu să alegi dintr-o recoltă a imposturii atât de bogată. Dacă te oprești asupra lui Carmen Dan, îl nedreptățești pe Valentin Popa. Dacă-l alegi pe Bogdan Trif, se urzică Lia-Olguța Vasilescu. Dacă optezi pentru Tudorel Toader, provoci revolta Rovanei Plumb. Singura metodă prin care poți să eviți sfâșierea lăuntrică și mistuirea sub văpaia regretelor ar fi alegerea Vioricăi Dăncilă ca țintă a catrenelor satirice. Căci Viorica Dăncilă întruchipează ceva ce nu s-a mai pomenit în politica românească de pe vremea lui Tudor Postelnicu: apogeul inadecvării. Zenitul analfabetismului. Și totodată ofensiva lipsei de școală, de stil și de idei.

La Strasbourg sau la București, în fața unui reporter TV sau într-o discuție neoficială, Viorica Dăncilă scoate în evidență, printre multe alte lucruri, alonja intelectuală a predecesorilor. Pe lângă dumneaei, Sorin Grindeanu și Mihai Tudose

fac figură de iluminiști. Parcă-i vezi la Paris, în cafeneaua *Le Procope,* așteptându-i pe Montesquieu, Diderot și Voltaire pentru o tacla subțire. Comparația cu Viorica Dăncilă le avantajează, pe de altă parte, și pe șefele de ministere sau prim-secretarele de județ din ceaușism, fie ele Suzana Gâdea, Ana Mureșan, Lina Ciobanu, Aneta Spornic sau Alexandrina Găinușă. Singurul element de recuzită care-i lipsește este cocul de partid și de stat, dar, așa cum s-a observat, premierul arborează în locul lui o coafură concepută anume pentru a smulge comparații primato-simiene din gura presei, urmate de amenzi dinspre CNA. Cristian Tudor Popescu a plătit pentru „vina” unei imagini zoologice, scăpând, ce-i drept, de blam pentru că și-a îngăduit jignirea pavianilor. Mai precaut, Andrei Pleșu a scris la un moment dat că s-ar lăsa invitat oricând la o porție de sarmale pregătite de premier. Dacă nu și-a dat seama, Viorica Dăncilă trebuie încunoștințată că emoția convivială a domnului Pleșu a fost o ironie și nimic altceva.

Războiul dintre picioarele premierului și străchinile limbii române a făcut deja o mulțime de victime. E mult, e nepermis de mult, s-a depășit pragul de acceptabilitate. Vrem pace, mai ales că premierul a fost recomandat drept o persoană neconflictuală. Or, cum poate un om fără înclinație spre conflict să provoace un asemenea măcel pe câmpul de luptă cu limba maternă? Cum poate un europarlamentar să-și vorbească limba mai rău decât ar vorbi vreo limbă străină, în ipoteza greu plauzibilă că ar ști vreuna? Cum poate un șef de guvern să pice examenele elementare de comandă asupra propriei sale limbi și să-și piseze auditoriul cu „al doilea precedent”, „servici”, „Brixit”, „trebie” (sau, la alegere, „trebuiește”), „imunoglobină” și atâtea altele? Cum poate un om care te reprezintă în afara granițelor să aibă dileme adânci în privința articolului genitival și să nu

nimerească mai mult de trei construcții din zece? Cum poate un om care a stat atâția ani în structurile organismelor europene să introducă pe furiș Iranul și Pakistanul în UE?

Cu ceva vreme în urmă, deputatul liberal Ovidiu Raețchi i-a cerut președintelui PSD Liviu Dragnea să limiteze drastic aparițiile publice ale premierului Dăncilă, din cauză că distruge fibra intimă a limbii române. E destulă seriozitate în inițiativa altminteri sarcastică a lui Ovidiu Raețchi. Propunerea lui decentă încearcă să pună frâu unei expuneri care a devenit deja indecentă. Se vor fi lămurit de asta până și acei colegi de partid ai doamnei Dăncilă care nu au candorile lexicale sau gramaticale ale premierului și care pot fi vizitați, măcar din când în când, de sentimentul rușinii. Sigur că Viorica Dăncilă e un om de paie, o mogâldeață depersonalizată, al cărei rol e de paravan pentru manevrele șefului de partid. (În fond, nu degeaba i se spune Viorica Docilă.) Și sigur că, pe lângă pagubele pe care le produce Liviu Dragnea, lufturile de exprimare ale premierului sunt simple chestiuni de coloratură. Numai că ele trebuie citite ca semnal dat străinătății și povestite tuturor căpoșilor care se încăpățânează să mai creadă în competență și merit. S-o putea și asta, nu contest: într-o editură, într-o bancă, într-o fabrică sau într-un local de prestigiu. Însă meritul la vârful politic a devenit, cu sprijinul Viorică Dăncilă și al celor care au propulsat-o acolo, o himeră. Și o formă de calcul cinic. Mai rămâne să te întrebi cu cine ar putea s-o înlocuiască Liviu Dragnea pe doamna Dăncilă dacă ar decide la un moment dat s-o sacrifice și pe dumneaei. Altfel spus, câte trepte există între Viorica Dăncilă și Bulă cel din bancuri.

A murit, dar nu e moartă

„Vreau să te am oriunde-am fost” (Selena), „Faci ce vrei să faci din mine, / Te iubesc, dar nu pe tine” (Issa) și „ATUNCI când îți va fi mai greu / Să te gândești la mine MEREU” (3 Sud Est) sunt impasuri logice din textele muzicale ale ultimelor decenii. Nu sunt singurele, firește. Le pot sta alături, demne și făloase, alte câteva încordări neuronale neduse la capăt cum se cuvine: „Ne place locul din față, / Cine vede, toți îngheață” (Sorin Copilul de Aur), „Dar uneori e ciudat, / Nu mai sunt deștepți, / Îți spun că te iubesc / Când nici nu te-aștepți (A.S.I.A.) sau – fixați-vă centurile – „Sânii tăi și ochii mei / Alintați de-atâtea ori, / Când nu te lăsam s-adormi, / E prea târziu, / Nici nu mai știu / De când nu te-am mai văzut, / Doar la meciuri mă mai uit” (Verso). După cum se vede, e veselie mare în muzica mică. Însă asta nu înseamnă că televizorul degajă melancolie sau spleen. Prima reacție în fața produsului televizual e de multe ori stupoarea, cu sau fără frecat la ochi.

Aceeași reacție o vor fi avut, fără îndoială, și telespectatorii fideli ai postului RTV când li s-a comunicat că a murit Monica Tatoiu. Mărturisesc că m-am clătinat la rându-mi. Nu de alta, dar prin dispariția acestui om părerologia românească își pierdea vârful de lance. Tatoiu se numără printre puținele figuri publice ale tranziției care pot emite opinii despre absolut orice: dispariția micozelor, castrarea chimică, factorii care provoacă miopia diavolului tasmanian, patristică, tantrism, acceleratorul de particule, mușchiul cvadriceps, semafoarele din capitala regatului Lesotho, construcția goeletelor, excreția la suricate, constanta lui Planck, dispunerea tactică 4–2–3–1, producția de biscuiți sărați din Trinidad, jocurile de cuvinte ale lui Stephen Fry și ritualurile amoroase ale aztecilor. Nu există întrebare în fața căreia

Monica Tatoiu să răspundă prin „nu știu”. Or, să rămâi fără așa ceva înseamnă să ai parte de o întristătoare sărăcire a patrimoniului.

Nu trebuie pierdut din vedere că RTV își începe fiecare oră de program informativ sub sloganul „Locul 1 la știri”. Iar ediția postprandială în care a apărut povestea cu Monica Tatoiu n-a făcut decât să confirme deviza. Privitorii s-au bucurat de știri una și una, care mai de care mai importantă. Din sumar:

a) regele manelelor s-a împăcat cu împăratul manelelor la o nuntă unde primul a fost naș, iar al doilea a fost chemat să cânte (nu se suflă o vorbă despre președintele manelelor, ceea ce e de neacceptat într-o republică);

b) un septuagenar a atacat o angajată a unei case de amanet și a fost prins de patron;

c) o fetiță violată și ucisă va fi deshumată, din cauza prelevării incorecte a probelor;

d) într-un magazin unde se vindea brânză la un preț promoțional s-a creat o isterie generală, urmată de încăierări și înjurături (sigur, reacția firească în fața acestei știri ar fi „mare brânză”).

În tot acest timp, ba chiar și înainte de difuzarea calupului de știri și telemea, pe burtieră s-a putut citi următorul text: „Moartea Monicăi Tatoiu, scandal de proporții: ce se întâmplă la casa afaceristei, transmisiune în exclusivitate”.

Ce înțelege omul din acest enunț? De bună seamă, că Monica Tatoiu s-a săvârșit dintre cei vii și că în jurul corpului ei neînsuflețit (și, Dumnezeule mare, mut) au loc tot felul de manifestări nelalocul lor: i se cotrobăie prin garderobă, i se vandalizează curtea, i se fură din bijuterii, i se ia câinele la șuturi etc. Până să înceapă exclusivitatea anunțată, te duci repede și cauți informații suplimentare. Intri pe site-urile ziarelor și pe pagina de Facebook a Monicăi

Tatoiu, suni pe cineva din presă pe care-l cunoști, scanezi fluxurile agențiilor de știri. Nu găsești nimic și îți trece prin cap un gând caraghios: dornică de audiență cu orice preț, RTV are de gând să țină vestea pe burtieră 24 de ore pe zi atât cât va fi nevoie. Adică până la decesul doamnei, chiar dacă pentru asta va trebui să aștepte 15, 23 sau 37 de ani. Lucrătura are ceva kafkian, dar de la RTV te aștepți la orice. Postul ăsta, nu altul, a anunțat că președintele Iohannis cere guvernului amnistie și grațiere, când bietul om venise la guvern ca să se asigure că aceste două lucruri NU aveau să fie livrate.

Într-un târziu, misterul se dezleagă. Cea care infirmă vestea morții este, bineînțeles, defuncta în persoană. Instalată sub o umbrelă din grădina casei, așezată pe un scaun și având sub nas microfonul cu însemnele RTV, Monica Tatoiu își dezminte decesul și, prin asta, le readuce unora în minte cuvintele lui Mark Twain: „Se pare că știrea morții mele a fost întru câtva exagerată”. Dar partea frumoasă abia acum vine. Monica Tatoiu repetă dezmințirea, jură că e vie și nevătămată și intră în dialog cu prezentatorul știrilor RTV, Radu Șerbănescu. De unde până atunci afișase o cumpătare britanică și mimase tristețea care se cuvine să ne înece pe toți în fața dramei, din secunda când își ia ochii de pe prompter și se trezește partener de dialog, prezentatorul se dă peste cap și, indignat din cale-afară, purcede să le frece ridichea scornitorilor și distribuitorilor de știri false. Dacă tot e pus pe făcut dreptate, Radu Șerbănescu înfierează și goana după click-bait-uri, neuitând să întrebe cătrănit-retoric: „Dar chiar nu mai există bun-simț? Chiar nu se pot reglementa lucrurile astea?”

Nu doar bunul-simt e marfă rară la RTV, ci și simțul măsurii. Cu o detașare paralizantă, Radu Șerbănescu se comportă ca și cum n-ar avea nicio legătură cu textul de pe burtieră. Nu el l-a scris, nu

el a vorbit despre situația Monicăi Tatoiu. Alții au făcut-o: masonii, cavalerii de la Malta, eschimoșii sau poate chiar Laura Codruța Kövesi, împinsă de la spate cu un braț de Klaus Iohannis și cu celălalt de George Soros, prin fiul său, Dacian Cioloș. Victimă a schizofreniei, a dedublării inconștiente sau a fugii de sine, Șerbănescu îi acuză pe alții pentru ce face el însuși. Spectaculoasă probă de tupeu! Faptul că veștejești știrile false în timp ce lași pe ecran, timp de aproape o oră, o știre falsă nu trădează doar carențe de memorie, ci în primul rând de caracter și decență.

Ne rămâne să ne bucurăm pur și simplu că Monica Tatoiu e teafără și gata să emită noi păreri pe teme de *n'importe quoi.* Pentru Radu Șerbănescu și colegii care l-au ajutat să monteze mizeria de miercuri după-amiază, o propunere în vederea următoarelor ediții ale știrilor RTV: leucemia Andreei Crețulescu, SIDA lui Victor Ciutacu, cancerul Cristinei Șincai și hepatita C a lui Sebastian Ghiță. Sigur, cu exclusivități, cu „scandaluri de proporții” și cu toate ingredientele minciunii. Curaj, Radu Șerbănescu! *Yes, you can!*

Risc de monumentalizare

Moartea lui Cristian Țopescu este una dintre întâmplările în care dispare persoana și rămâne standardul. Pierdem un profesionist și ne refugiem în sutele de amintiri pe care ni le lasă. Suntem văduviți de corporalitatea comentatorului, dar nu și de instituția care-i poartă numele. Iar Cristian Țopescu a avut toate datele să se transforme din slujbaș în instituție: ritm de narator al faptului sportiv, glas capabil să preia și să distribuie emoții, pasiune, empatie, plăcerea de-a se informa spre a-i informa apoi pe ceilalți, talentul și uneori curajul de-a sparge griul epocii prin pete de culoare. Într-un timp care privilegia șopârla, aluzia și limbajul esopic, Cristian Țopescu a fost, alături de Sanda Țăranu și Tudor Vornicu, unul dintre oamenii aplaudați și admirați. Se întrunesc, așadar, toate condițiile pentru a călca strâmb când vrem să vorbim și să scriem despre Cristian Țopescu.

E ridicol, de pildă, să vezi o tânără crainică de 25 de ani vorbind despre Cristian Țopescu și amintindu-și de nopțile magice de la Montreal și Moscova sau de Campionatul Mondial de Fotbal din 1994. Sigur, un enunț de tipul „Cristian Țopescu ne-a încântat și ne-a ținut cu sufletul la gură la olimpiadele din 1976 și 1980” e o formă de-a vorbi în numele publicului. Numai că ai nevoie chiar și în asemenea situații de un strop de atenție în cazul în care vrei să eviți situațiile delicate. Dacă la Campionatul Mondial din America crainica noastră avea un an și nu prea putea să identifice vocea comentatorului, în 1976 și 1980 lucrurile sunt și mai și: bunul Dumnezeu mai avea mult până să-i decidă venirea pe lume. (Pentru pedanți, să spunem că e vorba de Jocurile Olimpice și nu de olimpiade, câtă vreme olimpiadele reprezentau intervalele dintre două ediții ale Jocurilor.)

Presa scrisă calcă și ea în străchini. Nu toată, o parte. Și nu în toate străchinile, ci doar în cele ale bunului-simț. Fițuici virtuale populate de inși fără putința îmbujorării au grijă, imediat după ce varsă câteva lacrimi de conjunctură, să scoată pe tarabă viața defunctului și să țopăie isteric pe mormântul lui. Pe lângă omagii și gânduri curate, Cristian Țopescu are parte și de zoaiele ziarelor de cancan, așa cum au pățit la vremea lor și alții. Și nu e nimic consolator pentru familia ziaristului să afle că la fel s-a întâmplat cu Olga Tudorache, Gheorghe Dinică, Ștefan Iordache sau Stela Popescu. Infamia e infamie, indiferent cine îi cade victimă. Dacă ar fi fost străbătuți fie și de umbra unui fior de jenă, acești ciocli cu dezacordul la butonieră n-ar fi momit prostimea cu riduri din categoria „Adevărata cauză a morții lui Cristian Țopescu" și „Averea uriașă pe care o lasă Cristian Țopescu". Ziaristul care dă titlurile și cititorul care le soarbe se înfrățesc aici în cruciada mizeriei. Din punctul ăsta de vedere, *Gazeta Sporturilor* merită o vorbă bună pentru *Notre respect, Cristian Țopescu,* titlul cu care și-a deschis ediția omagială, spunându-le celor care nu știau că acel *Notre respect, Anderlecht* de pe tabela de marcaj din Ghencea (Steaua-Anderlecht 3–0 în 1986) fusese ideea celui dispărut.

Nici publicul nu e scutit de pași greșiți la evocarea lui Cristian Țopescu. Până la un punct, fenomenul e normal, câtă vreme telespectatorii și cei care comentează articole pe forumuri și pe bloguri nu sunt profesioniști ai fenomenului. Una dintre reacțiile apăsate e monumentalizarea dispărutului, preschimbarea lui în statuie. Asta încă n-ar fi nimic, fiindcă toate țările își respectă purtătorii de excelență (ceea ce Țopescu a fost indiscutabil în materie de comentariu sportiv și de eleganță publică). Numai că ramificările acestei reacții nu au o curgere bună. Prima dintre ele e sculptarea lui Cristian Țopescu în marmura

exemplarității. Sigur, așa se întâmplă când tu, privitor, judeci cu inima. Dacă însă nu te rezumi la acest tip de judecată și delegi competențe și altor organe, ajungi, mai devreme sau mai târziu, la concluzia că exemplaritatea e privilegiul sfinților și al lui Isus Cristos. Cristian Țopescu și-a recunoscut franc greșelile și atâtea vinovății câte va fi avut. Cine a văzut sau a revăzut dialogul purtat de tată și fiica lui, Cristina, la Antena 3 (pentru acest episod, felicitări) a avut ocazia să audă, chiar din gura comentatorului, că niciun muritor nu are fir scurt cu perfecțiunea.

A doua ramificare ține de felul cum se folosește uneori publicul de moartea unui purtător de prestigiu pentru a-i beșteli urmașii din breaslă. A face din Cristian Țopescu un reper al comentariului sportiv din România e un lucru firesc. A decide însă că, odată cu plecarea lui, comentariul sportiv a murit la rându-i e o nedreptate. Există o serie de comentatori foarte buni, de fotbal sau de snooker, de baschet sau de ciclism, de tenis sau de rugbi. Cei mai mulți au crescut având în urechi comentariile lui Cristian Țopescu, spre a cărui statură e posibil să fi aspirat. A-i transforma pe toți la grămadă în jalnici epigoni trădează fie nepricepere, fie ostilitate gratuită. Ca în orice meserie, și în comentariul sportiv există vârfuri și loaze, oameni născuți pentru așa ceva și impostori sau piloși. Dar nu e onest să transformi calitatea unuia în defectul altuia. Nu e onest să le reproșezi comentatorilor tineri tocmai ce apreciai la Cristian Țopescu. Printre altele, bogăția informațiilor. Când Țopescu acoperea timpii morți ai unei transmisii în direct livrând publicului o sumedenie de date, era lăudat și felicitat pentru profesionalism. Când un comentator de astăzi face același lucru din același motiv, e privit chiorâș: „De ce ne împuie capul, asta ne trebuie nouă?”

Învăpăierea comentariului e un alt motiv de judecată nedreaptă. Țin minte ca ieri meciul de

handbal România-URSS de la Jocurile Olimpice de la Moscova 1980 (15–9 la pauză pentru sovietici, 22–19 scor final pentru România). Țin minte acutele și patima lui Țopescu, îi țin minte emoțiile care parcă-i astupau traheea, îi țin minte explozia de bucurie la un gol al lui Măricel Voina sau la o paradă a lui Nicolae Munteanu. Și țin minte cât am plâns la meciul acela. Dar asta nu mă poate face să spun că nimeni nu va mai fi în stare de ceva comparabil. Vor mai fi și alții, cu diferențe specifice, fiindcă oamenii nu sunt produsul unui indigo cosmic. Iar dacă vreți o dovadă, luați comentariul lui Radu Naum la finala olimpică de la Atena 2004, când Camelia Potec a câștigat medalia de aur.

Faptul că l-am pierdut pe Cristian Țopescu n-ar trebui să ne facă să-i beștelim pe cei care vin după el. Unii chiar nu merită. Ceva asemănător s-a petrecut la moartea lui Ioan Chirilă, când, cu aceleași tipare de gândire, cititorii de presă și de carte sportivă au decis că nimeni nu-i va mai ajunge vreodată la gleznă. Chirilă însuși n-ar fi fost de acord cu un asemenea pronostic, mai ales că tocmai în apropierea lui au răsărit câțiva dintre cei care scriu astăzi viu și plastic despre sport. Cristian Țopescu și Ioan Chirilă au fost și rămân vârfuri de performanță în gazetărie. Dar asta nu înseamnă că în urma lor se înșiră doar niște spirite nevolnice, inferioare și fără acces la logos. Nici pomeneală.

Bufonul tomnatic

Ilie Năstase a fost prins conducând beat înainte să se crape de ziuă. Asta nu e o știre. Câteva ore mai târziu, Ilie Năstase a fost prins conducând un scuter fără permis și trecând pe roșu. Nici asta nu e o știre. În seara aceleiași zile, Ilie Năstase nu a fost prins încălcând nici o lege și nici un regulament. Abia asta e o știre. Dacă l-am fi văzut pe Năstase conducând la ore vesperale o limuzină, un tractor, un transportor blindat sau o motocicletă nu ne-am fi mirat. Ca atâtea celebrități din lumea sportului și a politicii, Ilie Năstase trăiește în iluzia exceptării și a bunului plac. Dacă stai să-l asculți, te lămurești că România nu e construită așa cum i-ar plăcea și nu-l merită. Are în continuare legi cu aplicabilitate generală, ceea ce e jignitor pentru un om care a făcut tot ce-a depins de el să nu respecte niciun fel de norme, cutume și reguli (nici măcar pe cele de politețe). Cu înjurătura gata să decoleze oricând de pe pista buzelor, oțărât și mojic, Năstase a ajuns la vârsta la care poza de rebel nu-i mai șade bine. Însă nu poți să i-o spui, fiindcă nu te ascultă. Pare fixat mai departe în albumul cu amintiri din tinerețe, când stupefia arbitri, înjura spectatori și era bufonul circuitului profesionist de tenis. Un bufon simpatizat, ca toți cei care aparțin acestei categorii, dar tot bufon.

Ilie Năstase a avut multe ocazii de a-și deteriora imaginea publică și n-a ratat niciuna. A reușit să piardă într-o competiție electorală în fața lui Victor Ciorbea, ceea ce nu e la îndemâna multora. S-a făloșit mereu cu palmaresul erotic, fapt care până la o vârstă e grosolan, iar dincolo de ea, penibil. S-a lăsat remorcat politic fără să aibă înțelepciunea refuzului. Impulsiv și buruienos, amator de vorbe tari și bancuri proaste, el a devenit repede atracția posturilor TV și a emisiunilor tabloide, care s-au grăbit să-l livreze publicului în plin proces de

degradare. O degradare pe bani buni, care însă nu are cum să mascheze bruschețea derivei. Ziua primei întâlniri cu Brigitte Sfăt a declanșat ceva înrudit cu bacanalele la posturile de televiziune care trăiesc din zoaie, lacrimi și lături. Dac-ar apărea peste noapte un post intitulat Centura TV, perechea Năstase-Sfăt ar putea umple fără șovăire șapte optimi din grilă. Ar face-o cu mulțumire în suflet, fiindcă i s-ar asigura cadrul necesar datului în spectacol, fără strop de simț al ridicolului și al măsurii.

Atitudinea lui Ilie Năstase în fața polițiștilor care au îndrăznit să oprească un monument abțiguit e jalnică. În loc să se comporte normal, călcătorul pe bec s-a rățoit și și-a clamat din nou privilegiile de ființă exceptată. „A sta la pândă e un furt”, s-a înfuriat Năstase, pierzând pentru moment din vedere zicerea amicului dumisale Ion Țiriac: „Eu între un prost și un hoț prefer hoțul”. „Mă voi duce la CEDO, pentru că doamna ministră și secretarii dânsei nu au vrut să răspundă la telefon”, a tunat mai departe Năstase, indignat de lipsa de reacție a lui Carmen Dan la cinci dimineața. „E o lege: dacă vrei să arestezi un fost parlamentar sau general, treci puțin mai sus și întrebi”, a încheiat vinovatul. Nu, Ilie Năstase, nu există o asemenea lege. Există doar mecanisme ale favorizării care, iată, de data asta n-au funcționat. Și încă un lucru. Dacă un fost parlamentar sau general ucide trei persoane, ce faci? Îl arestezi sau „treci puțin mai sus și întrebi”? Asta spre a nu mai spune că poți să fii „fost parlamentar”, dar e ceva mai greu să fii „fost general”.

A existat o vreme, în anii 1970, când aproape că aș fi dat orice să-l văd pe Ilie Năstase. Astăzi aproape că aș da orice să nu-l mai văd și să nu-l mai aud. Timpul schimbă timpurile, iar fachirul stopurilor viclene s-a transformat în ceva greu de acceptat. Prin Ilie Năstase cel de astăzi circulă multe nelămuriri și contradicții. Sigur, e dreptul

oricui să se facă de râs și să provoace dezamăgirea celor care altădată îl adorau. Dar tristețea e o lespede prea grea ca s-o dai la o parte cu una, cu două. Și e foarte trist să vezi o gazelă preschimbându-se în bufon tomnatic. E prilej de melancolie să știi că omul care pe vremuri se distra cu Panatta, Kodeš și Okker compromite atât de abrupt prin declarații ce-a făcut prin reveruri și loburi. Și e greu să înțelegi un cetățean care declară că se satură de România după ce poartă uniforma militară la Wimbledon, cu pleata ieșindu-i de sub chipiu, cu cercelul în ureche, cu ochelarii de soare pe nas și cu smartphone-ul în mână.

Căci ofuscatul de astăzi este (să nu uităm, mai ales că are grijă să ne-o amintească el însuși) general al armatei române. Nu prea se știe la ce armă, câtă vreme Ilie Năstase confundă ținuta militară cu garderoba mondenă și apare, în funcție de sezon și de buletinul meteo, ba în alb, ba în albastru, ba în kaki, ba în bleumarin. El pozează, fără să-și dea seama, în ofițer superior al mai multor arme simultan, ceea ce nu i-a trecut prin cap nici măcar lui Kim Jong-un. Ilie Năstase e pe rând general de marină, de infanterie sau de aviație, fără să știe că regulamentele militare diferă de cele ale centurilor mondiale din boxul profesionist și nu pot fi unificate. Asta dovedește cât de abuzivă, nefirească și nedreaptă e decizia de-a pune vipușcă unui fost sportiv doar fiindcă a aparținut unui club militar. (E o decizie la fel de ofensatoare ca aceea de a face ofițeri superiori din membrii unor ansambluri de cântece și jocuri.) Pentru aducere aminte, tot generali sunt și nonagenarii fragilizați astăzi de vârstă și de boli, care au mers la război fără certitudinea zilei de mâine. Ilie Năstase a fost un campion pitoresc și talentat, pentru ca acum, îmbrăcat în uniformă, să-l reînvie pe Moș Teacă al lui Bacalbașa. În acest timp, generalii adevărați, tot mai puțini și mai șubrezi, își amintesc de tributul frontului. Și se

întreabă cât de drept alcătuită e lumea în care unul își câștigă stelele sub ploi de schije, iar altul dând cu racheta în minge și înjurând pe toată lumea.

Gramatică dramatică

Prin ce face și prin ce spune, Florin Iordache simbolizează aspirația caricaturii de-a ajunge tablou. Prestația publică a acestui fost inginer la Fabrica de mobilă din Caracal confirmă bănuiala că ascensiunea demnitarilor din PSD maschează un triumf al selecției negative. Viorica Dăncilă sau Valentin Popa stau la rândul lor mărturie că poți ajunge premier sau ministru al educației fără să ai un control măcar decent asupra limbii în care vorbești. În plus, Florin Iordache e victima unui proces straniu, pentru care sunt așteptate concluziile cercetătorilor britanici: pe măsură ce face progrese la engleză, involuează la română. În momentul când i-a aruncat Laurei Codruța Kövesi un *Codruța, go home* din vârful buzelor, Florin Iordache a suferit, nu se știe cum, o pierdere de conținut în planul limbii materne. Asta chiar dacă e de presupus că un om trecut printr-o facultate de drept nu poate avea candori de exprimare care se dizolvă de obicei în gimnaziu. Numai că Florin Iordache pare să nu fi profitat suficient de lecțiile de limba română. Ce va fi făcut atunci e greu de ghicit: fotbal cu nasturi? Tras colegele de codițe? Desene cu porumbelul păcii cocoțat pe o semănătoare din lan? Mister deplin. Pesemne însă că atenția dumisale s-a îndreptat mai rar decât trebuia spre omul de la catedră și spre ce avea el de deslușit.

Dacă ar fi învățat mai cu spor în clasele gimnaziale și ar fi trecut prin sita unui examen de română la facultate, Florin Iordache n-ar fi avut cum să spună, în fața unui snop de reporteri și de microfoane, „Modificarea pe care a făcut-o Curtea Constituțională în ceea ce privesc prerogativele președintelui… etc., etc.”. Și nici să-și repete eroarea, patru-cinci fraze mai încolo („în ceea ce privesc cele trei legi”), spre a lămuri pe toată

lumea că nu e vorba de o scăpare, ci de ignoranță. De agramatism în toată regula. Pentru orice om care a trecut cu folos prin școală, „în ceea ce privesc prerogativele” e echivalentul unui dezacord. Așa cum n-ai voie să spui „Pușcăriașii se preface că scrie cărți ca să scape mai repede din detenție”, nu ai voie să spui nici „în ceea ce privesc prerogativele” sau „în ceea ce privesc cele trei legi”. Cu toate acestea, absolventul de mecanică + drept Florin Iordache o face. De ce? Dați-i voie lui Codrin Ștefănescu să răspundă în locul lui: „Pentru că putem”.

Constituția limbii române, alias Gramatica Academiei, stipulează, după cum s-ar cuveni să afle și Florin Iordache, drept singură variantă corectă în cazul de mai sus varianta „în ceea ce privește prerogativele” sau „în ceea ce privește cele trei legi”. Poți să spui la fel de bine „în privința prerogativelor” sau „în privința celor trei legi”. Atenție, Florin Iordache, „în privința”, la singular, nicidecum „în privințele”, la plural. Acum e clar? S-a înțeles? Altă întrebare? Dacă nu există, fie-le îngăduit celor care cred că un demnitar trebuie să-și vorbească bine limba să vă lanseze o invitație în limba pe care, potrivit întâmplărilor din realitatea imediată, o stăpâniți din ce în ce mai bine: *Florin*, *go back to school.*

Prin grija lui Florin Iordache și a celor deja amintiți, gramatica devine dramatică. Sigur, ăsta e un amănunt a cărui importanță pălește prin comparație cu ultimele tentative de încălecare și de supunere a justiției. Tot un amănunt, ceva mai important însă, e și testamentul politic al lui Victor Ponta, rostit în plină conferință de presă în august 2014: „Asta se va întâmpla după ce vom prelua controlul politic asupra DNA-ului”. Declarația merită scoasă la lumină în primul rând pentru cei dispuși să-l angelizeze pe Victor Ponta și să vadă în el cruciatul pe cal alb în stare să-l răpună pe păgânul Liviu Dragnea. Și fiindcă tot am ajuns la

acest din urmă cetățean, să observăm că nici pe dumnealui nu-l dă gramatica afară din casă. „Statele Unite este îngrijorată”, a observat Liviu Dragnea, într-o ciulama de singular și plural, de masculin și feminin, care evocă distinsa întrebare „Dansați, domnișoară, sau nu vă lasă mă-ta?”

„Pentru că putem” și „După ce vom prelua controlul politic asupra DNA-ului” nu sunt doar sloganuri ale infamiei, ci și expresii ale primejdiei. Ele spun oricui are capul bine înșurubat pe umeri că războiul câtorva români cu toată România continuă. Fără milă și fără scrupule. Prezența lui Florin Iordache în rândurile de față nu e întâmplătoare. Iordache se numără printre arhitecții atentatului la justiție rămas în istoria recentă drept „Marțea neagră”. Tot el a propus în 2013 modificarea Legii 51/1991, prin care procurorii nu mai puteau utiliza în dosarele de corupție interceptările realizate în cadrul mandatelor de siguranță națională. Întrebat de un ziarist de la *Gândul* cum își motivează introducerea amendamentului, Florin Iordache a răspuns: „Dacă l-am propus, l-am propus. De ce să-ți explic ție? Nu am ce să-ți explic.” A se remarca, dincolo de grosolănia adresării, o inapetență pentru dialog specifică politicienilor care își (și ne) gândesc viața în orizontul bunului-plac. Sigur, depinde și cine pune întrebările. Dacă în fața ziaristului de la *Gândul* Florin Iordache e țepos și abrupt, el devine confesiv și calin când sub ochi îi apare microfonul Antenei 3, ținut de Robert Kiss. Omul bun ca pâinea caldă iese la iveală fără precauții din tufișurile personalității și declară: „Nu vă ascund că practic vânătoarea, dar nu neapărat pentru a împușca ceva, ci pentru a vedea animale.” Dacă vrea neapărat să vadă animale, Florin Iordache poate da o fugă până la Grădina Zoologică. Iar dacă i se pare prea departe, are varianta unei raite pe la Parlamentul României. „Nu neapărat pentru a împușca ceva”, ca să-l citez.

În aceeași perioadă, la Bookfest, Ramona Ursu și-a lansat cartea *Vă vedem!*. Are ea vreo legătură cu asaltul împotriva justiției? De bună seamă, după cum se vede chiar din titlu. Și din miezul cărții. În a doua secțiune se poate citi o relatare a clujeanului Sabin Gherman, ai cărui copii își procură carton și markere ca să meargă la proteste cu părinții. Pe bucata lor de carton stau scrise câteva cuvinte care ar trebui să ne ardă siguranțele: „Știi că-i rău când copiii au pancarte" (pagina 176). A nu se trece lejer nici peste paginile de deschidere, în care fiul autoarei își informează mama că are de gând să se stabilească în Australia. Băiatul axe doisprezece ani. Aici ne-ați adus. Și mi-e greu să vă bănuiesc de rușine.

Gulere albe pentru zile negre

Singura șansă a deputatului PSD Ilie Toma de-a fi – de fapt, de-a rămâne – filozof ar fi fost tăcerea. Condiționalul trecut de adineauri semnalează că deputatul n-a tăcut. E și greu să te abții într-o țară unde nu mai filtrează nimeni aberațiile rostite public. Și, se știe, doar proștii și fricoșii tac. Ceilalți deschid gura și fac din ea rampă de lansare pentru golumbi (așa li se spune porumbeilor în zona de proveniență a deputatului). Rugat de un reporter al postului Realitatea TV să explice opțiunea PSD-ului pentru alb la mitingul din urmă cu o săptămână, Ilie Toma și-a încălțat bocancii cu ținte, spre a fi sigur că străchinile se vor face zob. „Evident că ne îmbrăcăm în alb, pentru că, știți cum este, albul este o culoare pură și este ca și pe vremurile trecute, gulerele albe. Gulerele albe întotdeauna semnifică puritatea.” Transcrierea respectă întru totul ce s-a auzit la televizor. Și n-o fi Ilie Toma cel mai dăruit orator al PSD-ului, dar prezența lui la microfon nu trebuie ratată. Deputatul împinge în lături ușa cămării, ia borcanele și le încurcă până nu mai știu nici ele, săracele, ce conțin și pe ce raft s-ar cuveni să șadă.

Întâi și întâi, albul nu e culoare. Neavând caracter cromatic propriu-zis, ca de altfel nici negrul, albul e rezultatul *reflexiei* totale a luminii, pe când negrul este rezultatul *absorbției* totale a luminii. Împreună cu negrul, adică dând naștere griului, sau separat, albul poate avea doar rol de pauză cromatică sau de element care tempereazӑ o culoare pură. Ăsta însă e, să zicem, un fel de-a despica firul în patru, iar un deputat care-și jertfește cu atâta noblețe timpul pentru binele semenilor poate fi scuzat fiindcă nu e la curent cu teoriile cromatice elementare. Lucrurile se complică abia după aceea. „Pe vremurile trecute”, spre a-l cita pe Ilie Toma, albul n-a însemnat

neapărat puritate. O plimbare prin istorie îi poate înlesni deputatului PSD întâlnirea cu nimeni altul decât Ku Klux Klanul, ai cărui membri, dotați cu veșminte albe și cu glugi țuguiate, albe și ele, s-au remarcat la scurt timp după apariție prin manifestări rasiste și extremiste. Dacă antisemitismul, anticatolicismul și homofobia Klanului pot trece drept indicatori de puritate, atunci da, PSD-ul a ales corect. Oricum însă, steagurile albe ale păcii sau capitulării, echipamentele de tenis de la Wimbledon și rochiile de mireasă nu sunt singurele obiecte albe de pe lume, ceea ce Ilie Toma pare să nu fi aflat.

Legenda purității absolute a albului pălește însă prin comparație cu evocarea gulerelor albe ca simbol al imaculării. Pe osatura bancului comunist de pe vremuri („Nu vă supărați, aici nu aveți brânză?" „A, nu, aici nu avem carne, alături nu au brânză"), Ilie Toma stă cam la fel de prost cu istoria și cu engleza. Altfel, el ar fi putut afla de la sursă care e sensul sintagmelor *white collar* și *blue collar*. Și s-ar fi dumirit că un angajat de tip *white collar* (care inițial denumea un birocrat sau un om cu studii) face parte din nucleele corporatiste, din administrație, din centrele de putere și, nu de puține ori, din structuri mafiote sau în orice caz coruptibile. *White collar delinquency* este o noțiune care se referă la infracționalitatea gulerelor albe, semn că tentativa de metaforă a lui Ilie Toma a eșuat.

Sigur, celor deprinși să citească sau, forțând imaginea, să audă printre rânduri nu le va fi scăpat umorul involuntar din declarația domnului Toma. Fără voia lui, deputatul PSD a trimis la vorba populară „gura păcătosului adevăr grăiește" când a lipit partidului eticheta purității de tip *white collar*. Ilie Toma nu e singur în strădania de-a spune altceva decât ceea ce are de gând. N-a trecut mult de când gura Vioricăi Dăncilă a luat-o înaintea premierului și a anunțat „reducerea democrației" în

loc de „reducerea birocrației”. E adevărat, premierul are scuza unei firi emotive și a unor dificultăți imposibil de ascuns în ceea ce privește cititul cu voce tare. Asta fiindcă, nu-i așa?, „orice om îi este teamă” ca nu cumva să se facă de râs. Iar dacă la un moment dat *Dăncila de limbă* va lua locul *Pastilei de limbă,* rog publicul să considere schimbarea o simplă formă de solidaritate cu atât de greu încercatul șef al guvernului.

A nu se crede totuși că PSD dispune doar de torționari ai limbii și ai gândului. Gabriela Firea, cel mai huiduit om care a stat vreodată lângă Simona Halep, e dovada vie că există și în PSD oameni cu acces la logos. Ba chiar poeți, membri ai Uniunii Scriitorilor. Citatul care urmează confirmă detenta lirică a primarului general:

În mine fiind,
Ca verdele în frunza de alior,
Nu te voi părăsi niciodată.
Spune-mi zănatecă,
Zărpălatecă, zăpăcitoare,
Zăpăitură, zăpor.

Te și întrebi dacă n-ar fi bine ca primarul capitalei să-și schimbe numele în Zăgabriela Zăfirea. Și dacă nu cumva gulerele albe evocate cu atâta stângăcie de Ilie Toma sunt avanpremiera altor și altor zile negre.

Testament și flegme

Oamenii decenți sunt datori să se crispeze la vederea sau la auzul lui Șerban Nicolae. Nu din cauza fizionomiei care contrazice prerafaelitismul. Și nici din cauza neputinței de-a fi manierat când discută cu femei din opoziție. Altele sunt motivele pentru care apariția lui Șerban Nicolae invită, dacă nu cumva obligă, la frison și neliniște. Primul este rodul unui „exercițiu de imagine”, spre a-l cita pe premierul României. Gândiți-vă că Liviu Dragnea e debarcat – dă, Doamne – din fruntea PSD și ajutat să găsească drumul spre celulă, împlinind astfel nu doar consecința unui act de justiție, ci și predestinarea cuiva născut la Gratia. Și gândiți-vă că în locul lui e înscăunat Șerban Nicolae. (Există, firește, și varianta Eugen Nicolicea, școlit prin învățământ la distanță în cadrul filialei din Drobeta Turnu-Severin a Universității Spiru Haret, după ce trecuse binișor de 50 de ani și după ce, în tinerețe, rămăsese repetent la Automatizări și Calculatoare, la Timișoara.) Cum vi s-ar părea Șerban Nicolae în locul lui Liviu Dragnea?

Nu uitați, Nicolae e unul și același cu șoferul condamnatului Cătălin Voicu. E unul și același cu posesorul de fotografii în care Cosette Chichirău face sex anal. E unul și același cu revoltatul care declara în 2017 că Stalin și Churchill au fost doi criminali la fel de mari și că „Rezistența anticomunistă începută în 1944, când România era încă în război, este una care slăbea capacitatea României. Ea era mai degrabă îndreptată împotriva intereselor României”. Nu cumva ne paște pericolul de-a începe să tânjim după Liviu Dragnea chiar înainte de-a scăpa de el, când observăm cine ar putea să-i ia locul? Și nu cumva, râzând în gura mare de „tigrul economic” și de „banca monetară” ieșite din ceea ce ține loc de mintea Vioricăi Dăncilă, mai plecăm o dată după

dribling și uităm valoarea testamentară a unor cuvinte spuse cu ani în urmă?

Cuvintele sunt ale lui Victor Ponta și explică în bună măsură gala filmului porno în care majoritatea parlamentară de azi încalecă justiția și-o supune perversiunilor. (Ar fi interesant dacă Șerban Nicolae are și aici fotografii doveditoare, mai ales că sunt ușor de procurat.) Există cel puțin două citate din Victor Ponta – cu ghilimele, cum nu-i stătea în obicei fostului premier – care nu explică doar agresiunile de azi împotriva justiției, ci și insolența în formă continuată a coaliției PSD-ALDE la adresa ambasadelor care emit avertismente. Ambele citate datează din 2014, anul în care Victor Ponta a pierdut prezidențialele. Primul ilustrează conștiința impunității și, după cum am mai scris cu un alt prilej, sună așa: „Asta se va întâmpla după ce vom prelua controlul politic asupra DNA-ului.” Fraza e rostită în plină conferință de presă și ar fi trebuit să se soldeze, într-o lume bine așezată, cu punerea imediată sub acuzare a rostitorului. Iată și al doilea citat: „Din câte știu, doamna Merkel nu votează în România.” Victor Ponta s-a dorit ironic, dar n-a izbutit decât să calce în străchinile diplomației și să cimenteze în ochii occidentalilor impresia mizerabilă pe care le-o făcuse la primele întâlniri. Cititor frenetic de Caragiale, el a dat peste replica „Nu voi să știu, stimabile, de Europa dumitale”, a făcut din ea lozincă și din Nae Cațavencu mentor. Astfel înarmat și mândru nevoie mare, Ponta le-a împărtășit românilor sinteza unei doctrine papuaș-impertinente: „Ne doare undeva de ce zic ăia, dar să facă bine și să ne țină cuplați la robinetele la care noi înșine am cerut să avem acces.” Faptul că partidul condus astăzi de Victor Ponta se numește Pro România e, în aceste condiții, o insultă. Iar faptul că unii sunt gata să-l idealizeze pe Victor Ponta cel de azi uitându-l pe omonimul de ieri

anunță simptome de Alzheimer etic pentru care nu există leac.

Așa arată contextul în care iese din nou la rampă Șerban Nicolae. În trecutul deloc îndepărtat, emisiunea *Imparțial* de pe Digi24 preia declarația senatorului PSD pentru corecta informare a publicului. Și iată ce spune Șerban Nicolae despre reprezentanții celor douăsprezece ambasade care deplâng tentativele de schilodire a justiției:

> Nu-i cunosc. Nu știu cine sunt acești reprezentanți, nu știu care le este statutul, ca să putem dialoga. Dacă e vorba de niște ziduri, de niște clădiri, o să vedem dacă putem să le transmitem și un mesaj din partea clădirii Palatului Parlamentului. Deci n-am ce să comentez, cu zidurile să vorbească zidurile. M-am uitat încă o dată în Constituție, n-am văzut în procedura de legiferare consultarea ambasadelor sau a reprezentanților unor ambasade, a birourilor de presă ale ambasadelor, și eu m-am săturat de acest mecanism. […] Cred că ar trebui să ieșim odată din zona de raportare, în materie de relații internaționale, la licurici.

E nevoie, pe lângă un tub de emetiral, de instrumente de mare precizie pentru departajarea lui Șerban Nicolae de Victor Ponta în materie de aroganță și dispreț la adresa celor care ne – de fapt, „le” – arată că România e pe cale să se transforme în Penalistan (denumirea circulă deja de câte zile pe forumuri). După cum se poate vedea, ștafeta a trecut fără șovăire dintr-o mână a răului în alta. „Doamna Merkel nu votează în România” din ponteză și „Cu zidurile să vorbească zidurile” din nicolaeză sunt gemene ale sfidării. Și fiecare dintre aceste cuvinte e o flegmă lățită pe obrazul românilor care încă speră că țara lor va evada din condiția de repetentă a Uniunii Europene.

Deocamdată pariul pare imposibil. Suntem, fără voia noastră, o oaie neagră lăsată în grija unui cioban roșu.

Analfamentarii

„Vă asigur că există o largă majoritate care a înțeles textele de lege fără să le citească.” Enunțul e vechi de câteva săptămâni, îi aparține lui Florin Iordache și confirmă, credeam inițial, înzestrarea paranormală a parlamentarilor din alianța PSD-ALDE. În fond, nu e singurul trib care percepe realitatea prin instrumente rare. Membrii tribului seminomad Mayoruna, care trăiesc la izvoarele râului Javari (un afluent al Amazonului), aproape de granița dintre Peru și Brazilia, comunică telepatic cu străinii și chiar între ei. Cunoscuți drept „oamenii-pisică” și având drept animal totemic jaguarul, ei folosesc o așa-numită „limbă veche”, la care recurg după ce ingerează halucinogene naturale care produc, printre altele, efecte cunoscute drept macropsie și micropsie, adică impresia consumatorului că poate dilata sau micșora distanțele după bunul lui plac. Cine dorește confirmări în materie e invitat să citească *Revelație pe Amazon* de Petru Popescu, un roman în care prozatorul transpune experiențele exploratorului american Loren McIntyre, precum și *Narcotice în cultura română: Istorie, religie și literatură*, studiul impresionant al lui Andrei Oișteanu.

Declarația lui Florin Iordache, în care lumea a văzut inițial o simplă combinație de cinism, sfidare și prostie, trebuie citită altfel după reportajul difuzat zilele trecute de Digi24. Mai ales că bunul plac și macropsia revin în discuție – de data asta, cu trimitere la Codul Penal plus cel de Procedură Penală, precum și la mărirea distanței dintre borfaș și brațul legii. Dincolo de asta, nu trebuie omisă contribuția „largii majorități” invocate de Florin Iordache la îmbogățirea fondului frazeologic al limbii române. De acum încolo, expresia „a fura ca în codru” își găsește alternativa în vecina ei de

dicționar: „a fura ca în Cod”. Prin urmare, nu de telepatie și paranormal e vorba, ci de siluirea justiției, analfabetism, țopenie ignară și dispreț. În asta constă zestrea votanților de ieri-alaltăieri ai modificărilor. Mai precis, a celor care nu știu ce-au votat și nici nu-i interesează. În prezența reporterului de la Digi24, înarmat cu o cameră, un microfon și doza firească de curiozitate profesională, parlamentarii în cauză și-au dovedit totuși înrudirea, prin canale neștiute, cu tribul Mayoruna. Nici unii, nici alții nu citesc și nu au biblioteci. Pagina scrisă nu le spune nimic nici unora, nici altora. Comunicarea și decizia se petrec în absența lecturii. Atâta doar că membrii tribului Mayoruna trăiesc în inima junglei, sunt puțini la număr și nu au nevoie de legi scrise, pe când parlamentarii surprinși în flagrant delict de ignoranță iau decizii care afectează soarta unei țări (încă) membre a Uniunii Europene.

Nu textele de lege, ci altceva a înțeles larga majoritate pomenită de Florin Iordache, și anume că singurul lucru care i se cere este să „meargă cu partidul”, așa cum a spus unul dintre cei întrebați de reporter. Să nu pună întrebări, să-și juguleze conștiința (cei care mai găsesc vagi urme împrăștiate înăuntrul ființei lor) și să ridice mâna. La fel cum ar face dacă le-ar curge sânge din nas, ar opri un taxi sau ar cere ofsaid pe terenul de fotbal. Să știe că nu aparțin unui for care dezbate, ci unei trupe de asalt care izbește cu berbecul în poarta legilor. Și unei turme care behăie *Daddy Cool* indiferentă la primejdii și consecințe.

Faptul că România „conduce” în clasamentul analfabetismului funcțional din Uniunea Europeană și e depășită doar de Albania la nivelul continentului se reflectă fidel în parlament. Cei 40% de analfabeți funcțional (oameni care știu să citească, dar nu pricep ce anume citesc) din țară sunt bine reprezentați în ceea ce a ajuns să fie denumit, în tușe parodice, „forul legislativ”. După

ce-i vezi cum fac fețe-fețe în fața unei întrebări simple, îți vine să-ți spui că „parlamentari” e un termen pe care nu-l merită. Mult mai potrivit e „analfamentari”, pe care-l propun începând de azi pentru cei care se comportă aidoma colegilor surprinși de reporter cu nădragii competenței și ai bunei-credințe în vine. Firește, termenul nu se aplică la grămadă, ci doar celor care și-au dovedit aportul la mișelie, impostura (arogantă sau nu), suficiența și toxicitatea.

Dacă nu i-ați văzut sau dacă doriți să-i revedeți pe cei care strâmbă legi sub pretextul că le îndreaptă, iată-i. Prima pradă a reporterului este deputatul afiliat PSD-ului Octavian Goga. La întrebarea „Care sunt principalele modificări aduse Codului Penal?”, analfamentarul răspunde încurcat: „Păi, principalele modificări… nu le știu care sunt principalele, dar am…” Răspunsul e pigmentat de un plescăit post-friptură, de ridicări candide din sprâncene și de grimase de om prins pe picior greșit. Culant din fire (și, bănuiesc, abia ținându-și râsul), reporterul îi oferă colacul de salvare al abuzului în serviciu. Octavian Goga încuviințează de două ori, dar, când i se cere să menționeze alte modificări, redevine volubil ca peștele în acvariu. Deputatul se întoarce la interviu după o jumătate de oră în care e lăsat să-și repete materia. Bâiguiala lui continuă cu o definiție originală a termenului de prescripție: „deci, dacă procurorii nu depun într-un an de zile, deci se… așa…” și cu o mărturisire: „astea două le știu”. Dintre cele două, pe una i-a pasat-o reporterul, iar cealaltă e… „așa”. Asta nu-l împiedică pe Octavian Goga să râdă cu toți dinții de propria sa ignoranță și să se ofere pentru re-re-examinare, după alte cinci minute de studiu intensiv. Simplul fapt că deputatul acceptă o asemenea umilire arată că și resursele lui de discernământ și de simțul ridicolului sunt subțiri. În mod normal, acest tratament rezervat îndeobște corigenților din

gimnaziile patriei ar fi trebuit să-i provoace măcar o umbră de iritare, dacă nu mai mult. Când colo, jovial ca un socru mic în bătătură, Octavian Goga mai face un drum la sala de studiu și se mai întoarce o dată. Nici acum limpezit, el recită repede, până nu uită de tot: „La cei cu denunțuri, să fie puși față în față, mai puțin în cazul violurilor și cei cu… așa.” Nu, nu e deloc de râs. Vai de țara care își lasă legile să încapă pe mâinile unor bipezi fără busolă. Și încă un lucru. Amănuntul că pe deputatul afiliat PSD-ului îl cheamă Octavian Goga are savoarea și tâlcul lui. Pe cel care vorbea în 1916 despre „o epidemie înfricoșătoare de meningită morală” îl chema tot Octavian Goga.

Spre deosebire de Octavian Goga, senatorul PSD Ioan Ganea pare trecut prin școala elementară de eschivă din calea întrebării. Om cu părul alb, Ioan Ganea clatină din cap, zâmbește sticlos, bâțâie din cap ca un cățel de parbriz și enunță ferm: „Nu comentez momentan.” În stilul lui Zaharia Stancu, el continuă prin fixarea atentă a informației: „Momentan nu comentez.” „Dar când comentați?”, se interesează reporterul. „Lăsați-mi timp, v-am spus, mă așteaptă guvernatorul în birou”, răspunde Ioan Ganea. „Puteți să-mi spuneți trei modificări?”, presează reporterul. „Vorbim, avem timp astăzi. Cu toată sinceritatea, astăzi vorbim”, susură senatorul și se răsucește pe călcâie. Dacă Ioan Ganea promite fără să livreze, colegul dumisale Cornel Resmeriță îi taie din capul locului elanul reporterului: „Nu mă pricep. Sunt profesor de fizică, nu mă pricep. Te-am pupat. Am votat, mă duc cu partidul, atâta știu. Asta e.” Așa arată mașinăria de vot care e pe punctul să transforme România într-o colonie de infractori. Analfamentarii fac alianțe cu avocații specializați în chichirezuri și portițe, care stau în spatele marilor fugari din fața legii. Să nu credeți cumva că noua croială a Codului Penal și a Codului de Procedură Penală e opera lui Florin

Iordache și Eugen Nicolicea. Nici vorbă. Autorii reali nu sunt parlamentari și știu multă meserie. Iar asta îi face cu atât mai vinovați. Când România va încasa penalizări uriașe de la organismele europene sau va fi propusă pentru excludere, ei sunt primii care vor trebui întrebați de sănătate. Fiindcă sunt pe deplin conștienți de răul pe care-l provoacă astăzi țării prin binele pe care-l fac câtorva sute de nemernici.

Autodenunț și completări

Nedreptățile trebuie strigate și scrise cu litere mari, ca să afle toată lumea de ele. Prin urmare, mă revolt și protestez împotriva lejerității cu care a tratat Victor Ciutacu Rețeaua de Influentă Soros la *Ediția de seară* din 10 iulie de la România TV. Îl știam pe Victor Ciutacu drept un om bine mobilat, căruia îi displac superficialitatea și treaba de mântuială. Un ziarist informat, mustind de corectitudine și profund ca existențialismul francez. Cu atât mai mare mi-a fost mirarea văzând câte lucruri și persoane a omis Victor Ciutacu în deconspirarea Rețelei Soros, asistat de un Ion Coroiu – sau poate Cristoiu, sau poate amândoi – pierdut în labirintul de idei al bibliotecii personale (la Biblioteca Academiei era închis la ora emisiunii, se vede treaba). Și pentru că e primejdios să oferi informații incomplete publicului, mai ales când te numești RTV (se știe, campioana absolută a adevărului relativ și campioana relativă a minciunii absolute), e nevoie grabnic de câteva completări.

Înainte de asta, o vorbă bună pentru talentul de critic literar al lui Victor Ciutacu. Tăișul spiritului său a scânteiat cel mai *Orbitor* la evocarea ideologului sorosist și agentului de influență Mircea Cărtărescu, prezentat după cum urmează: „cunoscut scriitor, candidat în fiecare an la Premiul Nobel pentru literatură – până acum fără succes, dar are tot timpul”. Singura problemă aici e că, pentru a ajunge la strugurii literaturii, Victor Ciutacu ar avea nevoie de detenta lui Michael Jordan în zilele lui de apogeu. Dacă realizatorul *Ediției de seară* leagă valoarea literară a lui Mircea Cărtărescu de primirea sau de neprimirea Nobelului înseamnă că, indulgentă cum îi e felul, lumea literară dă adăpost și altor inși fără talent, fără operă și prin urmare fără Nobel: Salman

Rushdie și Amos Oz[2], Haruki Murakami și Ian McEwan, Julian Barnes și Federico Andahazi, Milan Kundera și Hanif Kureishi, Alessandro Baricco și Don DeLillo, Guillermo Arriaga și Jonathan Coe etc. Spre a nu mai spune că alți scriitori au murit nepremiați și deci nuli valoric – de pildă, Umberto Eco sau Philip Roth. Peste ani și ani, când se vor resistematiza erele și perioadele geologice ale spiritului, undeva în apropierea cretacicului va trebui plasată – cu gingășie, spre a nu se sparge – perioada căreia nu i se cuvine alt nume decât ciutacicul.

O altă omisiune regretabilă și greu de explicat este cea a lui Vlad Voiculescu. De ce, Doamne iartă-mă, să lași în afara rețelei un ins atât de primejdios? Poate pentru că Vlad Voiculescu are rețeaua lui, a cărei simplă existență contrazice încărcătura malefică pe care vrea s-o dea Victor Ciutacu cuvântului „rețea”. Dacă RTV și slujbașii săi n-au aflat, deși există dicționare pe toate rafturile, „rețeaua” nu implică neapărat fapte reprobabile. De exemplu, „Rețeaua citostaticelor” pusă în funcțiune de Vlad Voiculescu este un exemplu de empatie, generozitate și implicare, așa cum îi pot confirma lui Victor Ciutacu toți cei care au beneficiat de pe urma ei. Și fiindcă Vlad Voiculescu nu-și poate reprima pornirile de-a lucra în rețea, tot lui (și Melaniei Medeleanu) i se datorează MagiCAMP, o inițiativă născută în sprijinul copiilor bolnavi de cancer, despre care nu știu ca RTV să fi suflat vreodată o vorbă.

Însă cea mai mare omisiune a lui Victor Ciutacu, pe care nici Ion Cristoiusaucoroiu n-a găsit timp s-o repare, ține de sutele de mii, dacă nu cumva de milioanele de ramificații ale Rețelei Soros la nivelul ei cel mai de jos. Gândiți-vă câți oameni au citit cărțile ideologilor Cărtărescu, Pleșu, Patapievici și Liiceanu. Gândiți-vă câți tineri le-au fost studenți. Gândiți-vă câți iubitori de teatru au plătit ca să-i vadă pe scenă pe Oana Pellea și pe

Victor Rebengiuc (căruia Victor Ciutacu era să-i spună „Hrebenciuc” într-un *Freudian slip* sugestiv). Gândiți-vă câtă lume a strâns Tudor Chirilă la concerte și câtă lume îi citește postările pe Facebook. Gândiți-vă câți iubitori de poezie vibrează la versurile Anei Blandiana și câți purtători de conștiință îi parcurg cu gratitudine eseurile. Gândiți-vă ce simpatie trezește Mihai Șora la fiecare apariție în Piață, cu toate apropourile insolente ale lui Victor Ciutacu. Gândiți-vă și împrumutați un *me too* de peste Ocean.

Acestea au fost completările. Urmează autodenunțul – pentru cei care citesc, dar în primul rând pentru Victor Ciutacu și Ion Cristoiusaucoroiu. Recunosc public că fac parte din Rețeaua de Influență Soros. L-am invitat pe colegul de agenție Tudor Chirilă să vorbească la lansarea unei cărți pe care o scrisesem și agentul a răspuns convocării. (Se știe doar, în rețelele profesioniste invitațiile se execută, nu se discută.) Am prezentat la rubrica de carte pe care o susțin la Digi24 două cărți ale agentei Raluca Feher. I-am văzut jucând și i-am auzit pe audiobookuri pe agenții Rebengiuc, Manole și Pellea, pe care îi mai și cunosc personal. Am raporturi cordiale, dacă nu prietenești de-a dreptul, cu agenții-ideologi Cărtărescu, Patapievici, Pleșu și Liiceanu. Ultimul e cel care îmi dictează de fapt mișcările în rețea, fiindcă din februarie 2003 lucrez sub coordonarea lui directă la Humanitas. O cunosc de asemenea pe agenta Laura Ștefan și sunt gata să văd în ea un profesionist excepțional în materie de combaterea corupției. O cunosc și pe Elena Calistru. Și pe Emilia Șercan. Și pe Ramona Ursu. Și pe mulți dintre cei care fac parte dintr-o organizație chiar mai puternică decât Rețeaua Soros: Organizația Spinărilor Necurbate.

Nu văd altă încheiere a autodenunțului decât amănuntul că am colaborat nemijlocit și activ cu

miniagentura Papaya Advertising și cu Robert Tiderle, eminența ei (cu multă materie) cenușie. Cu mijloace specifice activităților de racolare, Papaya mi-a propus să joc într-o reclamă, iar eu, ca o năpârcă pusă pe căpătuială, am acceptat.

Sper ca aceste rânduri să fie de folos domnilor Ciutacu și Cristoiusaucoroiu. Sper, de asemenea, ca la următoarea *Ediție de seară* dedicată Rețelei Soros realizatorul emisiunii să țină cont de aceste completări și să procedeze în consecință. Nu de alta, dar mulți dintre noi, membrii obișnuiți ai rețelei, ne-am săturat de anonimat. Spre deosebire de Sebastian Ghiță, vrem să fim recunoscuți.

Nu orice om îi este jenă

Titlul e în acea derivată cu boli venerice a limbii române căreia i se spune de la o vreme dăncileză. Și ilustrează două tipuri de nerușinare și de vinovăție. Primul tip ține de cramponarea de funcție a unui nechemat, de impostura în care se scaldă un om, în văzul țării și al lumii, de ușurința cu care acceptă să devină obiect al ridiculizării publice. Totul de dragul partidului și ca semn de fidelitate oarbă („neabătută", cum scria pe vremuri în documentele de partid) față de lider. Al doilea tip ține de desemnarea unui asemenea om ca șef de guvern, deși e limpede pentru oricine are măcar urme vagi de discernământ că pălăria executivului e caraghios de mare pentru capul premierului, cu sau fără coafură paviantină. Care dintre cele două tipuri de nerușinare și de vinovăție e mai grav? Fără îndoială, al doilea. Proptind-o pe Viorica Dăncilă în funcția de premier, Liviu Dragnea a insultat nu doar electoratul PSD, ci întreaga nație. Oricine are dreptul să se simtă jignit de faptul că este reprezentat în afara țării de o persoană de o asemenea suficiență. De o persoană pentru a cărei prestație publică aproape că nu mai există criterii de evaluare. De un simbol al derutei panicate, care dă impresia că nu știe ce caută nici măcar în propria sa viață.

Există voci – și nu puține – care acreditează ideea că Viorica Dăncilă ar fi prima exponentă a indigenței triste din politica românească. Dramul de empatie care ne șade bine ar trebui, conform acestei teorii, să ne provoace mâhnire și chiar milă pentru Viorica Dăncilă. De acord cu aceste sentimente, cu amendamentul că ele se cuvin întoarse asupra nouă înșine. Pentru noi trebuie să fim mâhniți, nu pentru ea. De noi trebuie să ne fie milă, nu de ea. Să nu uităm că Viorica Dăncilă a stat ani buni pe bani la fel ca anii în Parlamentul

European, unde s-a ilustrat printr-o încleștare obstinată a maxilarelor și prin neputința de-a comunica altfel decât riscând febra musculară. Foști colegi de Europarlament ai premierului și-au exprimat deja stupoarea că Viorica Dăncilă este totuși înzestrată cu organul vorbirii și chiar riscă să facă uz de el. Zișii colegi au subliniat corect ideea de risc: majoritatea enunțurilor oficiale ieșite din prima gură a guvernului sunt consternante, iar premierul e pândit, la fiecare apariție publică, de primejdia luxației retorice. Milostivii de vocație pun totul pe seama emotivității și a deficitului de atenție. Pasămite tracul o face pe Viorica Dăncilă să confunde „axarea” cu „anexarea” și „imunoglobulina” cu „imunoglobina”. Și pasămite deficitul de atenție (pe care exigenții îl numesc, mai plastic, „gura păcătosului”) o împinge să spună „democrație” când se gândește la „birocrație”. Nu e foarte clar totuși pe seama căruia dintre beteșuguri trebuie pusă confuzia dintre Priștina și Podgorița și e cu atât mai neclar dacă bieții „cetățeni macedoni” din Skopje sunt soldații lui Alexandru Macedon sau cititorii lui Alexandru Macedonski. Ar mai fi, nu-i vorbă, și afurisitele astea de inundații din țară, pentru care leacul prim-ministerial este o campanie eficientă de irigații. Îți vine să crezi că apetența pentru paradox a Viorică Dăncilă e stimulată de necazul oamenilor din Bacău, care nu au apă curentă din cauza inundațiilor. Literară sau nu, povestea unor oameni care au prea puțină apă fiindcă au prea multă apă sigilează absurdul ubuesc în care trăiește România acestor ani.

Ar fi totuși indicat ca panicarzii să se relaxeze. Oricât de des ar călca în străchinile relațiilor internaționale, Viorica Dăncilă nu va reuși să provoace un conflict diplomatic. Se știe, Balcanii au fost butoiul cu pulbere al Europei, pe când Viorica Dăncilă poate fi cel mult butoiul cu praf și pulbere al României. Pașii ei greșiți nu vor avea

alte consecințe decât o imagine (și mai) proastă a țării în ochii celorlalți. Există cam în toate cancelariile lumii birocrați care nu ies în față, dar se pricep să netezească asperitățile și să aplaneze tensiunile. Prin urmare, nu ne pasc războaie sau scandaluri în regiune, chiar dacă premierul ia Muntenegrul drept Kosovo și declară că-i face plăcere să se afle într-o republică pe care statul pe care-l reprezintă n-o recunoaște oficial. Și chiar dacă e convinsă că a aterizat printre musulmani, când de fapt e găzduită de o țară predominant ortodoxă. Pe de altă parte, impresia pe care o poate face un asemenea om e ușor de imaginat – nici măcar nu e nevoie, vorba dumisale, de un „exercițiu de imagine". Încet-încet, va afla toată planeta că România, țară membră a Uniunii Europene, e condusă de un om a cărui relație cu învățătura pare desprinsă din replica lui Bulă dintr-un banc de pe vremuri: „E frumos la școală, dar se pierde prea mult timp între pauze." Politicienii, inclusiv cei din vechile democrații europene Iran și Pakistan, se vor freca la ochi și se vor întreba, pe bună dreptate: dacă așa arată vârfurile voastre, cum o arăta nivelul de jos? Și ce s-a ales oare de criteriul reprezentativității? Ați auzit vreodată de el, pesedei dumneavoastră?

După atâtea gafe și mostre de inadecvare, demnitatea și onoarea te obligă să pleci. Și nu oricum, ci prezentând scuze pentru pagube și deranj. Asta însă doar dacă ești ființă omenească, nu marionetă. Marionetele nu au demnitate și nici onoare. Au sfori de care sunt trase și care le impun mișcările. Păpușarul Liviu Dragnea n-o va retrage niciodată pe marioneta Viorica Dăncilă de pe scenă. Are tot interesul s-o lase pe post de *sitting duck* și de bufon. Pe unii, mulți, îi va face să râdă. Pe alții, mai puțini, îi va împinge să-și căineze ghinionul de-a fi contemporanii unei asemenea arătări. Blondă și fidelă, constatând uluită că plouă de sus în jos și că miezul e sub coajă, Viorica

Dăncilă își va juca mai departe rolul: ne va distrage atenția și ne va smulge hohote. Între timp, în spatele ei, Hidra roșie din Lerna (sau poate Hidra din Lerna roșie) va rânji mulțumită. Deocamdată, până la alegeri, are prea multe capete pentru biata noastră secure. Iar Hercule nu pare dispus să ne dea o mână de ajutor.

Kanal și kanalizare

Pe 4 august 2018, o alcătuire umană definită prin inițialele G.S., în spatele cărora unii l-ar putea bănui pe George Soros însuși, livrează următoarea informație la Kanal D: „Vine diaspora! Coloane de mașini întinse pe zeci de kilometri la intrarea în România!” G.S., căci altfel nu i se poate spune, garnisește știrea cu o imagine de la Punctul de Trecere a Frontierei Nădlac II și nu uită să adauge că „s-a format o coadă de zece kilometri pe teritoriul Ungariei”. Două imperfecțiuni compromit sclipirile diamantine ale știrii. Prima: „zeci de kilometri” nu înseamnă „zece kilometri”. A doua: imaginea nu e de la Nădlac, ci de undeva din China. Doar cineva de pe altă planetă ar fi în stare de o asemenea confuzie. Fiind totuși de pe Terra, se poate presupune despre G.S. că nu a încurcat borcanele, ci a încercat o manipulare. Nu pentru trezirea conștiinței sau pentru ațâțarea unui spirit al insurgenței. Nici pentru smulgerea din apatie a celor care nu cred în ieșitul în piață și preferă să prindă mușchi pe canapea, cu berea la pet și punga cu semințe alături.

Lucrurile sunt mult mai simple. În stilistica panicardă a știrii împodobite cu semnele de exclamare care confirmă gravitatea situației se ascunde vechea dorință de-a vinde bine, indiferent de calitatea mărfii. Atâta doar că, în cazul de față, marfa e proastă. Stricată chiar de vânzător. Or, regulile elementare de igienă etică impun ridicarea produselor de acest tip de la Kanal (D) și aruncarea lor direct la canal.

Dacă ia un loc de la granița chineză drept punctul de frontieră de la Nădlac, Kanal D și dezonorabilii săi redactori de știri pot la fel de bine să creadă că *Rigoletto* e unchiul rigolei, care la rândul ei este, nu-i așa?, sora bună a canalului – iar de multe ori chiar a Kanalului. Anemia

deontologică a lui G.S. și a altora ca el/ea produce efecte în rândul publicului. Fiindcă publicul crede în continuare că un program de știri trebuie să-i furnizeze știri. Nu scenarii, nu minciuni croșetate cinic, nu toxine cu pretenții de informații. E simplu. Dacă vrea povești sau năzăreli, privitorul se uită la filme. Dacă vrea să râdă, urmărește emisiunile de divertisment, chit că unele mai degrabă mâhnesc decât amuză. Dacă vrea meciuri, comută pe un post cu profil sportiv. Iar dacă vrea știri, e atent la jurnalele de resort. Când așteptările îi sunt înșelate, telespectatorul își notează și are grijă să-l evite pe cel care l-a păcălit. Asta înseamnă că profitul pe termen scurt se topește într-o pierdere pe termen lung. Mecanismul e elementar și ar trebui adus la cunoștința celor care avizează difuzarea de inepții – asta dacă nu cumva funcționează ei înșiși în virtutea inepției. Când a declarat că „Arta e minciuna prin care descoperim adevărul", Picasso nu s-a gândit la telejurnale, ci la cu totul altceva.

E adevărat, mai există o explicație pentru felul în care oferă știrile de la Kanal D o buruiană pe post de orhidee. Iar explicația ține de invidie. Or avea multe cusururi cei care fac agenda acestui post, însă au și calități. Printre ele: o memorie și un văz de calibru. Puse la treabă și corelate, cele două scot în prim-plan câteva exemple flagrante de mințire a publicului. Și nu oricum, ci silabisindu-i de câte ori e nevoie că totul se desfășoară în orizontul adevărului și cu dorința pârjolitoare de a-i livra știri de maximă acuratețe. Putem să ne sondăm la rându-ne memoria și să aducem la suprafață materialul de promovare a emisiunii *Sinteza zilei,* în care se găsește următorul enunț: „Știi sigur că în ultimii zece ani doar noi am spus adevărul." Ce înseamnă această autotămâiere? Nimic altceva decât prefața unei minciuni ordinare. Adică reportajul „Cum se fură pădurile: un singur transport, 25 de camioane", în care

românii sunt informați că fondul forestier le e subtilizat, bucată cu bucată, de niște nemernici occidentali care-l mută la ei în țară. Unde e adevărul? Poate în pădure, în niciun caz la Antena 3, al cărei călău de adevăruri ia un film de pe YouTube, îl măsluiește prin blurarea numerelor de înmatriculare ale TIR-urilor și a numelui companiei, după care vitupereaza împotriva atentatorilor străini. În realitate, materialul filmat e un clip de promovare a unei companii austriece de transport, iar ruta lemnului pleacă din Seeberg (Elveția) și se oprește la Göriach (Austria). Grăbit să dezinformeze și să stârnească reacții ostile în rândul publicului, mistificatorul nici măcar nu ține cont de amănuntul că drumurile naționale din filmul de promovare arată mult mai bine decât cele de la noi din țară (fiindcă despre autostrăzi, o spune fostul ministru Lucian Șova, e inutil și chiar nepoliticos să vorbim).

Antena 3 nu e singurul motiv de invidie pentru Kanal D. Sora ei de obiceiuri proaste și strategii manipulatoare, RTV, provoacă aceleași frustrări postului TV unde turcul plătește. RTV își vernisează minciunile printr-un slogan care-ți provoacă concomitent râsul și stupoarea: „Locul unu la știri”. Dacă te uiți atent și cu ochi de comparatist, observi la RTV același procedeu la care apelează Antena 3 și care constă în trâmbițarea unei minciuni generice înainte de prezentarea mai multor minciuni din domenii diferite. „În ultimii zece ani doar noi am spus adevărul” și „Locul unu la știri” sunt enunțuri pe care n-ar putea să le mai creadă nici extratereștrii. Cum să-ți arogi supremația în materie de informare a publicului, când, de dragul audienței, dai titluri despre moartea Monicăi Tatoiu și pe urmă îi iei interviu? Sau când îl acuzi pe președintele țării că dorește exact ceea ce respinge (celebrul episod cu ședința de guvern și cu discuția în jurul amnistiei și grațierii)?

Difuzorii de știri de la Kanal D cercetează atent situația, constată că pot să încapă două săbii ale minciunii în teaca adevărului și conchid, cu un suspin mediteraneean, că *non c'è due senza tre.* În consecință, Kanal D se înscrie și ea pe culoarul mincinoșilor care mint în numele adevărului. Al ipocriților care-și bat joc de public și de propria lor menire. Iar faptul că tocmai în aceste zile premierul Dăncilă încearcă să-l dezinformeze pe președintele Comisiei Europene printr-o scrisoare doldora de gogoși (o bilă mare și albă lui Ovidiu Vanghele pentru divulgarea în premieră a mizeriei) nu are cum să fie o scuză pentru un post de televiziune. Viorica Dăncilă este – mai bine zis, trece drept – politician, ceea ce înseamnă că poate susține oricând că laptele e violet. Un post de televiziune are, sau ar trebui să aibă, alte priorități și rigori. Dacă minte cot la cot cu politicianul, postul de televiziune merită același oprobriu. Kanalul merită dus la canal.

Creier în genunche

Credeați că n-o să se găsească loc și pentru Liviu Pop la Antena 3? Iată că s-a găsit. Ar fi fost și păcat să i se refuze șansa de-a mai debita o enormitate. Sigur, când vii după Liviu Dragnea și ditamai tentativa de asasinat, trebuie să te gândești la ceva gogonat dacă vrei să te țină minte lumea. Simpla aiureală, cu sau fără complicații gramaticale, nu ajunge. Din fericire pentru publicul Antenei 3, Liviu Pop e un bun fabricant de inepții. Prin urmare, el nu găsește deplasat să declare că președintele Klaus Iohannis a condus o vreme o organizație care este continuatoarea unei grupări naziste. „Grupul Etnic German a fost o organizație nazistă condamnată pentru crime de război”, dezvăluie Liviu Pop, despicând pâcla istoriei și smulgând vălul de pe ochii ignoranților. „Dacă Forumul German nu e continuatorul Grupului Etnic German, aștept oficial lucrurile acestea, eu am spus ce citesc de pe net”, a adăugat ministrul.

E de bun-simț să începi prin a-l felicita pe Liviu Pop pentru acuratețea sursei de informație. Dacă a citit „de pe net”, e limpede că nu pot exista dubii privind veridicitatea conținutului. Atâta lucru știe oricine a avut prilejul să cutreiere pe nemărginirea oceanului online. „Pe net” există, printre altele, arhive ale tuturor (sau măcar ale majorității) publicațiilor românești de după 1989. Cine le consultă poate afla o puzderie de lucruri interesante. De exemplu, că Ion Rațiu a fost surprins fugărind-o înflăcărat, dar inutil pe Margaret Thatcher cu gânduri concupiscente la Downing Street 10. Iar asta la puțin timp după ce încercase – tot fără succes – demararea unor preliminarii erotice cu regina Elisabeta II la Balmoral. Tot „de pe net” se poate afla că Dan Hăulică se fugărea pe vremuri cu Andrei Pleșu și

Gabriel Liiceanu în pielea goală pe aleile din jurul Castelului Peleș. Tot „pe net" poți să descoperi cum slăbești optsprezece kilograme pe săptămână înghițind o pastilă verzuie. Tot „de pe net" afli că Marius Tucă a întreținut raporturi incestuoase cu propria lui mamă. Și tot „de pe net" poți culege informații despre data următorului cutremur catastrofal, despre proximul asteroid care o să izbească Terra și, bineînțeles, despre sfârșitul lumii. Eu însumi am aflat, din aceeași sursă, că aș fi băiatul lui Miron Radu Paraschivescu și că am lucrat la Studioul de film „Alexandru Sahia". Nu sunt și n-am lucrat, dar asta contează mai puțin. „Pe net" se poate citi și așa ceva.

E totuși puțin probabil că Liviu Pop crede că tot ce zboară se mănâncă. Altminteri, i s-ar face la un moment dat poftă de niște flapsuri sau măcar de un tren de aterizare, dacă nu de tot avionul. E la fel de puțin probabil ca intervenția lui să fie rodul unei inițiative personale. Mânjirea și culpabilizarea lui Klaus Iohannis se numără printre punctele principale de pe agenda PSD în general și a lui Liviu Dragnea în special. Găselnița lui Liviu Pop redeschide o pistă de pe care au decolat în trecut năzbâtii asemănătoare, de care lumea a uitat (materialele apărute pe www.ancheteonline.ro și declarațiile dușmănos-iresponsabile ale senatorului Cristiana „Greva foamei până la primirea în Partidul Conservator" Anghel). Și cum să-l compromiți pe Klaus Iohannis mai bine decât apăsând pe pedala istoriei? Sigur, ca să apeși cum și unde trebuie, e nevoie să fii stăpân pe cunoștințe și să pricepi mecanismele istoriei. Așa e, dar nu neapărat. Pentru Liviu Pop, astea sunt amănunte. Important e să împroști cu noroi, nu să te informezi cum se cuvine. Ca dovadă, Liviu Pop nici măcar nu știe denumirea adevărată a organizației pe care o lezează. Poate că măcar acum, după protestul înaintat de Forumul Democrat al Germanilor din România, va găsi și

ministrul educației de cuviință să stocheze informația. Altfel spus, să se educe.

Nu trebuie trecut nici peste îngâmfarea acră a ministrului. „Aștept oficial lucrurile acestea”, rostește Liviu Pop, cu aerul unui monarh agasat de stângăciile supușilor. Ce așteaptă demnitarul? Nu se știe. O dezmințire? Ar fi dincolo de simpla naivitate să aștepte așa ceva. Dacă e cineva în măsură să aștepte ceva de la celălalt, acela e FDGR, a cărui răbdare va fi testată până când o minte mai puțin înfierbântată din partid va prezenta totuși scuze pentru ofensă în numele lui. E de sperat că o va face, deși nădejdile sunt fragile. Altfel, se va confirma pentru a nu se știe a câta oară ideea că în România acestor ani oricine poate spune orice oriunde și oricând despre oricine. Cine vede aici o definiție a libertății nu cunoaște nici cuvântul, nici ce definește el.

„Organizația aia nazistă, Forumul…”, cuvântă Liviu Pop, probând din nou că există entități umane la care gura funcționează independent de creier. Ce legătură e între FDGR și Grupul Etnic German? De bună seamă, cuvintele „Germanilor” și „German”. E păcat că Liviu Pop nu-și continuă raționamentul și nu divulgă și alte pepiniere antiromânești cu agendă (fost sau actual) nazistă. Mă grăbesc să-i pun la dispoziție câteva nume de dușmani crânceni, care își urzesc păienjenișul de relații și urzeli sub pretextul unor activități, vezi Doamne, educative. E vorba de Centrul Cultural German din Timișoara, Centrul Cultural German din Sibiu (atenție mărită, Sibiu, da?), Centrul Cultural German din Cluj, Centrul Cultural German din Iași și, deasupra tuturor, Goethe Institut din București. Nici echipa de Liga I F.C. Hermannstadt nu trebuie scoasă din calcul – în fond, ce mi-e „Hermann”, ce mi-e „German”? Iar dacă tot am ajuns la fotbal, e de dorit și deconspirarea grabnică a antrenorului secund al lui

Atletico Madrid. Îl cheamă German Burgos și e suficient.

Ce păcat că preocuparea pentru adevăr căreia pare să i se fi abandonat Liviu Pop nu l-a ghidat la fel de ferm când, tot ministru al educației fiind, deși interimar, a dizolvat comisia universitară care a decis că Victor Ponta plagiase. Cunoscător intim al latinei, domnul Pop a acționat atunci în temeiul adagiului din dreptul roman *Sublata causa, tollitur effectus* și a decis că vinovat nu e hoțul, ci cel care descoperă hoția. E de urmărit totuși, după această probă de gândire „în genunche” a lui Liviu Pop și după retragerea lui în birou, spre a desluși arcanele manualului de educație fizică și sport, cine va împrăștia următoarea perdea de fum la Antena 3, pentru ca atenția publicului să se abată dinspre represiunea din 10 august spre diverse mizerii și nemernicii. Până atunci, am de gând să mai las televizorul, să ies la restaurant cu trei prieteni și să comit cu ei o tentativă de asasinare a unui chelner. Unul dintre noi o să-i facă un gest, al doilea o să-l privească, al treilea o să răspundă la telefon și al patrulea o să se ducă la toaletă. Să-l văd atunci pe chelner pe unde scoate cămașa.

Cei trei pelicani

„Unul dintre profeții dislocării formelor sociale și de limbaj.” Așa îl prezintă Eugène Ionesco pe Avram Leiba Esra-Zissu, alias Demetru Demetrescu-Buzău, mai cunoscut sub pseudonimul Urmuz. Absolvent de drept, judecător în câteva județe și apoi grefier la Înalta Curte de Casație, Urmuz se sinucide la patruzeci de ani într-o grădină publică din București fără să lase explicații. Este unul dintre reprezentanții de vârf ai avangardei, după cum probează *Pâlnia și Stamate*, *Ismail și Tumavitu* și celelalte scrieri. Scrierile lui Urmuz au o doză parodică însemnată, indiferent dacă săgețile pornite din arcul lui sunt îndreptate spre academismul prozei din acea perioadă sau spre absurdul cotidian. Printre calambururile lui celebre se numără cel care enunță că „oamenii coboară nu pe scări, ci din maimuță”. Urmuz face această observație fără să aibă televizor și ratând contemporaneitatea cu diverse emisiuni care par să confirme teoriile darwiniste, chiar dacă nu și-o propun. Când scrie despre un popă ardelenesc care ține în mână o sintaxă sau despre compunerea unui madrigal apăsând cu degetul pe o hârtie, Urmuz n-are de unde să știe că, peste decenii, pe ecranele din România se vor ivi pelicani vorbitori. Umorul lui uneori anarhic, alteori subtil până la diafan, irigă o adevărată rapsodie a inadecvării și te face să te întrebi cum ar fi privit și mai ales cum ar fi zugrăvit ce se petrece azi de la Horodiștea la Baziaș și de la Borș la Vama Veche.

Absurdul nu are robinet și conducte. El nu începe azi ca să se termine joia viitoare. Nimeni nu-i dă cep, nimeni nu-i pune stavilă. La rândul lui, absurdul românesc curge și se infiltrează pretutindeni, începând cu armata și terminând cu politica. Nu doar lumea lui Urmuz a fost absurdă, ci și destinul lui încă nedescifrat. Nu doar

România de azi e absurdă, ci și refuzul ei de a-și pierde semnele vitale, deși e condusă de impostori, criminali și securiști. Ciudățeniile interbelicului se sustrăgeau explicațiilor logice, la fel cum bizareriile lumii românești de azi sfidează inteligența și buna creștere. Și atunci, la scriere, și astăzi, la recitire, *Fabula* lui Urmuz suscită aceleași circumflexe ale sprâncenelor, aceeași stupoare, iar la urmă aceleași râsete. E un text despre lumea întoarsă cu susul în jos, despre plânsul în care ni se îneacă râsul și despre muștele care se cred tigri. E un manifest absurd într-o lume așijderea. Iată-l, pentru cine nu-l știe:

Cică niște cronicari
Duceau lipsă de șalvari
Și-au rugat pe Rapaport
Să le dea un pașaport.
Rapaport cel drăgălaș
Juca un carambolaș
Neștiind c-Aristotel
Nu văzuse ostropel.
„Galileu! O, Galileu”,
strigă el atunci mereu,
„Nu mai trage de urechi
Ale tale ghete vechi.”
Galileu scoate-o sinteză
Din redingota franceză
Și exclamă: „Sarafoff,
Servește-te de cartof!”
Morala: Pelicanul sau babița.

Criticii nu se pot hotărî dacă *Fabula* lui Urmuz e o artă antipoetică, o antiartă poetică sau o antiartă antipoetică. Dar asta chiar n-are importanță. (Ca element ajutător, poate că n-ar fi rău să afle, dacă nu știu deja, că primele încercări literare ale lui Urmuz au avut drept scop amuzamentul fraților și surorilor.) Lucrul cu adevărat interesant este continuitatea absurdului

romanesc în ultimele decenii. Și nu doar asta, ci și trăinicia lui de granit. Absurdul din România n-a avut niciodată parte de amenințări în ultima jumătate de veac. Nimeni nu s-a grăbit să restituie țării normalitatea după care tânjește, deși mulți tocmai asta au susținut că fac de îndată ce au intrat în politică și au apărut pe scena publică. Și nu se știe dacă, odată fabricat, vaccinul normalității va răpune dihania absurdului. În fond, inteligența artificială n-a avut niciodată câștig de cauză în fața prostiei naturale, după cum a subliniat un înțelept.

Absurdul televizual e doar o felie din acest tort îmbietor și maiestuos. Dar ce felie! Ce provocare pentru papilele din retină! Și ce răsfăț odată ce pui telecomanda la treabă! Pe un post TV curge liric o reclamă la ceva care se cheamă „duș emoțional". Te oprești, ciulești urechile, dilați pupilele. Auzi și vezi următoarele: „Este imposibil de explicat în cuvinte care este senzația după un asemenea tratament. Gândiți-vă doar că ați fost surprinși de o ploaie de vară combinată cu o furtună tropicală. Dușul emoțional e o combinație de culori și arome deosebite, dar și de dușuri cu presiune, care acționează ca un masaj tonic. Și, ca la orice masaj, trebuie să înceapă cu o exfoliere." Fascinant, nu-i vorbă. Dac-ai putea să apeși pe „stop", ți-ar veni totuși să-i pui două-trei întrebări persoanei care spune povestea. Prima: Dacă este imposibil de explicat în cuvinte o asemenea experiență, cum de ați recurs totuși la cuvinte? A doua: în condițiile zisei imposibilități, de ce n-ați apelat la lătrături, mormăieli, icnete, șpagate, dansuri ritualice și tumbe? A treia: Dacă există duș emoțional, nu s-ar cuveni să lărgim un pic gama? De ce n-am avea, la o adică, duș impasibil, duș emoționat, duș cu trac sau duș cu tremurici? Sigur, emoțional e totuna cu emotiv, dar cine se mai cramponează de amănunte?

Treci pe postul următor și surâzi destins. Se difuzează *Cazul Pelican,* filmul făcut după

bestsellerul lui John Grisham. L-ai mai văzut, ai citit și cartea, dar nu contează. Rămâi câteva minute, măcar de dragul Juliei Roberts și al lui Denzel Washington (da, și al lui Stanley Tucci, care, din păcate, moare repede). Mai apeși o dată pe butonul telecomenzii. *Cazul Pelican.* Încă o dată. Cu o deosebire: de data asta avem de-a face cu Dumitru Pelican, care e și el un caz. Nu atât de grav ca acela din romanul lui Grisham, dar de natură să-i îngrijoreze pe cei care simt că smintirea pândește după colț. Dumitru Pelican are reputația unui politician „bun de gură" – mai bine zis, a unui „politician" bun de gură. Ratează rar polemicile TV care deraiază în mahala. Se simte la fel de bine acasă și în studioul de la RTV, unde nimerește de obicei peste alți politicieni sau „politicieni": Dumitru Dragomir, Monica Tatoiu, Pavel Abraham, Lucian Bolcaș și un cetățean care și-a pierdut de ceva vreme controlul, busola și uzul rațiunii: Aurelian Pavelescu.

La cea mai recentă prezență în studioul RTV, Dumitru Pelican lansează un atac zdrobitor împotriva procurorului general Augustin Lazăr. Sigur, nu împotriva prestației lui profesionale, fiindcă nici chiar enciclopedismul pelicanian nu bate până acolo. În cauză se află, vezi Doamne, iubirea obsesivă a domnului Lazăr pentru camerele TV, pe care Dumitru Pelican o observă, ca tot omul care a comentat ani în șir meciuri de fotbal la radio. „L-ați văzut cum caută camera? Cât e de flămând? Nu mai știe cum să se apropie de camere, le soarbe din priviri, e înnebunit să apară la televizor. Ahtiat, pe cuvântul meu. E penibil, e de toată jena. Ar trebui să ne mai lase domnu' Lazăr ăsta și să plece la treaba lui." E neclar în ce calitate face Dumitru Pelican aceste observații: de parașutat din Partidul Conservator al lui Dan Voiculescu în ALDE, de unde a fost evacuat ca minim gest sanitar al partidului, de comentator sportiv, de absolvent de biologie sau de director al

Agenției Municipale de Ocupare a Forței de Muncă? Greu de spus. Însă simplul fapt că un ins care se ceartă țopârlănește la televizor (a se vedea episodul cu Alexandru Bălănescu, dezmierdat cu „Habar n-ai! Vii de la lopată! Ești penibil. Oprește-te, moară stricată! Ești nimeni”) comentează prestația lui Augustin Lazăr și o împănează cu minciuni și baliverne ne întoarce la Urmuz și la zona absurdului. De unde ai știut, Urmuz, de Pelican? Cine e babița? Și de unde până unde impresia că, dacă ai trăi și l-ai vedea pe politicianul nostru bun de gură la RTV, n-ai spune „Pelican are papagal”, ci „Pelican este papagal”?

Cultura sfidării

Nația română poate răsufla ușurată. În temeiul articolului I, litera a, din Ordonanța de Urgență nr. 25/2007 privind stabilirea unor măsuri pentru reorganizarea aparatului de lucru al guvernului, cetățeanul Ilie Mario Rafael este, cu începere din 1 octombrie 2018, consilier de stat pe probleme sociale al prim-ministrului Viorica Dăncilă. Decizia de numire nu este semnată doar de premier, ci și de Toni Greblă, secretarul general al guvernului. Orwell își mușcă mâinile în groapă. La ce bun atâta efort de imaginație, la ce bun atâta arhitectură a distopiei, când, poftim!, vin câțiva români și te surclasează în doi timpi și trei mișcări.

Care sunt studiile care-l recomandă pe Ilie Mario Rafael pentru funcția de consilier de stat? Scotland Yard, locotenentul Columbo, câinii din dotarea forțelor de poliție și serviciile secrete ale marilor puteri n-ar putea să le dea de urmă. Rafael e absolvent al celebrei instituții de învățământ la distanță pe nume „școala vieții”. E adevărat, acolo a avut profesori buni, dintre care s-au distins Marian Vanghelie și Codrin Ștefănescu. Orice elev care a beneficiat de șansa unei asemenea cancelarii pornește în lume pregătit pentru escaladă și izbândă, indiferent de piedici și primejdii. Ilie Mario Rafael intră în aparatul de lucru al guvernului după ce iese de la aparatele de lucru din sala de forță pe unde își face veacul când nu escortează condamnați penal la ieșirea de la tribunal.

E neclar care sunt „problemele sociale” de care se va ocupa Ilie Mario Rafael. Și până la urmă nici nu contează. Guvernul României și alianța din care provine și-au dovedit de atâtea ori fascinația pentru selecția negativă, încât nu mai poți nici măcar să te revolți. Ilie Mario Rafael e doar un nume din dosarul pe care scrie cu litere mari

„Cultura sfidării”. De ce-l numește premierul într-o asemenea funcție? Pentru că poate. Codrin Ștefănescu a lămurit deja dilemele pricinuite oamenilor onești de abuzurile puterii PSD. „Pentru că putem” e, din acest punct de vedere, o lozincă mult mai aproape de natura adevărată a partidului decât „îndrăznește să crezi”. „Pentru că putem” e o sinteză a bunului-plac și a disprețului pentru lege, pentru normalitate și pentru respirația europeană a țării. De ce păstrați penali în funcții publice? Pentru că putem. De ce numiți în funcția de secretar general al guvernului un om trimis în judecată pentru trafic de influență, constituirea unui grup infracțional organizat și fals în declarații în formă continuată? Pentru că putem. De ce numiți în funcția de consilier personal al premierului un condamnat la opt ani cu executare? Pentru că putem. De ce numiți ca ministru al tineretului și sportului o tânără specializată în campanii publicitare pentru spirtoasele familiei? Pentru că putem. De ce numiți ca premier un om incapabil să se exprime cursiv în propria limbă și cu atât mai puțin într-o alta? Pentru că putem. De ce forțați ordonanțe care să-i scape pe marii vinovați din PSD de pușcărie? Pentru că putem. De ce vă bateți joc de oameni și de țară? Pentru că putem.

Și pot. Chiar pot. Fără să-i intereseze cum ne privește Occidentul, fără să se gândească la altceva decât la propria lor piele, fără urmă de considerație pentru naivii și disperații care le-au luat de bune promisiunile și i-au adus la putere.

Când Viorica Dăncilă se rățoiește la reprezentanții instituțiilor europene, când Dan Nica minte fără să clipească și când autorul politicii fiscale a guvernului e un condamnat penal pentru o sumedenie de mizerii, situația e neagră ca fundalul tablourilor lui Caravaggio. În condițiile astea, există totuși oameni (unii dintre ei autoînvestiți în postura de „maeștri” și de guru ai

presei) care acuză străinătatea că ne tratează ca pe o colonie. Fals! Cei care transformă România în colonie sunt cei care se fac astăzi că o guvernează. Sunt români sadea, pe care-i cheamă Dragnea, Dan, Cliseru, Nica, Dăncilă, Nicolicea, Toader, Nicolae și cum i-o mai chema. Rolul de mimoză persecutată pe care-l joacă politicienii din PSD când li se atrage atenția din afară că duc țara de râpă e jucat prost și fără talent. Iar demnitatea pentru care o felicită un Liviu Dragnea pe o Viorica Dăncilă este o mostră de insolență, nimic altceva. Nu poți complimenta o capră râioasă pentru verticalitatea cozii decât dacă și pielea ta arată la fel.

Nu va fi, cu siguranță, ultimul episod din serialul sfidării naționale pe care-l regizează și în care joacă PSD. Sigur, numirea lui Ilie Mario Rafael în funcția de consilier e apă de ploaie pe lângă renunțarea la numărarea electronică a voturilor. Sigur, ambalajele de panificație pe care stau scrise îndemnuri de participare la referendum sunt parfum de trandafiri pe lângă timorările practicate de primari la adresa recalcitranților care refuză să danseze după muzica PSD. Dar insultele la adresa bunului-simț și formele de sfidare vor continua. N-ar fi de mirare să aflăm despre numirea unei actrițe de filme porno pentru relația cu (lumpen) diaspora, câtă vreme Alina Mungiu-Pippidi are și altele pe cap. Sau a unui toxicoman ca secretar de stat la sănătate. La urma urmei, ne-am pricopsit deja cu un ministru recoltat dintre sticlele de palincă.

Are rost să protestăm? Are, însă numai dacă ne asumăm riscul de-a fi considerați protestanți.

Să rămâi Țuțuianu

Să rămâi Țuțuianu și mai multe nu când auzi și vezi la televizor un vicepreședinte prezentându-și propria familie politică drept „un partid de maimuțe”. Enunțul are o pojghiță autocritică („mă includ în această caracterizare”, le spune ulterior Adrian Țuțuianu ziariștilor) sub care stau ascuțite câteva cuțite cu vârful în sus. Țuțuianu dă într-un coleg de partid ca să-i doară pe mai mulți. Instalarea lui Dănuț Andrușcă în superlativul idioției izbește prin ricoșeu în (încă) șeful partidului și în al executivului, cunoscuți drept „guvernul Dragcilă”. Faptul că Adrian Țuțuianu intră în amănunte tehnice („Andrușcă e atât de prost, încât nu poate să asculte mai mult de cinci minute când vorbește cineva cu el”) îi răcorește și-i confirmă pe cei care spun, de peste jumătate de an, că Viorica Dăncilă e șefă peste o trupă de sfertodocți și impostori. Dar mai e ceva. Înregistrările lăsate să scape în spațiul public vorbesc despre imoralitatea și josnicia unor oameni dispuși să se fileze și să se filmeze, să se înregistreze și să recurgă la infamii, să se vândă și să-și compromită unii altora cariera și prestigiul (în măsura în care acesta din urmă poate fi dibuit). Cuvintele lui Adrian Țuțuianu valorează cât un eseu despre prostituția politică din PSD-ul lui 2018.

O nelămurire, totuși. Când a comparat coafura Viorică Dăncilă cu podoaba capilară a pavianului cu mantie, Cristian Tudor Popescu a fost amendat de CNCD. În acest caz, cât ar trebui să plătească vicepreședintele PSD pentru asemuirea partidului cu o ceată de maimuțe?

Să rămâi Țuțuianu și mai multe nu când îl auzi și îl vezi la televizor pe Liviu Dragnea făcând logica țăndări și susținând că pragul electoral i-a inhibat pe români și i-a ținut departe de urne pe

durata celor două zile ale referendumului. După trei zile de muțenie mediatică, președintele PSD poate fi compătimit acum că n-a cochetat, prin tăcere, cu o carieră de filozof. Să propui – de-a dreptul sau aluziv – desființarea pragului electoral e o aberație care nu te-ar mira dacă ar decola de pe aeroportul neuronal Dănuț Andrușcă, dar care devine stupefiantă când ți-o servește Liviu Dragnea. Pe de o parte, renunțarea la prag ar însemna, reducând lucrurile la absurd, că e suficient un alegător pentru omologare. Pe de altă parte, la referendumul din 2009 pentru un parlament unicameral (rămas în conștiința publică drept referendumul celor 300) prezența la vot a fost de peste 80%. Ce-i drept, rezultatul referendumului nu a produs umbra vreunei consecințe până în sfânta zi de azi.

Să rămâi Țuțuianu când îl auzi și îl vezi la televizor tot pe Liviu Dragnea delimitându-se public de Adrian Țuțuianu prin delimitarea, și ea publică, de Dănuț Andrușcă. Când ziariștii îl întreabă dacă e de acord cu punctul de vedere al vicepreședintelui PSD, Liviu Dragnea răspunde interogativ: „Cum vreți să fiu de acord cu un asemenea limbaj?” Mai pe șleau spus, forma e discutabilă, dar fondul e corect: Dănuț Andrușcă chiar e așa cum a fost făcut.

Să rămâi Țuțuianu și mai multe nu când o auzi și o vezi pe Viorica Dăncilă continuându-și, docil și neconflictual, prigoana împotriva limbii române. Când se apucă să numere aluviunile, Viorica Dăncilă se află în situația celui care întreabă: „Mai aveți vreo icră și pentru mine?” Iar când se referă la „dezastrele care produc calamități” și la „interperiile” care năpăstuiesc biata Românie, îți vine să închizi televizorul și computerul, să fugi în inima codrului și să urli ca un licantrop dezabuzat.

Să rămâi Țuțuianu și mai multe nu când o auzi și o vezi pe aceeași Viorica Dăncilă alunecând spre zona dreptului și susținând, după protestele din 10

august, o aberație excavată parcă din creierul lui Emil Bobu: „Cei care cer demisia președintelui PSD încalcă grav Constituția României.” Încălcări asemănătoare ale legii fundamentale comit, de bună seamă, și cei care cer demisia lui Nicolae Dică de la FCSB, a lui Beatrice Rancea de la conducerea Operei Naționale, a lui Nicolae Manolescu de la președinția Uniunii Scriitorilor și a lui Julen Lopetegui de la Real Madrid.

Să rămâi Țuțuianu și mai multe nu când îl auzi și îl vezi la televizor pe secretarul de stat Veaceslav Șaramet scufundându-se în penibil în fața lui Tudor Mușat și a deputatului liberal Dan Vâlceanu. Simplul fapt că un asemenea om care se autocontrazice de la o frază la alta și care toacă nervii publicului cu enunțuri gen „Orice discuție există e bine să existe discuții” ajunge într-un asemenea post e dovada că până la urmă diagnosticul lui Adrian Țuțuianu – brutal, chiar vulgar – are o doză consistentă de adevăr. Săptămâna trecută executivul a fost înnobilat prin numirea în funcția de consilier de stat a lui Mario Ilie Rafael. Acum se înfățișează publicului Veaceslav Șaramet, care nu recunoaște o idee nici dacă-l mușcă de nas și care spune „ca și număr”, „ca și membru” și „ca și guvern” în mai puțin de două minute.

Până la urmă, e totuși bine că șefimea din PSD începe, vorba lui Cătălin Rădulescu, „să-și dea CU arama pe față”. E de pronosticat o cocleală apropiată, așa cum se poate vedea din clinciurile tot mai dese în care se prind miniștrii și vicepreședinții PSD. Filmul se cheamă *Întărâtă-i, drace* și reclamă porții triple de floricele.

We can’t, bă, Liviu

Dacă doriți să revedeți sau să reauziți, YouTube vă stă la dispoziție. Realizat în toamna lui 2016, clipul rezumă în treizeci de secunde părerea PSD despre naivitatea poporului căruia îi cere votul. Un glas de bărbat în extaz post-prandial deschide momentul poetic astfel: „Votând PSD, votați stabilitatea.” Îți răsună în urechi timbrul mulțumit al unui cetățean care tocmai a terminat ceafa de porc cu cartofi prăjiți și e gata să râgâie după bere. Urmează două secunde de pauză, după care bărbatul comută fulgerător de la lozincă la vers. După cum urmează:

Omule, îți spun ceva:
Fii atent când vei vota.
PSD-ul nu te lasă,
Îți face viața frumoasă.
El este frate cu tine
Și la greu, dar și la bine.
El este fratele tău,
Te ajută când ți-e greu.

Versurile, dacă li se poate spune așa, par compuse de Valentin Popa după ce-a tăiat pamblica la birt, nepăsător la celelante repercursiuni și convins că manualele este un subiect intens. E doar o ipoteză, desigur. În secțiunea „Cenacluri” a PSD palpită mai multe trestii versificatoare, de la Mircea Cosma la Gabriela Firea. Oricare dintre ei ar fi putut mâzgăli aceste cuvinte a căror sărăcie amintește de producțiile publicate cu ani în urmă de Corneliu Vădim Tudor („Trec rânduri-rânduri muncitorii / Să ia pomeni compensatorii” sau „Ne-au lăsat în pielea goală / Hoardele de stârpituri, / Ne-au luat apa minerală, / Petrol, apă și păduri”). Nu e deloc o întâmplare că există, între PRM-ul de ieri și

PSD-ul de azi, cratime umane care se numesc Codrin Ștefănescu și Lia-Olguța Vasilescu.

„Îndrăznește să crezi”, acesta a fost sloganul de campanie ales de PSD. Iar cei mai mulți români au îndrăznit. Și au crezut. În consecință, au pus ștampila pe PSD în decembrie 2016 și au așteptat să li se înfrumusețeze viața. Conform angajamentului. Ce-i drept, viața li s-a înfrumusețat, însă numai după canoanele ridiculizate de Vasile Alecsandri în *Dicționar grotesc.* „Ah, doamnă, ești belă ca roza ce crește / Și fruntea-ți divină treptat se belește!” Bornele estetice ale PSD-ului sunt astăzi pe buzele multora, inclusiv ale celor care, dornici să plătească repede impozitul pe candoare, le-au dat votul: puterea de cumpărare a scăzut, salariile au fost „corectate în jos” (adică „tăiate” în vasileza vorbită la Ministerul Muncii și Solidarității Sociale), investițiile au bătut pasul pe loc, partidul de guvernământ a ajuns la al treilea premier în nici doi ani, diverși oameni cu probleme penale au fost fie păstrați, fie numiți în funcție, justiția a fost călcată în picioare, organismele europene s-au luat cu mâinile de cap în fața corupției galopante din fruntea țării, iar guvernul a devenit o rezervație de incompetenți. Pe fotoliul unde a stat cândva Spiru Haret s-au instalat fundurile lui Liviu „Genunche” Pop, Valentin „Pamblică” Popa și Rovana „ca ministru al mediului mi-am înmatriculat mașina în Bulgaria” Plumb. Nu-i așa că viața tuturor a devenit mai frumoasă? Nu-i așa că mulțumim din inimă partidului, ca pe vremuri? Și nu-i așa că, dumiriți pe termen scurt, alegătorii captivi ai PSD vor saliva din nou în fața pungii de zahăr și a sticlei de ulei în viitoarea campanie?

Acesta este relativul frumuseții impuse de PSD prin violarea justiției și tratarea Uniunii Europene cu dosul. Absolutul trebuie căutat în instalarea în apropierea premierului Viorica Dăncilă a unor oameni care ar trebui să facă închisoare sau

culturism, necum consiliere pe probleme financiare și sociale. Darius Vâlcov și Mario Rafael Ilie ilustrează la perfecție politica de sfidare pe care PSD o articulează fără zvâcnet de mușchi pe față. În aceste condiții, tot ce lipsea era lipsa de empatie a premierului față de rudele și prietenii celor care au murit cu trei ani în urmă în clubul Colectiv. A venit și ea. Întrebată despre mesajul pe care l-ar avea de transmis familiilor celor dispăruți, Viorica Dăncilă a făcut o fandare spre stânga și a spus: „Mulțumesc mult. Mulțumesc.” De parcă i s-ar fi adus o cafea de la bar sau o pereche de pantofi pe care să-i probeze. Se confirmă astfel că premierului trebuie să i se scrie pe foaie până și formulele de salut, măcar pentru salvarea aparențelor. Să nu ai strop de omenie pentru o dramă care a cutremurat țara e poate mai grav decât să confunzi capitalele între ele și să uiți numele ministrului pe care-l ai ca oaspete. E adevărat, cu toată încremenirea dumisale în proiectul inadecvării, Viorica Dăncilă e angelică prin comparație cu ieromonahul Ioanichie Voicu, de la Mănăstirea Recea din județul Vrancea, care, dacă ați uitat, a declarat despre cei morți următoarele: „Tinerii aceia au murit închinându-se Satanei, au murit greu. Au murit slujindu-l pe Satana.” Incapabilă să se exprime altfel decât flaușat, Arhiepiscopia Buzăului și Vrancei i-a reproșat atunci ieromonahului „lipsa de tact pastoral”, în loc să-i spună de la obraz că e o carcasă în sutană, din care sufletul a fugit de mult.

Iată însă că, silită de împrejurări, Viorica Dăncilă devine totuși solidară cu suferința umană. Ea se avântă în apărarea lui Liviu Dragnea și a ieșirii lui din pepeni, printr-o observație de maximă pătrundere: „Oamenii politici sunt tot oameni.” Ce înseamnă acest truism? Înseamnă, după mintea premierului, că Liviu Dragnea avea tot dreptul să se înfurie în fața microfoanelor. Că victimizarea lui era firească. Și că oricine ar fi

explodat la fel dacă s-ar fi aflat în locul lui. De altfel, ăsta e și sensul izbucnirii lui Liviu Dragnea: „Cu ce dracu' mă ajută pe mine, ca să înțeleg și eu? Că totuși m-am săturat. Dacă voi fi condamnat, cu ce mă ajută pe mine? Dacă mă întrebați, înseamnă că aveți ceva în cap când mă întrebați pe mine lucrul ăsta. […] Am înțeles că mă acuză. În afară de mine, mai sunt oameni în țara asta?"

Răspunsul e simplu: da, mai sunt oameni în țara asta, chiar dacă în ultimul deceniu au plecat peste 4 milioane (cam cât un stătuleț paralel). Însă niciunul dintre cei rămași în România nu este președinte al Camerei Deputaților și al principalului partid politic în condițiile unei condamnări cu executare. Liviu Dragnea e singurul om aflat în această situație sfidătoare pentru orice posesor de bun-simț.

În ceea ce privește sloganul PSD, doar extratereștrii ar mai putea să-l ia în serios. Cine a trăit în România ultimilor doi ani nu mai îndrăznește să creadă ce-i propune PSD. Dacă nu altceva, măcar instinctul de conservare ar trebui să-l păzească de recidiva în candoare. Altfel spus, *we can't believe you.* Sau *we can't, bă, Liviu,* cum scria pe o pancartă din Piața Victoriei.

Inferioritatea mitraliorului de pușcă lungă

Un citat: „M-am săturat ca să fim tratați ca niște inferiori de niște străini.” Încă un citat: „Când Brâncuși făcea statui, ei pe la curțile regale inventau homosexualitatea sau făceau orgii.” Al treilea citat: „Românul nu este nici sclavul vostru, nu este nici mai inferior ca voi.” Al patrulea citat: „Aici s-a făcut prima scriere din lume.” Iar acum, o întrebare: ce profesie are cel care vorbește așa? Și un răspuns: medic. Da, da, medic. Sau, mă rog, posesor, pe lângă pistolul-mitralieră, al unei diplome de medic. Absolvent al Facultății de Medicină și Farmacie „Victor Babeş” din Timișoara în 1987, Cătălin-Marian Rădulescu dovedește, nu de azi de ieri, că are probleme cam la fel de mari cu legea și cu limba română. Amândouă sunt tratate de deputatul PSD cu disprețul boierului beat pentru slujnică. Legea e nesocotită, limba română, călcată în picioare. Descrierea e valabilă pentru mulți colegi de partid ai deputatului. În portretul-robot al PSD-ului de azi se găsesc trăsăturile lui Cătălin Rădulescu, Șerban Nicolae, Liviu Dragnea, Codrin Ștefănescu, Eugen Nicolicea și Nicolae Bacalbașa. Există, firește, și o bancă de rezerve a fizionomiilor și mai ales a caracterelor care pot contribui, în caz de nevoie, la perfecțiunea rafaelită a portretului: Ecaterina Andronescu, Robert Negoiță, Florin Iordache, Valentin Popa, Lia-Olguța Vasilescu etc.

Dacă la capitolul exprimare Cătălin Rădulescu umblă șchiop, în ceea ce privește cultura generală el se târăște de-a binelea. (Mai știi, o fi asimilat Manualul de educație fizică și sport pentru clasa a cincea, conceput în mandatul lui Liviu „tot Marian” Pop.) Agramatismul și informația precară coexistă simbiotic în discursul deputatului. Și, ca tot românul care îndrăznește să creadă – riscând totuși să nu mai fie crezut –, Cătălin Rădulescu e

mândru. Iar asta îl face să bombeze pieptul și să scrâșnească împotriva străinilor. De bună seamă, Rădulescu ar spune „îl face ca să bombeze pieptul” și „ca să scrâșnească”. Trebuie observat că, dacă îndrăgostiții și-ar întreba iubitele „Vrei ca să te măriți cu mine?”, iar alesele n-ar avea candori gramaticale, celula de bază a societății ar primi un upercut cu efecte dureroase. Și e de mirare că un om născut pe meleagurile unde a apărut prima scriere din lume n-a aflat că nu se spune „m-am săturat ca să fim tratați”. Iar „românul nu este mai inferior ca voi”, cu atât mai puțin. Medic fiind, Cătălin Rădulescu ar trebui să știe că „pleonasm” nu e doar anagramarea lui „neoplasm”, ci și un călcat pe becurile limbii române, pe care e bine să-l eviți. Și dacă tot face paradă de cultura lui generală (care pare mai degrabă plutonieră, fie vorba între noi), ar fi bine să se informeze înainte de-a lansa aberații cu iz protocronist. Un studiu temeinic l-ar convinge pe deputatul PSD că dacii nu scriau. Romanul epistolar n-a apărut în curbura Carpaților, la fel cum romanii n-au învățat latină de la Decebal și Burebista. Afirmațiile fără acoperire fac impresie în rândul electoratului PSD și al patrioților de berărie, dar provoacă râsul printre cei care nu au în bibliotecă pescari vietnamezi și elefănței de alabastru, ci cărți. Eventual citite.

Însă Cătălin Rădulescu atinge apogeul ridicolului abia când opune harul artistic al românilor desfrâului occidental. Găsești aici ecouri distorsionate din răcnetul patriotard al celor care cred (sau cel puțin declară) că apusenii au ridicat catedrale doar fiindcă le-am ținut noi piept turcilor. Numai că și aici deputatul Rădulescu e în eroare. Și nu o dată, de două ori. Ar fi de văzut, în primul rând, cum au „inventat” occidentalii homosexualitatea: au făcut experiențe de laborator? Au efectuat teste de poligon? Și-au dus invenția la omologul vestic ai OSIM-ului? Au

folosit aceeași inventivitate care a dus la apariția becului, a hârtiei, a mașinii de cusut, a tiparului, a radioului, a telescopului sau a internetului? În al doilea rând, să nu știe Cătălin Rădulescu, în enciclopedismul dumisale, că primele manifestări de homosexualitate n-au apărut în Occident? Am înțeles, nu e obligat să știe. În regulă, dar atunci de ce vorbește ca și cum ar ști? Spre a nu mai spune că Brâncuși, dacă tot a venit vorba de el, și-a creat o mare parte din operă exact în Occidentul care-l scârbește atât de mult pe deputat. Și că, în momentul când și-a oferit creația statului român, acesta din urmă a refuzat, din motive care țin în principal de ideologie. Academicianul Alexandru Graur, de pildă, și-a motivat respingerea donației prin faptul că în jurul lui Brâncuși s-ar fi grupat „antidemocrații din artă". Cum poate o sculptură (și arta în general) să fie antidemocratică doar Alexandru Graur știe. Se vede treaba însă că așa și nu altfel a apărut refrenul „și-altă daltă, și-altă daltă".

Cătălin Rădulescu e convins că a pus, prin declarațiile pe care le-a rostit la microfon, accentele cuvenite. E neclar totuși ce sunt alea „orgii", cu accent pe prima silabă. Ai putea crede, dacă n-ai avea dicționar, că e vorba de pluralul de la „oargă", adică o piele tăbăcită de bovină, care se folosește la confecționarea opincilor. Numai că pluralul lui „oargă" e „oarge". Ai mai putea crede, dacă vocabula în chestiune n-ar fi pusă într-o frază, că ai de-a face cu forma de genitiv a lui „orgă", însă nu e cazul. În realitate, Cătălin Rădulescu se referă la pluralul lui „orgie", pe care îl accentuează așa cum vorbește: anapoda. Accentul, mitralimea voastră, se pune pe a doua silabă, din cele trei ale cuvântului. E orgíe. Și înainte s-o folosim cu trimitere la curțile regale, poate ar fi bine să-i observăm prezența în ritualurile zilnice de supliciere a limbii române pe care le practică partidul aflat la putere în România. Asta ar

însemna, în retorica premierului Dăncilă, „să ne anexăm pe interperiile predilecțiilor”.

Cunosc sute de medici cu care e o plăcere să discuți. Oameni cordiali, instruiți, binefăcători. Oameni care prețuiesc limba țării unde au venit pe lume. Oameni care n-au pistoale-mitralieră în dulap. Cătălin Rădulescu ar trebui să le ceară iertare tuturor.

Tristeți cu Florexandru Zamfinel

Fiind oameni ca noi toți, actorii pot s-o ia razna. Exemplul lui Gérard Xavier Marcel Depardieu vorbește de la sine. Excedat de demonismul Franței unde a venit pe lume și de impozitarea masivă decisă de regimul Hollande, Depardieu alege să întoarcă spatele libertății, egalității și fraternității, canalizându-și fierbințeala patriotică în alte direcții. Așa se produce amorezarea lui Depardieu de blânda Maică Rusie și de sfiosul ei conducător, Vladimir Vladimirovici Putin. E vorba de fapt de o iubire împărtășită. Reciprocă. Blajinul neoțar de lângă Vasili Blajenîi se declară la rândul lui cucerit de efervescența galică a lui Depardieu și mai ales – consemnează actorul în autobiografie – de „latura mea de huligan”. Pe 15 decembrie 2012, Depardieu renunță la pașaportul francez și la cetățenia aferentă, într-un gest din recuzita kitsch-ului politico-ideologic. Pe 3 ianuarie 2013, afabilul Putin semnează o dispoziție prin care Depardieu primește cetățenia rusă în regim de urgență, pentru ca în proximul interviu actorul să vitupereze împotriva bestiilor umane care cutează să-i critice binefăcătorul. În aceeași lună, Depardieu e numit, cu o bănuială de umor rusesc, ambasador cultural în Muntenegru.

Pentru Gérard Depardieu, cariera de cetățean al lumii și de bufon politic al planetei nu se oprește aici. Deși ar fi putut să se mute bine mersi în Belgia, unde regimul fiscal i-ar fi permis o bătrânețe relaxată, Depardieu preferă ostentația nătângă. În octombrie 2018 istoria lumii consemnează întâlnirea lui cu Recep Tayyip Erdoğan, o altă cariatidă a democrației contemporane. Scopul? Procurarea unui pașaport turcesc (de bună seamă, la pachet cu cetățenia de rigoare). Actorul ajunge la Istanbul la scurtă vreme după ce asistă la o demonstrație militară în

paradisul terestru amenajat de Kim Jong-un în Coreea de Nord. Lumea fiind mare și pașapoartele diverse, Depardieu visează din ce în ce mai temerar. „Mi-ar plăcea să am șapte pașapoarte. O să cer pașaport algerian, dar și altor țări pe care le iubesc”, se confesează el într-un interviu. Actorul nu precizează care sunt țările în cauză, dar cei care-i cunosc preumblările prin lume nu se zgârcesc la pronosticuri: Iran, Sudan, Coreea de Nord, Yemenul de Sud, Turkmenistan și, pentru cuvenita doză de emancipare despletită, Belarus alias Bielorusia. Depardieu e dezamăgit de politica fiscală a țării sale și o alege, dintre atâtea variante, tocmai pe cea care tamponează cu fiecare prilej camionul Uniunii Europene. E de presupus că Uniunea Europeană îi e nesuferită actorului. Trebuie totuși spus că, în ciuda opțiunilor lui stranii, Gérard Depardieu nu postează pe Facebook că „Uniunea Europeană e o curvă satanistă”.

O face, în schimb, Florin Zamfirescu pe pagina personală. Zamfirescu nu dă semne că ar dori să plece din România sau că i-ar plăcea să poarte alt pașaport în buzunar. Își iubește țara, nu o vrea oropsită și e gata să lupte, prin forța cuvintelor și supletea minții, pentru ca patria s-o ducă bine „și tot românul să prospere”. E interesant însă că Florin Zamfirescu și alții ca el aveau cu totul alte păreri înainte de 1 ianuarie 2007, data intrării României în Uniunea Europeană. Atunci UE era bună, cinstită, distinsă și frumos mirositoare. Avea maniere de contesă și limbaj de profesor universitar. Era o structură de o puritate boreală și de o frumusețe egalabilă doar de Coasta Amalfitană. Acum, când România face (încă) parte din UE, Florin Zamfirescu se declară nemulțumit. De fapt, dacă ne uităm mai bine, UE e un căpcăun nemilos, un satrap, o dihanie coruptă și smintitoare.

Invitat la *Adevărul live*, Florin Zamfirescu pune în circulație, fără strop de jenă, toată gama de

clișee cu iz de propagandă rusă. În apogeul delirului, părăsit de simțul ridicolului, actorul constată că nu noi avem nevoie de francezi și englezi, ci ei de noi. Fuga din realitate, unul dintre sporturile la care suntem campioni mondiali, e la ea acasă în părerile lui Zamfirescu. Să spui, fie și metaforic, că „UE ne fură femeile, copiii, inteligența, zăcămintele, solul și văzduhul" înseamnă să nu te poți despărți sub niciun chip de retorica de tip România Mare. De altfel, cu peste doi ani în urmă, când a devenit purtător de cuvânt al unei uniuni formate din PRM și Partidul Poporului, omul nostru n-a uitat să pună semnul egalității între multinaționale și furt. Diabolizarea străinului, un procedeu deja banal în discursul urii pe care-l rostesc falșii patrioți, e prezentă și la Zamfirescu, semn că ștafeta întinsă de Corneliu Vădim Tudor a încăput pe mâna cui trebuia.

Florin Zamfirescu (un actor plin de talent, dar nimic mai mult) nu e singurul antieuropean care își vrea România înapoi, fără să i-o fi subtilizat cineva. Lucruri asemănătoare se aud și din gura lui Alexandru Arșinel, unul dintre marii beneficiari, la diverse gale actoricești, ai confuziei dintre popularitate și valoare. În studioul de la Digi24, Arșinel face la rândul lui cu puține zile în urmă câteva afirmații buimăcitoare. Printre ele: „Protestatarii nu știu de ce se adună în piață" (cum de ce? fiindcă așa le-a ordonat Soros) și „Nu primarii și politicienii sunt vinovați pentru infrastructura precară din București" (bineînțeles, de vină sunt moașa din Ardud, Taraful Zece Prăjini și eclipsa din 1999). Simțindu-se în formă, Arșinel mai slobozește o mărgică neuronală: „Nu ne adunăm să scoatem Capitala în afara Bucureștiului." Nu, nici vorbă. Iar invers, cu atât mai puțin.

Ascuțimea analitică a lui Alexandru Arșinel iese cel mai bine la iveală când Florin Negruțiu și Claudiu Pândaru, gazdele emisiunii *În fața ta,* îl

atrag în zona sentimentelor față de UE. Aici, Arșinel e frate de cruce (de piatră) cu Florin Zamfirescu. UE „încearcă să ne calce pe grumaz ca să cedăm”, spune fosta catenă farmaceutică, surâzând solomonic. Arșinel nu se lasă păcălit de manevrele și de retorica reprezentanților UE. Cum adică, să nu furi? Da’ ce, în Finlanda nu se fură? Dar în Suedia? Dar în Danemarca? Poftim? În țările acelea indicele de corupție e aproape de zero? Eh, mai lăsați-mă cu astea, știm noi cum se meșteresc clasamentele. Să-și vadă de-ale lor și să ne lase în ciorba noastră. Sau, mă rog, în mămăliga noastră, fiindcă, aidoma oricărui român adevărat, Alexandru Arșinel e o santinelă neclintită lângă statuia mămăligii carpatine, cu sau fără explozie întârziată. „Eu vreau să mănânc mămăligă dimineața, nu-mi spune tu să mănânc pâine prăjită”, declară actorul. Sindicatul nutriționiștilor ia act și se cutremură. Dar până la urmă e o lume liberă. Dacă vrea și rezistă, Alexandru Arșinel n-are decât să se înfrupte la micul dejun și dintr-o plăcintă cu – zi-i pe nume – rinichi.

Du-te dracu', Doamne, iartă-mă!

Ce face omul obișnuit joi pe la ora prânzului? Se pregătește să mănânce, de bună seamă. Dar credinciosul aprig ce face? Prânzește și el? Da, dar nu caloric, ci spiritual. Și ce loc mai bun pentru o hrănire la masa evlaviei decât Catedrala Mântuirii Neamului? Ce prilej mai nimerit de regăsire a echilibrului lăuntric, de reculegere în fața altarului (sfințit, să nu uităm), de lumânare creștinească? Ce zi mai potrivită de luptă împotriva iernii de pe străzi prin împrimăvărarea minții? Drept urmare, câteva mii de credincioși care au gândit la fel *(great minds)* s-au îndreptat spre Catedrală și s-au așezat frumușel la coadă.

Armonia tăcută și freamătul de anticipare a jubilației n-au ținut mult, fiindcă doamnele și domnii înșirați unii în spatele altora și-au amintit de vremurile trecute, când statul la coadă presupunea combativitate, arțag, vorbe aspre, coate în ficații vecinilor și – de la un punct încolo – spargerea rândului și darea de buznă. Ca amănunt, peste trei sferturi din șarpele uman pe care l-au prezentat posturile TV a constat în oameni trecuți de șaizeci de ani – oameni care știu bine ce-i aia o coadă și cum se pot transforma componenții ei în forță de asalt. Filmul *ciné-vérité* de joi la prânz poartă semnătura aceluiași regizor nevăzut care a lăsat deja posterității vestita înghesuială de la Pitești, unde, înaintea sărbătorilor pascale, conducerea unui supermarket a avut inițiativa unei vânzări promoționale de bormașini (e de neacceptat să nu-ți cumperi așa ceva înaintea Paștilor). Am scris atunci, tot pe site-ul www.Digi24.ro, următoarele:

> Darea de buznă, procedeul strămoșesc prin care românul își dislocă semenii în tentativa de-a ajunge primul într-un

punct anume, a primit aici o ilustrare superlativă. Când ușile magazinului s-au deschis, un miriapod uman a sprintat furibund la etaj, gata să profite de ofertele prilejuite de învierea lui Isus. Și poate că, luați în stăpânire de un *je ne sais quoi* suprarealist, patronii supermarketului își vor fi imaginat cum străpunge mașina de găurit cu percuție palmele Cristului răstignit. Fiindcă altă legătură între sărbătoarea care se apropie și bormașini nu se lasă întrezărită, oricât ți-ai pune mintea la contribuție. Ajuns în zona zero, miriapodul s-a pus pe împins, înjurat și înșfăcat, discipline în care a avut ocazia să se specializeze vreme de câteva decenii. Fondul muzical de răcnete, mugete, îndemnuri lubrice și sudălmi a fost egalat în suavitate doar de mișcările bizonautice ale clienților conștienți că, pe lângă legenda săniei cumpărate vara și a carului luat de cu iarnă, omul gospodar își completează zestrea de unelte găuritoare cu două zile înaintea Învierii. Și fiindcă n-are rost să bați atâta drum pentru o singură bormașină, masculii piteșteni au umflat câte trei, patru sau chiar cinci bucăți, în funcție de cât le permitea deschiderea brațelor. Iar dacă vă întrebați ce poate face un om normal cu un cvintet de asemenea scule, fie ele și la ofertă, răspunsul este la mintea domnilor Bosch, Makita sau Black & Decker: păstrează una (eventual) și vând restul la un preț mai mare decât cel de achiziție, pe diverse site-uri gata să răspundă năprasnicei dorințe carpatine de profit. Hotărât lucru, dacă ar mai fi fost printre

> noi, Caragiale ar fi rescris *O făclie de Paști* în varianta *O bormașină de Paști.*

Diferențele dintre îmbulzeala de acum, când mulțimea ațâțată de apropierea orei de închidere a Catedralei (inițial, ora 15:00) a spart cordonul de jandarmi, și cea de atunci sunt strict de coloratură și decor. Atunci era primăvară, acum e iarnă. Atunci era înăuntru, acum e afară. În rest, același *modus operandi,* spre a aduce un omagiu ministrului Carmen Dan (sfânta patroană a Jandarmeriei surclasate alaltăieri de pioșenia populară): zbierete, înghionteli, înjurături, blesteme și, din când în când, o invitație isterică la păstrarea calmului. În funcție de postul TV la care urmăreai scena și de poziția microfoanelor, îți ajungea la urechi fie o informație utilă („Împingeți degeaba, că nu se dă nimic"), fie o apostrofare lucrată în filigranul contrastului dintre divin și diabolic („Du-te dracu, Doamne, iartă-mă!"). Frumos, elegant, creștinesc, cum se cuvine. Căutând cu hămesire lumina lumânărilor, gata să înfulece spirit duhovnicesc pe pâine, lumea prezentă la Catedrală a abdicat de la poziția bipedă și a coborât în subsolurile regnului. Singurul motiv pentru care doamnele nu s-au păruit a ținut de căciulile fixate bine peste țeste și urechi. Dintre domni, în schimb, s-au distins câțiva care s-au prezentat la adunare având asupră-le steaguri tricolore mari, pe care ambiționau pesemne să le fluture înaintea altarului. Să te înfigi cu steagul țării în ditamai înghesuiala, gata oricând să scoți ochii seamănului de alături – iată expresia de maximă plasticitate a mândriei de-a fi român.

Prezentatoarea știrilor România TV, post care a trimis un comando reportericesc în fața și apoi înăuntrul Catedralei, a renunțat la părerile exprimate la telefon de o Monica Tatoiu care a apucat totuși să confunde religia cu confesiunea religioasă și a dat legătura unei colege aflate la

datorie: „Oferă-ne, te rog, ultimele vești la cald”. E de discutat dacă, rămasă cu buza umflată și cu gura nevorbită la telefon, Monica Tatoiu a vibrat la umorul formulei „vești la cald”, când în apropierea Catedralei era frig al naibii și bătea vântul. Cert este că, aflată la datorie și furișată cum-necum în așezământ, colega a întrebat o doamnă de vreo șaizeci de ani, care apucase la rândul ei să intre, dacă i se pare normal ce se petrece. Reacția doamnei: „A fost o îngrămădeală organizată, ca la hochei”. Răspunsul, vorba unuia dintre bancurile marca Radio Erevan, a fost corect, cu trei excepții: nu e „îngrămădeală”, e „grămadă”, nu e „organizată”, e „ordonată”, și nu e la „hochei”, e la „rugbi”. Dacă prima purtătoare de evlavie sub haina de blană a considerat totul un mare succes organizatoric, vecina de alături a deplâns tocmai lipsa organizării. Cum însă e democrație (mai bine zis, mediocrație), o a treia doamnă a luat-o la rost pe trimisa postului TV, întrebând-o de ce întreabă. Ca în dialogul dintre neamț și irlandez. Neamțul: „De ce voi, irlandezii, răspundeți la toate întrebările prin întrebări?” Irlandezul: „De ce vrei să știi?” Fascinația unor segmente de populație românească pentru coadă, îmbulzeală și punerea poalelor în cap rămâne la aceleași cote la aproape trei decenii după regimul Ceaușescu. Ce se poate citi în acest tip de voluptate? Nostalgia pentru formele primitive de socializare? Dorința unora de a-și găsi un rost în viață, în lipsa altor preocupări? Înclinația spre pseudoritualuri urbane? Ar trebui consultați sociologii și antropologii. Doar ei ne-ar putea lămuri cu privire la mahalagismul galopant care îi face pe unii să se poarte la fel la intrarea într-o biserică în 2018 și la coadă la măcelărie în 1988. În aceste condiții, inițiativa Patriarhiei de a prelungi programul de vizită până la ora 20 riscă să nu însemne altceva decât cinci ore în plus de țipete, brânciuri și vorbe grele. Nu doar drumul spre iad e pavat cu bune intenții, ci, iată, și cel spre

altar. Dacă nici Patriarhia nu știe atâta lucru, nu-l mai știe nimeni.

Noapte cu Șandru

„A fost un personaj solar, un personaj care avea o lumină a lui, un om deasupra timpului său, de o bunătate și o generozitate incredibile, un făcător de istorie.” Nu e vorba nici de Mircea Vulcănescu, nici de Corneliu Coposu, ci – oricât ar părea de greu acceptabil – de generalul de Securitate Iulian Vlad. Autoarea enunțului care deschide articolul de față se numește Floriana Jucan, conduce revista *Q Magazine by Floriana Jucan (of course!* – n.m.) și se ocupă în general cu albirea negrului. Ca dovadă, de pe coperta unui număr al revistei ne privește zâmbitor Gruia Stoica, alintat imediat sub poză drept „primul român pe Drumul Mătăsii” și zugrăvit în interior de doamna Jucan însăși drept „românul care a reușit să valoreze cât o țară”. Tristă comparație pentru România, mai cu seamă în 2018. Tristă, dar nu surprinzătoare, dat fiind sistemul de valori după care se ghidează Floriana Jucan. Dacă Iulian Vlad nu e torționar, ci ambasador al binelui, atunci e normal ca, în optica aceleiași doamne, o țară membră a Uniunii Europene să valoreze cât un condamnat penal pentru fapte de corupție. Dar poate că nici n-ar trebui să ne revoltăm atât de mult. În fond, ambele camere ale Parlamentului sunt conduse de oameni cu probleme penale, iar unul dintre consilierii premierului e la rândul lui condamnat.

După cum se știe, curățătoria Jucan s-a ocupat recent și de Viorica Dăncilă, fiindcă tot a venit vorba despre dumneaei. În acest scop, a fost mobilizată în regim de urgență Nora Noapte, doctor în encomiastica de partid, specialist în fundopupism și alter-ego al Florianei Jucan. Nu sunt multe săptămâni de când doamna Jucan a făcut o Noapte albă ridicând un monument din cuvinte premierului și având grijă să mături pe jos cu toți cei care cred că șeful unui guvern ar trebui

să fie măcar alfabetizat, dacă nu și competent. Florianora Jucanoapte a deplâns atunci „maidanizarea” României, căreia îi căzuse victimă distinsa doamnă Dăncilă. Cine se plimba pe maidan, în viziunea celei care a gătit ciulamaua slugărniciei pentru masa premierului? Klaus Iohannis, vezi bine, căruia Nora Noapte (mă rog, să zicem) îi spune „Führerul de margarină”. Autoarea delirului omagial a avut grijă, în schimb, să nu scrie un cuvințel despre Cătălin Rădulescu, Lia-Olguța Vasilescu, Șerban Nicolae, Eugen Nicolicea, Codrin Ștefănescu și alți campioni ai mojiciei.

Era greu de crezut că recordul de lingușire stabilit de Nora Noapte avea să cadă în mai puțin de o lună. Cu toate acestea, neîntâmplabilul s-a întâmplat. Și nu oricând, ci chiar de ziua națională a României. Recordul, răsplătit de PSD cu aproximativ 30.000 de euro pentru realizarea unui album dedicat centenarului (de firma care editează și *Q Magazine,* ca să vezi coincidența naibii), a fost pulverizat fără emoții de noua vedetă a dialogului purtat în poziția „pentru luptă, în genunchi”. Campioana momentului se numește Lavinia Șandru și încasează, la rândul ei, sume apreciabile pentru numerele de contorsionism omagial prezentate pe postul public de televiziune. Nu e limpede cum va arăta cariera Laviniei Șandru de acum încolo – între timp, ea s-a gudurat în familie televizuală și pe lângă Ionuț Cristache –, însă cine va vrea s-o detroneze va avea mult de lucru. E infernal de greu să treci pe sub o ștachetă fixată atât de jos.

Autorii de maculatură ceaușistă de pe vremuri se pot considera surclasați. Recitatorii de versuri lingușitoare, la fel. Iar dacă ei ar putea să se prevaleze de viața în dictatură (deși actori ca Ureș, Rebengiuc, Caramitru, Dinică și alții au rezistat fără concesii și înjosiri), Lavinia Șandru nu are nicio scuză. Chiar niciuna. Suntem la aproape trei

decenii de la moartea lui Ceaușescu, nu mai avem sârmă ghimpată la granițe, putem să vorbim, să scriem, să gândim și să călătorim liber. Avem nu doar dreptul, ci și datoria de-a nu ne închiria conștiința. De-a nu o suspenda pe durata compromisurilor puturoase. De-a respinge invitațiile la deformarea adevărului, la răstălmăcire și laudă deșănțată. Prin contrast, servilismul arătat de Lavinia Șandru în interviul difuzat pe TVR 1 de ziua națională ține de ceva căruia îi stă bine sub deviza *Prostitutio in integrum* (apropo, titlul îmi aparține și apare pentru prima dată într-o cronică TV din *Observator cultural*, 28.04.2005). Sunt multe întrebări care i se pot pune Laviniei Șandru în marginea rețetei sale de colaborare cu postul public de televiziune. Mă opresc asupra uneia, oricât ar fi de naivă: cum dormiți noaptea? Și îmi deplâng naivitatea imediat după formularea întrebării, câtă vreme faptele Laviniei Șandru sunt fâlfâiri angelice din aripi pe lângă nelegiuirile fostului ei soț.

În fața unei Viorica Dăncilă îmbrăcată într-o rochie albă cu motive roșii, Lavinia Șandru arborează un zâmbet uleios, dublat de zâmbetul adorației fără margini și de un glas încălzit pe aragazul tămâierii. Fiecare întrebare e o minge ridicată la fileu pentru interlocutoare, fiecare enunț, un compliment amețitor. Din felul în care conduce Lavinia Șandru discuția reiese că Uniunea Europeană este cea mai băftoasă organizație a momentului, câtă vreme președinția Consiliului UE va încăpea, de la 1 ianuarie 2019, pe mâinile premierului român. UE încă nu-și dă seama de amorul năprasnic pe care-l nutrește Viorica Dăncilă pentru ea. Ar fi suficient să-și sondeze nițel memoria și ar descoperi-o pe neconflictuala doamnă Dăncilă rățoindu-se (iubăreț, vezi bine) în plenul Parlamentului European și asigurându-l că „nu am venit aici să dau socoteală”. Aceeași Viorica Dăncilă clocotește de amor și când

înghesuie Iranul și Pakistanul în Uniunea Europeană, după cum arată înregistrările și arhivele. În fine, aceeași Viorica Dăncilă reușește, în calitatea ei de europarlamentar cu două mandate, să nu rostească o silabă într-o limbă de circulație internațională și să răspundă în română unor întrebări adresate în engleză. Tot din iubire, bineînțeles.

O asemenea dragoste năvalnică nu putea scăpa ochiului versat al Laviniei Șandru. „Mă uit la dumneavoastră și văd un om care iubește Europa foarte mult”, susură calin și preorgasmic realizatoarea interviului. Viorica Dăncilă aprobă încântată, cu același chip păstos pe care-l prezentase nu de mult în Parlamentul European, unde se înființase pusă pe arțag și gata să-și înfigă mâna în șold. În fața acestui sirop de admirație și a acestui compot de extaz patriotic, îți rămâne doar să le trimiți pe cele două doamne la versurile Veronicăi Porumbacu:

O, Europa,
Te simt în mine,
Te simt vibrând adânc.

Pentru ca imediat după aceea să le vâri sub ochi reacția lui Păstorel Teodoreanu.

Mult stimată Veronică,
Eu știam c-o ai mai mică,
Dar mărturisirea-ți clară
Din *Gazeta Literară*
Demonstrează elocvent
Că în chestia matale
De-adâncimi fenomenale
Intră-ntregul continent.

Suntem liberi să ne imaginăm ce-ar fi scris Păstorel dacă ar fi avut prilejul contemporaneității cu tandemurile Șandru-Dăncilă și Jucan-Noapte.

Guvernul meu pentru un cal. Breaz

După cum se știe, noul ministru al culturii a pornit vijelios în exercitarea mandatului. „Am preluat, pot să spun, ştacheta”, enunțul rostit la audierile parlamentare și preluat de toate posturile de știri, dovedește că înlocuitorul lui George Ivașcu nu e cu nimic mai Breaz decât alți membri de ieri și de azi ai guvernului. Nu-i vorbă, nici parlamentarii care compun Comisia de Cultură n-au avut vreo reacție, ceea ce înseamnă fie că se ocupau cu altceva, fie că au fost atenți la cuvintele celui audiat, dar nu li s-a părut nimic în neregulă. Stâlcirea cuvintelor și confuziile de termeni s-au banalizat. Atâta lucru au constatat și onor membrii Comisiei, motiv pentru care nu s-au sinchisit de noua încurcare a borcanelor din cămara limbii române. Și ce dacă împricinatul e la cultură? N-au mai fost și alții? Și ce dacă s-a făcut de râs? E primul în situația asta?

În *Șapte zile, plus una,* cartea de dialoguri dintre Mircea Mihăieș și Ilie Stepan, apărută la Polirom, primul amintește la un moment dat o vorbă faimoasă înainte de 1989: „Nu ne temem de ministrul culturii, ne temem de cultura ministrului”. Cât de actuale sunt aceste cuvinte nu mai trebuie demonstrat. Mottoul sub care se cuvine așezată prestația multor demnitari din guvernele ultimilor doi ani este „în virtutea inepției”. De la Dănuț Andrușcă la Liviu Pop și de la Viorica Dăncilă la Valentin Popa, cu trecere prin Carmen Dan, Lia-Olguța Vasilescu, Mircea Dușa sau Anton Anton (atenție la ordinea corectă!), membrii guvernului par victimele contactului sporadic și superficial cu școala și cartea. Ei însă doar *par* victime, conform vechii și poznașei ziceri „Nu e o iluzie, doar pare”. În realitate, victimele nu sunt guvernanții, ci guvernații. Ei sunt cobaii unei conduceri asigurate de oameni care, neștiind să se

exprime corect, nu pot gândi cristalin. Pâcla vorbei se înfrățește aici cu negura gândului. Rar trece o zi fără să vezi la televizor un ministru și fără să te întrebi cum a reușit să dribleze corigența.

Privind lucrurile din acest unghi, e de discutat dacă Daniel Breaz chiar a făcut o confuzie. Dacă nu cumva a rostit un adevăr peste care ne-am grăbit să trecem râzând. Nu e de înlăturat ipoteza ca, în locul ștafetei, ministrul culturii să fi preluat într-adevăr o ștachetă așezată foarte jos, aproape de firul ierbii. Cine a fixat-o acolo, la al batracianului genunchi – sau „genunche"? Câțiva dintre ocupanții precedenți ai fotoliului ministerial, precum și o pletoră de nulități sfertodocte și șmechere, pe care altceva decât dorința de livrare a binelui comun le-a atras în politică. O simplă privire aruncată lui George Ivașcu, predecesorul lui Daniel Breaz, e de natură să ne edifice asupra potențialului său oratoric. Actor de meserie, George Ivașcu a reușit, într-o apariție fulminantă, să citească și să vorbească mai prost decât premierul Dăncilă, ceea ce înseamnă, păstrând proporțiile, să vrei să-l bați pe Romulus Zăroni cu armele lui. E de poveste episodul în care George Ivașcu a introdus cu forța în dicționar cuvinte ca „digidizare" (ceva legat de Digi24, fără doar și poate), „covâlșitoare", „permantetizarea", „prorități" sau „președenție". Prin comparație, Daniel Breaz pare sorbonard. E adevărat însă că n-a avut timp să-și dea măsura valorii. Călcarea pe becul ștachetei, care înlocuiește, nu-i așa?, bățul ștafetei s-a produs înainte de numirea oficială în funcție. Puțintică răbdare și fi-vom răsplătiți.

A nu se crede totuși că inepția la microfon e atributul exclusiv al miniștrilor PSD. Liberalul Gigel Știrbu nu s-a făcut remarcat pentru vreo inițiativă curajoasă sau măcar necesară în cultură, ci prin castrarea acuzativului de nerușinata lui prepoziție. „Sunt mândru de numele care mi l-au dat părinții mei", a glăsuit la momentul cuvenit

domnul Știrbu. Și zău că de puține ori a fost mândria mai îndreptățită. Nu-i de colea să te cheme Gigel, să fii agramat și să stai înfipt în jilțul culturii.

Mai departe, a nu se crede totuși că aceeași inepție la microfon are culoare politică sau rang de ministru. Sinceritatea elementară ne obligă s-o considerăm pe Viorica Dăncilă o panseluță, prin comparație cu tot soiul de buruieni răsărite, ieri și alaltăieri, în grădina limbii noastre. La o sondare a memoriei, pe ecranul minții se ivește, iată, figura de ospătar respectuos cu mafioții a lui Marian Vanghelie, însoțită de panseul lui răscolitor: „Dacă ești pămpălău, te ejaculează din partid.” Tot din stilistica celui de-al treilea picior se revendică, dacă te gândești bine, și decizia lui Ionuț Dolănescu: „M-am hotărât să plec din oraș din cauza poluției.” Cu o picătură (piei, drace!) de umor, românii ar fi inventat pe loc Inspectoratul General al Poluției și ar fi redenumit două filme celebre „Poluțist sau delincvent”, respectiv „Poluțist, adjectiv”. Asta spre a nu mai vorbi de confuzia făcută de un fost premier al României între „prejudecată” și „prejudiciu”. Sau de vaietul octanic al unui realizator TV exaltat și adeseori isteric: „Copiii noștri aveau dreptul la un corn și lapte din petrol românesc!”

Despre oricare dintre cei evocați mai sus putem spune că-l cunoaștem ca pe un cal breaz. Iar dacă dorobanții și căciularii lui Peneș Curcanul au schimbat „lângă Balcani porecla în renume”, iată că noul ministru al culturii nu face decât să-și transforme numele în poreclă.

Între bărbăție și librărie

Încă n-am aflat de la Liviu Dragnea că bitcoinul zornăie. Am aflat, în schimb, altceva: că „bărbăția nu se cumpără de la librărie”. Doar un om deprins să trăiască în lumea ficțiunii poate să confunde farmacia cu librăria și să ceară pastile albastre unde alții cer cărți. După atâtea lupte cu dușmani inexistenți, după atâtea scăpări de gloanțele unor asasini fabricați, după atâtea fantasme care-i inundă mintea și-i întunecă judecata, Liviu Dragnea are circumstanțe atenuante când încearcă să descopere viagra în librărie, pitită între poezii și eseuri. Și asta din două motive. Unul a fost deja amintit: e vorba de lunga ședere a președintelui PSD în statul paralel al născocirii – o ședere în urma căreia, dacă Irina Tănase îi va dărui o fiică, mândrul tată ar putea s-o boteze Scornelia. Al doilea motiv se leagă de primul: în Alexandria, reședința de județ a Teleormanului peste care jupânește Liviu Dragnea, nu mai există librării. Librăria teleormăneană a devenit ea însăși o ficțiune, la fel de lipsită de contur ca taberele de pregătire montană ale protestatarilor din #Rezist. Librarilor li s-a spus Teldrum bun și li s-a făcut vânt din peisaj. Răbdarea nu e croită din elastic. Atâtea case de pariuri așteaptă să se deschidă și lumea își pierde vremea cu librăriile. Afară cu ele! Jos primenirea minții! Carte frumoasă, moarte cui te-a scris!

Sigur, bărbăția invocată de Liviu Dragnea e metaforică. Președintele PSD nu vorbește de snagă, de virilitate sau de bârzoierea mădularului. Bărbăția dragniană e cea a genunchilor tari, element în care El Lider Toxico vede calitatea indispensabilă politicienilor din PSD. Absolut de acord, mai ales după ce-ți amintești că mai toate vedetele porno au, din motive profesionale, genunchii tari. Iar dacă judeci după recentele

demonstrații de *felatio benevolentiae* ale câtorva amploaiați la reviste și televiziuni prietene PSD-ului, constați cu îngrijorare că întărirea genunchilor poate deveni contagioasă. De ce e nevoie de pesediști care să stea bine în ceea ce privește capsula articulară, lichidul sinovial și rotula? În niciun caz ca să suporte prosternați loviturile de cnut ale asupritorilor din UE. Ci mai degrabă ca să primească în poziția cuvenită mulțumirile populației pentru binele făcut de doi ani încoace: mineriada fiscală căreia îi vom simți efectele când ne va fi lumea mai dragă, lovitura de baros aplicată Bursei, deturnarea țării de pe orbita vest-europeană, transformarea justiției într-o structură aptă să asigure scurtături și alibiuri marilor infractori, propulsarea la putere a unei divizii de agramați, escroci și sfertodocți, precum și o pervertire a limbajului comparabilă cu cea din vremea lui Ceaușescu sau a marilor distopii ale lumii.

Liviu Dragnea își rostește discursul delirant de la Congresul Național al PSD, cu tot cu persiflarea noțiunii de librărie, într-o zi pe care s-ar fi cuvenit să nu o polueze cu vorba și cu prezența. 16 decembrie 1989 este, la Timișoara, ziua în care s-a aprins scânteia revoltei, ziua în care oamenii au început să meargă spre catedrală și să înlăture simbolurile comuniste întâlnite în drum, ziua când poetul Ion Monoran (cine? întreabă președintele PSD cu o grimasă) a oprit câteva tramvaie în Piața Maria, ziua în care orașul s-a trezit din lâncezeală și blazare, ziua când timișorenii au scandat „Libertate!” și „Jos Ceaușescu!”. 16 decembrie 2018 este, la București, ziua când disprețul mojic ia locul respectului. Dacă nu și-a dat seama în ce zi a calendarului și-a împroșcat veninul, Liviu Dragnea e vinovat de neglijență. Dacă a ales 16 decembrie cu bună știință, e vinovat de cinism și de spurcarea unui spațiu unde nu are ce să caute. De mânjirea unei construcții care nu-i poate găzdui

înăuntrul ei pe argații cu atitudini de plantator și pe vătafii de partid care se visează frați de doctrină cu Che Guevara.

Și mai interesant este că, în aceeași perioadă, mai precis pe 14 decembrie, în Timișoara ofensată de Liviu Dragnea s-a deschis tocmai o librărie. O librărie Humanitas. Spre deosebire de Alexandria, Timișoara are oricum câteva librării de ținută: La Două Bufnițe, Cartea de Nisip, Cărturești, Esotera etc. Am fost de față pe 14 decembrie și pot confirma că niciuna dintre sutele de persoane prezente la inaugurare n-a cerut, la raft sau la casă, bărbăție. S-au rezumat la cărți și la articolele de cultură japoneză găzduite de secțiunea Takumi a librăriei. Ca model de solidaritate profesională, oameni de la celelalte librării – printre care adorabilele „bufnițe” Oana Doboși-Potcoavă și Raluca Selejan – au participat la deschidere și i-au găzduit la cafea, în zilele de dinainte, pe cei care au lucrat zi și noapte la noul sediu. Dezinteresul pentru bărbăția metaforică sau biologică a fost confirmat de slaba prezență umană la farmaciile din zonă, prin contrast cu agitația din librărie, unde te puteai întâlni, dacă te pricepeai să-ți croiești drum fără violență prin înghesuială, cu Tatiana Niculescu și Robert Șerban, Brândușa Armanca și Andrei Pleșu, Mircea Mihăies și Gabriel Liiceanu, Marcel Tolcea și echipa de la *România, te iubesc!* a ProTV-ului, Denisa Comănescu și Lidia Bodea, Melania Cincea și Bronco Ilin, plus alții și alții.

Cu toate pericolele sale la vedere sau ascunse, librăria – oricum s-ar numi și oriunde s-ar afla – are și o parte bună. Ea ține de alfabetizare și de împrietenirea corigenților din PSD cu limba română și gramatica ei. Dacă ar intra în librărie și ar cumpăra cele trebuincioase, deputatul PSD Laura-Mihaela Moagher ar afla că sintagma „banii prejudiciați”, pe care a avut grijă s-o repete în cel mai recent discurs la tribună, e un nonsens. Noi suntem cei prejudiciați, distinsă doamnă, nu banii.

Iar colegii dumneavoastră de partid sunt cei care ne prejudiciază.

În ceea ce privește „banii”, ei trebuie însoțiți, în cazul consilierului Darius Vâlcov, spre a lua doar un exemplu, de un alt adjectiv. Cu un gest de cumsecădenie potrivit mai cu seamă în aceste zile („de Crăciun fii mai bun”, nu-i așa?), doamna Moagher ar putea s-o atragă în vizitarea librăriei și pe Viorica Dăncilă. Poate că minutele petrecute acolo cu ochii într-o carte de gramatică a limbii române ar convinge-o pe docila doamnă că e ceva în profundă neregulă cu fraza „Niciun român i-ar fi rușine să vă răspundă”, pe care a enunțat-o cu o anume tristețe. Și chiar dacă „orice om îi este teamă” de carte, n-ar fi rău să facem un „exercițiu de imagine” și să ne „anexăm” pe esența ideii de librărie, fără să ne intereseze „predilecțiile” pesimiștilor care vestesc dispariția cărții.

E un Botin foarte hain (făr-o botină din cea mai fină)

O simplă căutare a cuvântului „moderat” în dicționar îți oferă sinonimele „chibzuit”, „cumpătat” și „ponderat”. E de așteptat, așa stând lucrurile, ca moderatorul unei emisiuni TV să fie el însuși moderat, pentru a-și putea modera invitații excesivi. Iar dacă nu e funciarmente moderat, moderatorul s-ar cuveni să fie măcar moderabil, sub efectul muncii de convingere depuse de producător, de directorul de producție, de redactorul-șef sau, în ultimă instanță, de patron. Un moderator nemoderat și nemoderabil e un nonsens. O contradicție în termeni. Așa se întâmplă sau ar fi normal să se întâmple peste tot unde există respect pentru logica elementară. Cu toate acestea, lista moderatorilor apucați, nestăpâniți, pândiți de streche, exaltați, pasionali până la mușcătură și apoplectici până la leșin e aproape la fel de încăpătoare ca aceea a moderatorilor capabili de autocontrol și de punerea în slujba publicului. Cum? Prin asigurarea atmosferei optime pentru ceva ce poate fi dezbatere sau simplă șuetă.

Îl văd destul de des în acțiune pe Laurențiu Botin, moderatorul discuției post-prandiale *Talk B1* de la, firește, B1TV. Și de fiecare dată când dau peste dumnealui îl găsesc fie mohorât, fie vituperant. Mai știi, s-ar putea ca în viața de zi cu zi Laurențiu Botin să fie un interlocutor volubil, chiar fermecător și stilat. În acest caz, bine-ar fi ca măcar un strop din buna lui umoare extraprofesională (o prezumție, până la urmă, nimic altceva) să se prelingă înăuntrul emisiunii sale de prânz. Nu de alta, dar, când îl vezi și îl auzi, rămâi cu furculița în aer și cu dumicatul în furculiță. Cei slabi de înger nu se încumetă să se înfrupte, preferând expectativa precaută. Și zău că

n-ai cum să-i condamni. Pericolul unei sperieturi cu urmări grave e uriaș, mai cu seamă dacă Laurențiu Botin se răstește prin televizor la tine taman după ce-ai apucat să înghiți. Cei care n-au prins anaconde cu mâinile goale, n-au hipnotizat tigri și n-au băut bruderșaft cu triburile de antropofagi nu-și pot îngădui să riște. Trebuie să mănânce în alertă, cu telefonul lângă farfurie, gata să sune la 112 când Laurențiu Botin le atacă timpanul și retina. Și când îi privește, prin sticla ecranului, la fel de fioros ca pe imprudenții care i-au călcat pragul și platoul.

E greu de etichetat prestația de moderator a acestui om. Dacă ar fi totuși să mă gândesc la o sintagmă acoperitoare, aceasta ar fi, cu scuzele cuvenite, „insurgența de mahala”. Când se dezlănțuie – ceea ce pare să se petreacă la fiecare apariție –, Laurențiu Botin dă impresia unui parlagiu care se întrerupe din muncă pentru a continua răfuieli mai vechi cu cei care l-au transformat în încornoratul urbei. Cumpătarea e o necunoscută pentru moderatorul de la B1TV. Curtoazia i se pare un moft, iar aplecarea spre dialog, o vorbă goală. În majoritatea cazurilor, Laurențiu Botin invită oameni în studio nu ca să-i asculte, ci ca să-l asculte. Sigur, nu e unicul în această situație. Cu ani în urmă, când, sătul de rolul de ficus în platou, am dat glas nemulțumirii într-o pauză publicitară, amfitrionul mi-a tăiat-o scurt: „Păi și ce vrei? E emisiunea mea.”

Partea cu adevărat neplăcută a acestui radicalism oțărât e că Laurențiu Botin își pierde din credibilitate chiar și când punctul lui de vedere e onorabil. Chiar și în situațiile când are un amplasament corect în cutare sau cutare chestiune. În multe rânduri, Laurențiu Botin a criticat – ca diverși alți oameni din media – discursul și comportamentul lui Liviu Dragnea, precum și îndemnurile adresate ministrului Tudorel Toader cu privire la urgentarea operațiunilor legate de

coduri. Da, așa trebuie procedat. Liviu Dragnea, Tudorel Toader, Viorica Dăncilă și tot comandoul făcătorilor de rău (o subspecie înrudită cu răufăcătorii) merită criticați, ironizați, atacați în tot ce fac strâmb. Fără menajamente și fără jumătăți de măsură. În același timp însă, fără mârlănie. „Bă nepoate", „uncheșule", „băi nene" și „zi-i să mori tu" nu pot face parte din bagajul de presă al unui jurnalist fără descalificarea lui instantanee. Poftim?

Nu mai e cazul să ne alegem armele când ne luptăm cu ei? Ba este. Cu orice preț. E obligatoriu s-o facem, fiindcă altfel riscăm să fim confundați cu ei. Amestecarea în tărâțe te transformă în prânz suin. Pe lângă asta, nimic nu-l indispune mai mult pe mitocan decât stilul. Ștaiful neostentativ. Clasa. Distincția. Prin urmare, Laurențiu Botin, ocupați-vă cât vă țin puterile de impostorii și nelegiuiții de la putere. Dar folosiți floreta, nu măciuca. Și nu uitați: cine jignește SE jignește. E o părere care se aude mai degrabă șoptit, ceea ce nu mă împiedică s-o împărtășesc și s-o ador.

După cum poate constata oricine, registrul predilect al lui Laurențiu Botin ține de zborșeala ranchiunoasă. De scrâșnetul beligerant. De încruntătura unui călău cu mâna pe secure în piața publică. Dacă te uiți atent, poți ghici în această mască mici influențe din Tudor Barbu, colegul de post TV al lui Botin, pe care, spre a-i da ce i se cuvine, nimeni nu-l va putea egala vreodată în materie de grimase, holbări și familiarisme grosolane. Iar dacă aceste scăderi pot să li se pară totuși pasabile privitorilor indulgenți, artificiile de manipulare ale lui Laurențiu Botin îi duc vinovăția la alte cote. Un exemplu. Într-una dintre ediții, moderatorul a dispus difuzarea unui fragment de încăierare din parcarea unui mall din județul Teleorman. Având un *casus belli* amoros, tărășenia i-a prilejuit lui Laurențiu Botin o concluzie primejdioasă prin falsitate: „Numai pe moșia lui

Liviu Dragnea putea să se întâmple așa ceva.” Să fim sobri.

Asemenea scandaluri, cu sau fără țigani pe afiș, pot să aibă loc oriunde: în Suceava și în Gorj, în Timiș și în Constanța, în Brașov și în Mehedinți. Oricât de ciudat ar părea, acest tip de demonizare a lui Liviu Dragnea îi face servicii în loc să-i dăuneze. Nu de alta, dar e ușor să demontezi mecanismele de gândire care produc năzbâtii. Dacă ar avea „o botină din cea mai fină”, vorba cântecului, moderatorul emisiunii *Talk B1* ar ști cum să-l atingă pe Liviu Dragnea acolo unde chiar merită. Așa, Botin e chemat să acționeze fără botină. Numai că uneori o face – să fiu iertat – ca o cizmă.

Vărsătorul și cei care varsă

Există câteva lucruri care trebuie să prefațeze candidatura deputatului PSD Liviu Pleșoianu la alegerile prezidențiale. Unul dintre ele este o inițiativă depusă în parlament pe 21 martie 2017, când Liviu Pleșoianu se bucură de sprijinul unei alte vertebre a PSD-ului, pe nume Șerban Nicolae. Tradusă într-o română simplă, inițiativa în chestiune e de fapt o încercare de punere cu botul pe labe a organizațiilor civice dotate cu simț critic la adresa partidului de guvernământ și cu putința de a-i da glas. Ea prevede suspendarea și încetarea de drept a activității acelor ONG-uri care nu-și publică semestrial declarația de venituri și cheltuieli în Monitorul Oficial și nu precizează care sunt sursele și activitățile generatoare de venituri. Faptul că o asemenea idee este, așa cum au observat politicieni ca Florina Presadă sau Ovidiu Raețchi, o formă camuflată de cenzură nu pare să fi oprit nici cu atâtica PSD-ul din asfaltarea (în sfârșit, o preocupare pentru infrastructură) autostrăzii spre puterea exercitată discreționar.

Un alt lucru vrednic să figureze în prefața candidaturii pleșoiene la președinție ține de pasiunea pentru ficțiuni, loc în care Liviu Pleșoianu se întâlnește cu șeful dumisale de partid, condamnatul penal Liviu Dragnea. Într-o postare pe Facebook din februarie 2018, Liviu Pleșoianu scrie așa: „Credeați că acapararea întregii Românii de către Statul Paralel este ultima etapă a experimentului la care suntem supuși? Nu, nu este. Următoarea etapă, care se desfășoară chiar în aceste luni, este transformarea Statului Paralel în Statul Nazist.” Nu trebuie să fii subtil, ci doar de rea-credință, ca să invoci nazismul cu trimitere la cel care conduce așa-zisul Stat Paralel, și anume președintele Iohannis. Alias, pentru amatorii de lecturi din Lia-Olguța „Marș, tramvaiule”

Vasilescu, „mutul ăla" sau „nemțălăul". E de mirare totuși că, numindu-se tot Liviu, aidoma șefului de partid, candidatul Pleșoianu încă n-a fost vizitat de cei patru asasini de la Athénée Palace. Dacă demersurile ucigașe (dar, vai, atât de stângace!) ale cvartetului au ca declic prenumele victimei, trebuie alertați degrabă Liviu Papadima și Liviu Ornea, Liviu Pintileasa și Livius Ciocârlie, Liviu Cangeopol și Liviu Franga, plus alte și alte sute de posesori ai acestui prenume, care pesemne că n-au idee de dimensiunea primejdiei.

În fine, nu trebuie trecut în grabă peste exaltarea cvasipatologică a viitorului candidat. Echilibrul, o trăsătură în lipsa căreia nimeni nu poate conduce o țară încă nedecuplată de la mecanismele democrației, nu face parte din zestrea lui Liviu Pleșoianu. Există, tot pe pagina dumisale de Facebook, un fragmențel care pare scris de spiritele reunite ale lui Dan Puric și Vasile Dâncu, peste care adie duhul lui Corneliu Zelea-Codreanu: „Visez la o Românie mânată de vise imposibile, remorcată chiar și la o utopie, riscând improbabilul, forțându-și destinul. O Românie făcută din români care nu se tem. Care, după ce se dezbracă de imperturbabil, refuză dezabuzarea orizontală și optează pentru curajul vertical. […] Am mai mocnit uneori. Dar am mocnit și atât! Avem însă șansa extraordinară de a ne remarca printr-un PREZENT, în fața tuturor celor care își sorb seva din secunda căruntă. Avem șansa Răsăritului viu, în fața tuturor celor care se abandonează lascivității istorice a Amurgului." După ce parcurgi frazele acestea, îți rămân două lucruri: să te întrebi dacă nu cumva Liviu Pleșoianu a scris „imperturbabil" gândindu-se la „impermeabil" și să speri într-un miracol al psihiatriei.

E discutabil dacă acest tip de-a vorbi, de-a scrie și de-a acționa îi va aduce lui Liviu Pleșoianu suficiente voturi în cursa pentru Cotroceni. Însă pe

două voturi el poate miza din capul locului: al lui Răzvan Dumitrescu și al Marianei Cojocaru. Cei doi, gazdă și musafir la emisiunea *Subiectiv* de la Antena 3, s-au chinuit să găsească un candidat de prestigiu pornind de la astrograma României. „Pentru țara asta îmi doresc un președinte ori Uranian, ori Vărsător", a cuvântat Mariana Cojocaru. „Pe 24 ianuarie, fiindcă eu raportez țara întotdeauna la zodia Vărsătorului, vom face 160 de ani de la Mica Unire. Vorbim de o țară a Vărsătorului. N-om fi noi bogați, dar știm una și bună. De fapt, suntem foarte bogați spiritual. Ce avem noi nu are nimeni. (De acord. Și ce au ceilalți nu avem noi – *n.m.*) În 2019 soarele este în Vărsător și eu niciodată nu voi calcula cu 1 decembrie, fiindcă nu este corect." Lămurit, da? Mariana Cojocaru pur și simplu nu acceptă data de 1 decembrie, cu toate că a fost stabilită ca zi națională – și nu de Klaus Iohannis. Ea preferă data de 24 ianuarie, deși atunci a avut loc ceea ce chiar dumneaei numește – cu un termen mai degrabă ofensator, după cum susțin o serie de istorici – „Mica" Unire. Unde e logica în toată afacerea? La Mariana Cojocaru, nicăieri altundeva. De ce Dumnezeu să preferi Unirea din 1859 celei de la 1 Decembrie 1918? Simplu. Fiindcă PSD nu are niciun candidat la prezidențiale născut pe 1 decembrie. În schimb, 24 ianuarie e data la care s-a născut Liviu Pleșoianu. Dacă așa arată calitățile de astrolog ale Marianei Cojocaru, e limpede că Marcel Iureș se poate apuca de volei cu o mână, iar Dan Aldea, de escaladarea Everestului.

Cum însă prestația Marianei Cojocaru nu le-a părut suficientă șefilor de la Antena 3 pentru succesul lui Liviu Pleșoianu la prezidențiale, a fost chemat în ajutor site-ul DC News, deținut (participiu, nu substantiv) de nimeni altul decât – scuzați vorba urâtă – Bogdan Chirieac. Site-ul a găzduit, în prima parte a lui 2018, două texte pe lângă care până și năzărelile lui Liviu Dragnea

capătă un vag aer de plauzibilitate. Primul e un decupaj, zice-se, din previziunile Babei Vanga – Vanghelia Pandeva Dimitrova, iar după căsătorie Gușterova – pentru România. Al doilea conține interpretarea însăilărilor babavangiste. Sigur, Bogdan Chirieac nu a scris cu mâna lui rândurile în cauză. Însă asta nu-i micșorează vina. Simplul fapt că a acceptat punerea în circulație a unei asemenea manipulări pe site-ul care-i aparține e o mizerie fără margini. Și acum, textele, fără intervenții. Mai întâi, presupusul citat din Baba Vanga:

> Eu sunt prea mică pentru el ca să vină la mine, așa că eu transmit această veste care mi-a venit de Sus și care va trebui dezvăluită în luna ianuarie, ziua 24, anul 2005. În bucuria acestei lumi, în România va fi ACELA care a fost promis lumii. Dumnezeu îl va ocroti într-un loc, departe de locul unde se odihnesc străbunii săi, până când va veni ceasul său. Putere de Sus el va avea! Pământul, Apa și Focul (Aerul, nu – *n. m.)* îl vor ajuta. Odată cu începerea lucrărilor lui în această lume, minciuna va dispărea. El va fi piatra de temelie pentru omenire. Primul care îl va recunoaște, (virgulă, *sic)* va fi poporul său. Acest popor va fi un exemplu real pentru toate popoarele lumii. El nu va călări un cal real, ci unul de fier pe care singur îl va mânui *(sic sic)*.

Și acum, textul complementar și complimentar:

> 24 IANUARIE – zi istorică. Liviu Pleșoianu e născut, ca un simbol, în data de 24 ianuarie (de Ziua Unirii), exact cum spune Vanga! În 2005 a început să li se adreseze românilor, publicând texte despre România și viitorul ei. Exact 10 ani mai târziu, în 2015, a câștigat

> concursul televizat *Deșteaptă-te, române!*. Acest lucru se întâmpla exact pe 1 Decembrie, de Ziua României! Cel născut chiar de Ziua Unirii devenea cunoscut de toată lumea chiar de Ziua României. Așa cum spunea Vanga, „Primul care îl va recunoaște, (virgulă, *sic,* să nu uităm) va fi poporul său". Și poporul său l-a recunoscut, votându-l pentru a câștiga acel concurs. Într-un ceas de Deșteptare, românii au simțit și l-au votat pentru a câștiga *Deșteaptă-te, române!*. […] El este aici pentru a înlătura minciuna și ipocrizia, pentru a ne uni pe toți (24 Ianuarie) și pentru a face din țara noastră „un exemplu real pentru toate popoarele lumii". Iar calul de fier pe care spune Vanga că îl călărește este Calul Dreptății. Fără frică, el îi înfruntă pe toți cei care fac parte din puterea ocultă care s-a înstăpânit peste România și peste lume.

Concluzia 1. Mare e grădina lui Dumnezeu, Bogdan Chirieac, și mic îi e gardul.

Concluzia 2. Calul Dreptății circulă în cerc restrâns sub numele de Sputnik.

Concluzia 3. Faptul că PSD apelează la o alianță între Mariana Cojocaru și Baba Vanga în folosul candidaturii lui Liviu Pleșoianu la prezidențiale te face, doar în primă instanță, să râzi. Apoi te face să verși, chiar dacă nu ești Vărsător. Iar dacă Mariana Cojocaru crede atât de mult că în 2019 un reprezentant al acestei zodii va conduce România, e de mirare că n-a căutat și alte soluții. În fond, Stela Enache și Corina Dănilă sunt născute tot pe 24 ianuarie.

Iordache la Ateneu. O fantasgomanie

Cu un an în urmă, premierul japonez Shinzo Abe afla că nu are cine să-l primească la București: omologul român Mihai Tudose tocmai demisionase sub presiunea lui Liviu Dragnea. Ceremonia de primire a fost anulată, ceea ce ar fi echivalat cu un harakiri diplomatic oriunde în lume, minus România și câteva dictaturi tropicale. Venind din Țara Soarelui Răsare, Shinzo Abe a fost lăsat cu ochii în dânsul. Pe tatami-ul ospitalității și al bunelor maniere, niponul și-a găsit ipponul. Trebuie adăugat că Shinzo Abe era primul șef de guvern japonez care făcea – sau credea că face – o vizită oficială în România. Și că, în clipa acestei gafe care ar fi trebuit să provoace înroșirea iaurtului în borcane, Florin Iordache era ministru. Mai mult, voluptățile lui filologice, exersate îndelung printre canapelele Fabricii de Mobilă din Caracal, îl împingeau să lipească, tot atunci, prefixul „in” substantivului „justiție”, redenumind astfel ministerul de care fusese pus să se ocupe.

Nu era singura ispravă a proaspătului ministru. Florin Iordache scrisese deja o teză de doctorat pe care o susținuse la Universitatea Liberă Internațională din Moldova, un fel de „Spiru Haret” cu accent. E de notorietate că, în confreria fabricilor de diplome, „Spiru Haret” și ULIM stau una lângă alta și scot impostori pe bandă rulantă. Firește, asta nu trebuie să distragă atenția de la atractivitatea temei explorate de Florin „Două Degete” Iordache: „Impactul corporațiilor transnaționale asupra proceselor de integrare economică a României în UE”. Subtil, *n'est-ce pas*? Finuț, *isn't it?* Păcat doar că o bună parte din teza de doctorat e plagiată, după cum au descoperit jurnaliștii de la *Newsweek Romania* în 2017. Operațiunea are loc după tipic: copiere în bloc și

absența deplină a ghilimelelor. Nu de alta, dar se știe încă de la Victor Ponta că folosirea ghilimelelor e opțională și că obiceiul – stupid, până la urmă – e de dată recentă.

La exact un an după tratarea lui Shinzo Abe cu spatele, Liviu Dragnea revine în atenția publică, politică și diplomatică prin absență. Da, chiar așa. Lipsind la un apel la care nu avea voie să lipsească. Deși știe foarte bine de evenimentul care urmează să se desfășoare la Ateneul Român, deși știe foarte bine cine urmează să participe din partea organismelor europene – de fapt, tocmai de aceea –, președintele partidului de guvernământ pleacă în concediu. În ianuarie, nu altcândva. (Paranteză: nu contează absolut deloc că a plecat cu iubita lui. Cine insistă cu prostia asta ratează esențialul. Evident că Liviu Dragnea a plecat cu iubita, doar nu era să plece cu fanfara sindicatelor sau cu antrenorul secund al Bucovinei Suceava. Grav este că a plecat când trebuia să rămână.) Lucrurile nu se opresc aici. Actul de lașitate are nevoie de o continuare pe măsură. Pe cine lasă Liviu Dragnea în locul lui? Pe Florin Iordache, nu pe altcineva. Să mai spui că tremuriciul și sfidarea nu sunt compatibile. Sunt, cum să nu fie. Știind că nu poate repeta în fața demnitarilor europeni insanitățile debitate la Antena 3, șeful PSD dispare de pe scenă și îl cheamă de pe banca de rezerve exact pe cel care sluțise legile justiției și declanșase protestele de anul trecut din Piața Victoriei. Tocmai el, Florin Iordache, e pus să împartă loja cu Donald Tusk și Jean-Claude Juncker. El, prigonitorul justiției. El, plagiatorul dovedit. El, vorbitorul mizerabil al propriei sale limbi. Căci, să nu uităm, în spatele înfățișării de ospătar onctuos se ascunde o irepresibilă poftă de-a schimonosi limba română. Florin Iordache, nu altul, e cel care spune mereu „în ceea ce privesc deciziile”. Și tot el e născătorul cuvântului „fantasgomanie”, o încrucișare post-miciurinistă

între „fantasmagorie” și „gogomănie”. Acest om a vorbit de pe scena Ateneului. Ați văzut (auzit) în ce fel și ați luat, sper, pilula de emetiral cuvenită. Iar dacă ați simțit că o pilulă nu ajunge, înseamnă că ochii vi s-au oprit asupra condamnaților penal Adrian Năstase și Adrian Severin, prezenți și ei la eveniment.

În acest timp, la mică distanță de Ateneu, câteva sute de oameni protestau sub ninsoare și vânt. O făceau ca să atragă atenția demnitarilor europeni asupra unei vocații europene pe care oamenii cu discernământ o au mai departe, dar pe care guvernanții vor s-o strivească sub cizme. O făceau, da, și în numele celor care au preferat să stea acasă, să admire iarna de pe geam și să îngâne din Coșbuc. Dar mai ales o făceau fiindcă au în familii copii sau nepoți cărora vor să le aștearnă un viitor fără Viorica Dăncilă și Codrin Ștefănescu, fără Carmen Dan și Tudorel Toader, fără Eugen Nicolicea și Lia-Olguța Vasilescu. Un viitor în care meritul să fie răsplătit, iar nelegiuirea pedepsită, nu invers. Un viitor al competenței, parolismului și onoarei. Un viitor cu cât mai puține mistificări și manevre nedemne. Printre cei strânși în jurul statuii lui Carol I, Mihai Șora, Andrei Oișteanu, Nicolae Prelipceanu, Marius Manole și Dan Grigore. Oameni din generații diferite, grupați în jurul unei idei comune. Oameni pe care nu-i interesează numărul de like-uri și care au suficientă notorietate ca să nu-și mai dorească. Oameni care au scandat „Europa” și „Nu vrem să fim conduși de hoți”. Oameni care au întâmpinat descinderea din limuzină a Viorică Dăncilă cu un „Analfabeta” devastator (sau poate „devansator”, mai știi?) și mâncat de rugină după trecerea la cele veșnice a Elenei Ceaușescu.

După ce-a cântat pe sute de scene, Dan Grigore stă pe trotuar, la doi pași de Ateneu, și își strigă protestul. Între timp, lui Florin Iordache i se

găsește loc sub cupola Ateneului. Iată, într-adevăr, o fantasgomanie fără egal.

Mumă și ciumă

În cele zece minute de întrerupere a programelor din 17 ianuarie 2019, Realitatea TV e obligată să difuzeze în buclă textul emis de CNA ca argument al sancționării. Printre altele, pe ecran apar următoarele: „Consiliul a decis aplicarea acestei sancțiuni severe întrucât radiodifuzorul a încălcat în mod repetat și grav prevederile referitoare la obligația de a informa corect publicul și de a respecta dreptul la imagine a *(sic!)* persoanei." Și asta, vorba reclamei, nu e tot. Din dorința de a-și dovedi cu orice chip partizanatul, CNA prezintă acele articole și alineate din Legea Audiovizualului pe care le folosește ca muniție împotriva Realității TV. Iată-le:

> Art. 3, alin. 2 – Toți furnizorii de servicii media audiovizuale au obligația să asigure informarea obiectivă a publicului prin prezentarea corectă a faptelor și evenimentelor, și să favorizeze libera formare a opiniilor. Art. 34, alin. 1 – Orice om are dreptul la propria imagine. Art. 40, alin. 4 – Moderatorii programelor au obligația să solicite ferm interlocutorilor să probeze afirmațiile acuzatoare, pentru a permite publicului să evalueze cât de justificate sunt acestea. Art. 40, alin. 5 – Moderatorii, prezentatorii și realizatorii programelor au obligația să nu folosească și să nu permită invitaților să folosească un limbaj injurios sau să instige la violență. Art. 64, alin. 1 – în virtutea dreptului fundamental al publicului la informare, furnizorii de servicii media audiovizuale trebuie să asigure efectuarea unei distincții clare între fapte și opinii.

Sancționarea Realității TV îi poate mira astăzi doar pe cei care mai cred în barză și Moș Crăciun. E chiar de presupus că Realitatea TV se aștepta să fie penalizată. Doar nu-și pierde CNA atâtea luni studiind probe doar ca să mângâie pe creștet și să arate cu degetul. În plus, chiar și cineva ca protagonistul din *Bruta* lui Guy des Cars își dă seama de inflamările, excesele și pașii pe de lături pe care-i fac moderatorii Realității TV. Stilistica lui Rareș Bogdan, a lui Denise Rifai și a altor oameni de prim-plan ai postului nu se revendică de la BBC. Nu pretinde nimeni așa ceva. La toate posturile TV, de la postul public până la Digi24, angajații au momente în care greșesc, în care calcă strâmb, în care îi ia valul. Într-un documentar despre Eugeniu de Savoia difuzat zilele trecute, un slujbaș a tradus *field marshall* prin „mareșal de câmp”, intuind pesemne în el o rudă emancipată a iepurelui de câmp, când de fapt echivalarea corectă era „feldmareșal”. O prezentatoare de la Digi24 a vorbit despre „Doctor Honorius Causa” (ceva legat de Honorius Prigoană, își va fi spus demoazela), iar o colegă de la Realitatea TV a confundat, cu ani în urmă, Pompeii și Herculaneum cu Sodoma și Gomora. Și încă e bine, putea să confunde Gomora fie cu Govora, fie cu Camorra, situație în care lucrurile ar fi putut să scape de sub control. Nu-i o noutate, oferta televizuală nu arată grozav – printre altele, și din cauza reclamelor care fie conțin enunțuri imbecile („lasă în urmă sângerările gingivale”), fie apelează la rostitori care încă n-au descoperit accentuarea corectă a cuvintelor (cápsulă, greșit, în loc de capsúlă, corect). CNA nu poate transforma mlaștina în platou alpin și grajdul în castel. El e obligat însă la corectitudine și la o privire nepărtinitoare. Or, tocmai asta refuză să facă.

Nu de alta, dar stilistica e una, iar dezinformarea, minciuna murdară și calomnia, cu totul altceva. Lucruri incomparabil mai grave.

Realitatea TV e pedepsită pentru contondențe de limbaj și pentru instilarea panicii printre privitori cu ocazia emisiunilor de după protestele din 10 august. Așa o fi, numai că în momentul când 850 de victime ale jandarmilor fac plângere la Parchetul Militar înseamnă că situația din Piața Victoriei e gravisimă. Nu e nevoie de semnalele de alarmă (patetice, istericoide, de acord) ale lui Rareș Bogdan ca să-ți dai seama că în piață se petrec orori binecuvântate de guvern. Îți ajung ochii și urechile. Pe de altă parte, Antena 3 nu are parte nici măcar de ceea ce englezul numește *a slap on the wrist* pentru nenumăratele incitări la violență și pentru băile de injurii în care îi scaldă pe cei neconvenabili PSD-ului. Rareș Bogdan, Denise Rifai, Oreste Teodorescu sunt penalizați. Mihai Gâdea, Mircea Badea, Bogdan Chirieac și Mugur Ciuvică, nu. De ce? Fiindcă CNA e profund politizat și dansează pe muzica PSD-ului.

Și-atunci, cum rămâne cu „distincția clară între fapte și opinii”? E obligatorie doar pentru posturile TV neconvenabile partidului de guvernământ? Bineînțeles. Cine mișcă în frontul puterii beneficiază de călușul de avertisment – cele zece minute de întrerupere a programelor. E cartonașul galben care mai mută România cu un pas spre Bielorusia lui Lukașenko și spre Rusia lui Putin. Deocamdată distanța rămâne considerabilă. Încă nu sunt împușcați contestatari ai puterii ziua în amiaza mare, dar semnalele nu trebuie ignorate. Cu cât disperarea lui Liviu Dragnea și a locotenenților lui e mai mare, cu atât mai mult se strânge șurubul.

Dar ia stai. Să revenim preț de o clipă asupra poemului epico-etic pe care-l iscălește CNA. Să ne amintim, cu degetul la tâmplă, de suava evocare a dreptului la imagine. Să ne întoarcem la vigilența activă a moderatorului în fața derapajelor pe care le comit invitații. Să mai invocăm o dată necesitatea unei distincții clare între fapte și opinii.

Iar apoi să contrapunem aceste refrene de unică folosință (adică numai împotriva Realității TV) Noricăi Nicolai. Și să vedem care e reacția CNA după ce europarlamentarul din ALDE declară la Antena 3 că protestatarii strânși lângă statuia lui Carol I de la BCU pe 7 ianuarie sunt niște profesioniști plătiți „să creeze un anumit tip de atmosferă”. „De data asta nu prea au fost mulți, ceea ce înseamnă că nici cei care-i coordonează nu au investit prea mult”, continuă Norica Nicolai, pentru a încheia printr-o comparație care ar dezonora IQ-ul unei greble ruginite: „Spre deosebire de cei de la Paris, care au un ideal, ei au o treabă. Asta e părerea mea. Oricum, jenant.”

Se face aici vreo distincție cât de mică între fapte și opinii? Nici vorbă. E lezat dreptul la imagine al Oanei Pellea, al lui Mihai Șora, al lui Andrei Oișteanu, al lui Dan Grigore, al lui Nicolae Prelipceanu și al celorlalți protestatari? Cu vârf și îndesat. Are moderatorul vreo reacție, în afară de ținutul isonului? N-are. În aceste condiții, cum reacționează CNA? Se uită în altă parte, ca pisicile care cred că, dacă stau cu spatele la tine după ce ți se suie în poală, tu nu le observi. Condiționat politic și reglat pentru privarea de informație a unui popor mai degrabă Gubernat decât guvernat, CNA e pentru unii mumă și pentru alții ciumă. Pudibond când se uită la Realitatea TV, Consiliul se imunizează brusc când comută pe canalele favorabile puterii. Pe lângă containerele de lături vărsate ani la rând de C.V. Tudor la Antena 1 și RTV în capul celor cu care avea ceva de împărțit, retorica Realității TV e cor de ursuline. Pe lângă delirul paranoic, xenofob și misogin al unui patron din fotbal la RTV, purtarea lui Denise Rifai amintește de Marie Curie, iar a lui Rareș Bogdan, de Daniil Sihastrul. Iar Rifai și Bogdan nu sunt vinovați de sluțirea adevărului, ci de acute uneori isterice. În schimb, cotizanții obișnuiți de la Antena 3 mint și manipulează de câte ori au

ocazia, sub pavăza a ceea ce se cheamă conștiința impunității.

Cătălin Tolontan scrie într-un articol recent de pe blogul personal: „Ca jurnalist, nu am nicio simpatie nici pentru stilul Antenei 3, nici pentru cel al Realității TV. E opinia mea și nu cer nimănui să fie de acord cu ea: cred că ambele canale TV fac parte din urzeala isterică și irațională care s-a așezat pe privirea țării, cum se așternea pânza de păianjen pe ochii regelui din *Stăpânul inelelor*." Frumoasă imagine, interesant punct de vedere. Sigur, toate televiziunile practică, la niveluri diferite, manipularea. Trebuie să fii naiv s-o contești. Și fiecare tabără o arată cu degetul pe cealaltă. Îi pune în cârcă toate neajunsurile țării, neuitând să se împăuneze cu toate meritele.

Precizări finale. Există voci, credibile pe vremuri, jalnice în prezent, care aduc aminte că și Antena 3 a fost sancționată în 2012, spre a nu mai vorbi de OTV, care a fost desființată un an mai târziu. Pe aceeași logică, dacă un ucigaș e condamnat pentru o crimă comisă cu zece ani în urmă, nu-l mai condamni și pentru a doua. Există și glasuri care susțin că solidarizarea privitorilor cu postul Realitatea TV prin urmărirea integrală, fără schimbarea canalului, a celor zece minute de pauză e un nonsens câtă vreme nu există peoplemetere. Singurul lucru care li se poate spune celor care gândesc așa e că gesturile de conștiință nu pot și n-au nevoie să fie măsurate tehnologic.

În ce mă privește, am un singur motiv pentru care, pus să optez între Antena 3 și Realitatea TV, aș alege-o pe cea de-a doua. Nu fiindcă una e răul absolut și cealaltă binele absolut. Ci fiindcă între cancer și viroză alegi viroza.

Un ultim cuvânt, de data asta pentru Radu Călin Cristea: Rușine!

Canguri în Austria

E greu, dacă nu imposibil, să-i egalezi în umor involuntar pe Viorica Dăncilă și Petre Daea, acești Anton și Romică ai circului politic din România. Recitalul lor bruxellez dovedește încă o dată că selecția negativă e principiu elementar de funcționare și formulă de promovare în PSD. Nu-i de colea să descoperi că Romulus Zăroni e în continuare printre noi, păstrându-și funcția și schimbându-și doar numele din buletin. Și nici că premierul țării nu știe – pur și simplu nu știe – să citească de pe foaie. Ce batjocură, să fii reprezentat în Europa de un om care nimerește cuvintele din trei în trei și de un bufon vesel, ale cărui rostiri „la liber" te fac să te gândești că ar trebui să existe cămăși de forță și pentru minți. Nici nu știi ce să deplângi mai întâi: „negaționanismul" Vioricăi Dăncilă și angajamentul ei în lupta pentru „combaterea Holocaustului" sau delirul incontrolabil al unui Petre Daea locuit de iluzia oratoriei. Mai are rost să-i spui premierului ce e negaționismul? Mai are rost să-i arăți că nu poți combate Holocaustul, la fel cum nu poți combate Bătălia de la Mohács, Războiul de Treizeci de Ani sau Jacqueria? Mai are rost să pui comprese pe fruntea mereu încinsă a lui Petre Daea și să-i atragi atenția că o tribună europeană nu e totuna cu birtul din colț? Câtuși de puțin. Îți rămâne doar să le mulțumești interpreților din cabine pentru camuflarea rafalelor de inepții și să le ceri iertare fiindcă au fost supuși unor asemenea perversiuni.

Există însă pericolul ca, atenți la lufturile tandemului Dăncilă-Daea, să trecem cu vederea prestația unei alte voci din PSD: cea a deputatului Cătălin Rădulescu, alintat, din motive deja știute, cu suava poreclă „Mitralieră". Deputatul știe că, odată intrat în posesia unei porecle, trebuie s-o

justifici și s-o meriți. Zis, făcut și meritat. Cu puține zile în urmă, Cătălin Rădulescu fixează mitraliera în suport și deschide focul împotriva unei noi ținte. Victima vine din acel Occident desfrânat pe care deputatul PSD îl privește cu dispreț și silă. Se numește Jyrki Katainen, e finlandez și deține funcția de vicepreședinte al CE. De ce merită mitraliat domnul Katainen? Pentru următoarea postare de pe twitter legată de OUG privind contestația în anulare, despre care ministrul Tudorel Toader anunță că e „ca și dată": „Incredibilă știre. Poporul român merită un stat de drept. Ministrul justiției a anunțat că e gata să dea o ordonanță prin care sute de condamnări în cazuri de corupție vor fi invalidate." Jyrki Katainen nu e doar vicepreședinte al CE, ci și comisar pentru creștere economică, locuri de muncă, investiții și concurență. Katainen a fost ministru de finanțe și apoi premier al Finlandei, țara cu cel mai scăzut indice de corupție din Europa. O țară unde poluarea e mică și la propriu, și la figurat. Mai mult, Finlanda îi va urma României în exercitarea conducerii rotative a Consiliului. Din toate aceste motive, Jyrki Katainen se poate declara îngrijorat de infamia pe care o pregătește ministrul român al justiției. În plus, merită observat că postarea lui nu are nimic grosolan, jignitor sau mincinos.

Cum reacționează deputatul Rădulescu? Exact așa cum îi dictează convingerea, de el însuși exprimată, că „românul nici nu e sclavul vostru, nici nu e mai inferior ca voi". Textual, asta înseamnă: „Nu-l recomandă nici fața, nici experiența [să se pronunțe – *n.m.]*. Nu-l recomandă nimic. Nu are nici specialitatea necesară, nici menirea și nici dreptul să vorbească despre o țară care este parteneră în felul în care a vorbit. Dacă nu știe ce înseamnă stat de drept, să pună mâna pe o carte, să citească. Mâine-poimâine o să aibă reacție comisarul care se ocupă de apele poluate din Africa la legile justiției. Peste o

săptămână o să aibă reacție comisarul care se ocupă de creșterea natalității în Australia și așa mai departe. Se găsește fiecare comisar să deschidă gura. Înțeleg că domnul Katainen se ocupă cu locurile de muncă, deci nu are nicio treabă cu justiția. S-au găsit vorbind, le place să vorbească despre România, i-aș ruga să se preocupe de țările lor.”

E fără noimă să compari cele două puncte de vedere, după cum e inutil să glosezi în marginea diferențelor dintre stil și hal. Cătălin Rădulescu ilustrează la superlativ „halul” și o face în temeiul vechiului proverb „capra râioasă ține mitraliera sus”. Izbucnirea lui, preluată de Mediafax și semnalată și de Dan Alexe pe pagina personală de Facebook, e prelungirea tupeului cu mâna în șold de tip „Nu am venit să dăm socoteală”, practicat de Viorică Dăncilă și Nu Întotdeauna Docilă nu cu mult timp în urmă. Vârfurile boante din PSD preiau un clișeu din fotbal – „Cea mai bună apărare e atacul” – și-l aplică în politică. Nu s-ar mira nimeni dacă asta ar fi sursa de inspirație, câtă vreme Cătălin Rădulescu își împarte porecla cu fostul jucător și actualul antrenor Florin Bratu, poreclit tot „Mitralieră”, dar din motive legate de eficiența în fața porții.

În fine, nu strică să observi că deputatul Rădulescu are o hartă a Europei pe care apar Africa și Australia. La drept vorbind, surpriza e mică, atâta timp cât Viorica Dăncilă a sesizat cândva, cu subtilitatea pe care azi i-o știe o lume întreagă, infiltrarea Pakistanului și Iranului în Uniunea Europeană. Astfel, trimiterea la comisarul pentru „apele poluate din Africa” e pesemne un omagiu adus apariției papuașe a lui Petre Daea la Bruxelles, dacă nu cumva direct lui *Phalacrocoras africanus,* cormoranul continentului negru, cu sau fără piscina în care se scaldă. În ce privește „creșterea natalității din Australia”, e de presupus că deputatul PSD se va fi gândit la Austria.

Strașnic cititor de poezie (doar pune mâna pe carte, spre deosebire de neisprăvitul de Jyrki Katainen), Cătălin Rădulescu știe de la John Donne că *no man is an island.* Cu alte cuvinte, că nu e singurul care a călcat în această capcană a foneticii geografice. În toate magazinele cu suvenire din centrul Vienei există, de ani buni, tricouri pe care scrie *Austria. No kangaroos.* Deși par menite unui anumit tip de turist occidental, ele ar putea să-i fie de folos și lui Cătălin Rădulescu. Iar dacă Jyrki Katainen „n-are față” să vorbească despre legile justiției din România, să ne mai uităm o dată la acest Don Quijote piteștean cu mitralieră și să conchidem că-l avem înaintea ochilor pe nimeni altul decât pe Cavalerul Tristei Frizuri.

Degetele și experții

Florin Iordache s-a săturat de experți. Și în general de toți cei care potopesc România cu sfaturi și recomandări. A spus-o în gura mare, cu câteva zile în urmă, agasat de întrebările reporterilor: „Ce experți, domnule? Nu știu ce experți. Vin o grămadă de experți și ne dau sfaturi, dar România nu e mai coruptă decât oricare altă țară sau orice alt sistem juridic din Europa. Eu m-am săturat de experți și de așa-ziși specialiști, care ne dau nouă sfaturi.” Supărarea lui Florin Iordache se leagă de plasarea României pe locul 61 în lume în clasamentul corupției, potrivit studiului întreprins de Transparency Internațional pentru anul 2018. Vecinătatea e onorantă, nimic de zis: Cuba, Malaezia, Vanuatu și Arabia Saudită, plus – consolarea șovinilor – Ungaria. Stăm ceva mai prost decât în urmă cu doi ani, dar nu asta îl alarmează pe Florin Iordache. Și nici faptul că principala cauză a regresului se leagă de domeniul lui de (așa-zisă) competență. Nu, ceea ce-l supără pe vicepreședintele Camerei Deputaților este marota ceaușistă a „amestecului în treburile interne”. Florin Iordache iese pâș-pâș de sub mantaua lui Nae Cațavencu și se revoltă odată cu el: „Nu voi, stimabile, să știu de Europa dumitale, eu voi să știu de România mea și numai de România. […] Să-și vază de trebile ei Europa. Noi ne amestecăm în trebile ei? Nu. N-are prin urmare dreptul să se amestece într-ale noastre.” Diferențele sunt flagrante, bineînțeles. Pe de o parte, pe vremea lui Caragiale nu exista Uniunea Europeană, pe când acum există, cu noi (deocamdată) înăuntrul ei. Pe de altă parte, Nae Cațavencu e un personaj caricaturizat, pe când Florin Iordache e o caricatură în carne, oase și degete arătate în plen.

Spatele întors sfidător Europei, cu sau fără experți, e stil de lucru în România la mai multe niveluri. Cu douăzeci și cinci de ani în urmă se petrecea un fenomen asemănător la primele întâlniri dintre liderii de sindicat români și instructorii străini care își propuneau să-i învețe arta negocierii cu patronatul. Străinii erau bineveniți câtă vreme aduceau cadouri de protocol, iar organismele din care făceau parte pompau fonduri în dezvoltarea mișcării sindicale. Nici vizitele în Anglia sau în America nu erau tratate cu indiferență. Când însă binefăcătorii de afară voiau să vadă ce s-a ales de investiția lor sau făceau recomandări pe baza experiențelor consemnate în alte țări, zâmbetul se preschimba în rictus. Ospitalitatea flaușată era înlocuită de acreală și limbaj agresiv. Cei nemulțumiți de controlul de afară bombăneau cam cum o face Florin Iordache acum: „Să ne mai lase, nu știu ei cum stă treaba aici", „De când luăm lecții de la niște neica-nimeni care nici măcar nu rezistă la o beție până dimineața?" (englezii rezistau – *n. m.).* Aceleași formulări grosiere, aceeași privire îndreptată vitejește spre buric, aceeași gândire malformată. Peste toate, aceeași dorință de a-i arăta străinului cât de repede se poate trece de la „primitor" la „primitiv" pe piciorul de plai și pe gura de rai. Nu întâmplător, la multe chefuri sindicaliștii ironizau plecarea la hotel a lectorilor străini care se distraseră suficient cântând obsesiv *Noi suntem români.* De parcă ne-ar fi putut confunda cineva cu danezii, neo-zeelandezii sau finlandezii.

Pericolul de confuzie nu există nici astăzi. Danemarca, Noua Zeelandă și Finlanda conduc clasamentul în care România se uită spre subsol și constată că nu mai are mult. Asta nu-l împiedică pe Florin Iordache să fie sceptic cu privire la valabilitatea studiului și la acuratețea rezultatelor. Întrebat prin ce argumente își susține punctul de vedere, Florin Iordache mai sparge câteva becuri

sub călcâie: „Nu aș putea detalia, pentru că nu știu cum au făcut, dar în niciun caz România nu este mai coruptă decât alte țări”, le declară el reporterilor de la *Libertatea.* Căpos din fire, reporterul insistă: „Dacă nu știți cum a fost făcut studiul, de unde știți că e greșit?” „E convingerea mea”, răspunde Florin Iordache. Nu-i vorbă, la capitolul convingeri, fostul ministru al justiției stă bine. O altă convingere a dumisale, îndelung aplaudată de amatorii de umor fără voie, este cea după care „există o largă majoritate de colegi care înțeleg textele fără să le citească”. Iar ăsta e doar un exemplu dintr-o tolbă doldora de inepții.

„România nu e mai coruptă decât oricare altă țară din UE”, insistă Florin Iordache, blocat într-o certitudine care trăsnește a impas logic. În primul rând, a declara așa ceva e totuna cu a spune că toate țările au aceeași faună, aceeași populație sau aceleași resurse ale solului și subsolului. În al doilea rând, făcând un asemenea enunț, e de presupus că Florin Iordache și-a atins concluzia prin studiu personal, cu instrumente și resurse mult peste ce are Transparency Internațional. Poate fostul ministru să-i edifice pe sceptici și să publice măcar o parte din cercetările efectuate? În al treilea rând, o judecată de acest tip înlătură din capul locului ideea de clasament, ceea ce este un nonsens. Într-un campionat de fotbal echipele sunt departajate în funcție de numărul de puncte, golaveraj etc. Corupția europeană și mondială are la rândul ei un clasament în care țările coboară, urcă sau își păstrează poziția. La fel se petrec lucrurile în toate situațiile care subînțeleg noțiunea de ierarhie, de la Eurovision la harta analfabetismului funcțional.

De bună seamă, Florin Iordache nu e singurul care crede că România și Finlanda arată la fel în ceea ce privește corupția. Fuga de realitate și negarea evidenței sunt procedee obișnuite în PSD. Nu de mult a fost rândul lui Cătălin Rădulescu să-i

veștejească pe experții străini și să-i spună de la obraz unuia dintre ei – culmea, unui finlandez – că „n-are față” să-și dea cu părerea. Însă până la urmă, în ceea ce privește exprimarea dezacordului, deosebirea dintre acești doi exponenți ai brigandajului politic românesc e pur și simplu de nuanță. Rădulescu dă cu tifla, pe când Iordache arată degetele mijlocii.

Nihil sine Matteo

A fost nevoie de Cristian Borcea ca să scăpăm de Matteo Politi, alias „falsul doctor”, cum a scris pe burtierele tuturor programelor de știri. Trecerea de la încătușarea lui Borcea la cea a lui Politi l-ar fi convins, poate, pe Andrei Blaier, dacă ar mai fi fost printre noi, să continue *Prin cenușa imperiului* cu un film intitulat *Prin cătușa imperiului (media).* Feluriți și felurite își dau cu părerea, de câteva zile încoace, despre această mișelească străpungere a fortăreței medicale românești. De la ministrul sănătății la țața Reta de la trei și de la analistul X la banalistul Y, toată lumea se simte obligată să ia atitudine. Și nu oricum. Reacția predilectă de la televizor și din ziare este stupoarea. Fiorul urzicat. Tremurul indignat al maxilarului. Încruntătura opărită. Și cum fizionomia nu poate face față singură, mai cu seamă când ai de-a face cu un așa-zis practicant de chirurgie estetică, iată că-i sar în ajutor cuvintele. Ele se înlănțuiesc într-o spirală acuzatoare și trimit în tot felul de direcții, spre tot felul de vinovați. „Corupție” și „milă” ajung să facă parte din aceeași frază, semn că România chiar își merită calificativul de *simply surprising.*

Impostor cum se află (căci asta este și nimic mai mult), Matteo Politi va avea timp în arest să cugete asupra felului în care e perceput de opinia publică străinul venit la muncă în România. Percepția, aceeași pentru oamenii cinstiți și pentru șarlatanii din categoria Politi, e de fapt o bătălie între *avantajul* de-a fi străin („vine din altă lume, domnule, ăștia sunt cu o sută de ani înaintea noastră, vrem o țară ca afară, vivat Europa etc.”) și *handicapul* de-a fi străin („ia uite-l și pe nepricopsitul ăsta, a venit să ne dea lecții și să ia pâinea de la gură românașilor noștri ca niște nuferi, nici nu știe bine românește, nemernicul, păi să nu treceți, batalioane române, Carpații?, ia pe ei,

pe ei, pe ei, pe mama lor etc.”). E greu să fii străin oriunde în lume, dar s-ar putea ca „străin în România” să însemne o meserie care, nefiind rezervată puținilor aleși, să reclame totuși un grad sporit de exigență. Pe lângă asta, un strop de xenofobie, presărat cu delicatețea noastră de oameni ospitalieri până la abuz, nu poate decât să dea gust tocăniței naționale din cazanul în care bolborosesc laolaltă preconcepții, judecăți pripite, verdicte date în necunoștință de cauză și hlizeli de babă știrbă lângă treptele eșafodului.

Ca de obicei, compresa pusă pe fruntea încinsă a opiniei publice a fost umorul celor care încă au exercițiul distanței și al observației critice. Cascadele de glume care au însoțit cazul Politi au salvat România de la isterie mediatică sau, dacă preferați, au salvat România mediatică de la isterie. Că a fost isterie o dovedesc pădurile de microfoane de sub nasul lui Matteo Politi, de trei ori mai dese decât cele ivite sub nasul unui corupt, unui devalizator sau unui criminal băștinaș. E mai grav, vezi bine, să-i montezi unei vampe o țâță în plus sau să-i refaci faciesul după rețeta lui Picasso decât să pleci acasă cu 60 de milioane de euro care nu-s ai tăi sau să-ți ciopârțești familia fiindcă echipa favorită a pierdut (și tu, odată cu ea, la pariuri).

Veche supapă și metodă de oxigenare, umorul românesc a răspuns prezent și în cazul lui Matteo Politi. Un hâtru a formulat observația de bun-simț că nu te poți grăbi să părăsești România cu trenul. E o contradicție în termeni care merită penalizată, mai ales că Matteo Politi, care de la Râm se trage, pare să fi luat ad-litteram îndemnul latinesc *festina lente* (asta dacă nu cumva o fi crezut că înseamnă „bairamul trenează”). Un alt observator a sugerat că Politi s-a dat singur în vileag refuzând șpaga. E un pumn sub centură pentru medicii onești și buni (sunt o mulțime și cunosc o mulțime), dar în același timp semnalarea unui simptom care, mai

ales de la o vreme încoace, e de remarcat întâi și întâi la pacient sau la aparținător. În fine, fiindcă trebuia să existe și o latură sardonic-grotescă a umorului, a poposit în online ideea că primul pacient operat cu succes de Matteo Politi a fost avocatul poporului. Asta așa, spre a-i fi învățătură de minte veneticului gata să-și bage bisturiul unde nu-i fierbe oala. Nu de alta, dar noi, ăștia care trăim de mult pe-aici, știm ce pățește cin' s-a fript cu Ciorbea.

Un alt lucru cu adevărat remarcabil în forfota din jurul lui Matteo Politi e frecvența cu care s-a repetat cuvântul „fals". Cine știe, poate că „impostor", „escroc" sau „șarlatan" au fost considerate cuvinte jignitoare și atunci s-a optat pentru un termen care li se va fi părut utilizatorilor ceva mai blând. Mai greu de înțeles e consternarea în fața falsului în sine. Dacă există motive de alarmare, ele ar trebui să vizeze efectele pe care le produce (sau le poate produce) un asemenea panglicar. Problema nu e că Matteo Politi ne-a înșelat vigilența, ci că Matteo Politi s-a aflat în situația de-a schimonosi oameni. Contează mai puțin că niște cetățeni s-au acoperit de ridicol și mai mult că sita verificărilor are ochiurile atât de mari, încât prin ea pot să scape și alți „instrumentiști". Dacă ne axăm asupra imposturii ca atare și nu asupra consecințelor ei – reale sau prezumtive – înseamnă că luăm totul ca pe o chestiune de amor propriu, de orgoliu rănit cu bisturiul sau cu diploma. Și nu știu dacă suntem atât de îndreptățiți s-o facem.

De ce? Simplu. Fiindcă trăim de câteva decenii în ceva care se poate chema cultura falsului. O vreme am făcut-o legați de mâini și de picioare și cu leucoplastul pe gură, după care însă, în deplină libertate, am început să aprobăm falsul și chiar l-am petrecut cu aplauze. Nu ne place că Matteo Politi e un fals doctor și e firesc să nu ne placă. Să nu uităm însă că Nicolae Ceaușescu a fost autor de

cărți, iar Elena Ceaușescu, „eminent om de știință și savant de renume mondial", a condus Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, a fost membră a secției de științe din cadrul Academiei Române și a fost făcută de câteva ori Doctor Honoris Causa. Astea or fi sau nu falsuri? Dar de revoluția din decembrie 1989 ce spuneți? N-a avut nimic fals? Nimica-nimicuța? Nici simulatoarele? Nici teroriștii? Nici apa otrăvită sau reactorul de la Cernavodă? Of of, măi măi, vorba fostului senator Irina „Rasdaq" Loghin, ea însăși un exemplu de impostură crasă.

Mai departe. La începutul anilor 1990, postul public de televiziune a început niște concursuri pentru copii în care concurenții trebuiau să-i imite pe Prince, Madonna, Michael Jackson etc. Să fie, adică, *falși* Prince, Madonna, Michael Jackson etc. Sigur, aici falsul era însăși premisa întrecerii, dar asta nu scuză indignarea cu care privim astăzi falsurile de import. O facem mai vocal decât când găseam casetofoane Powasonic, pantofi de sport Adibas și șepci Mike. Cam prin aceeași perioadă mai răsare un fals de toată frumusețea: afacerea Caritas, patronată de falsul Mesia Ioan Stoica și încurajată din Cluj de Gheorghe Funar și de la București de Mihai Tatulici. Nu vă miroase a fals când vi se promit opt lei în schimbul unuia singur? Pe urmă, de prezența lui Miron Cozma în Asociația Victimelor Mineriadei ce părere aveți? Nu are nimic fals? În plus, tot ce a ținut de recuzita contrafacerii anatomice a fost bine primit de poporet: gene false, unghii false, sâni lucrați, buze trecute pe la vulcanizare, fese meșterite, extensii și tot felul de intervenții care-i dau de multe ori impresia privitorului că omul pe care-l cunoștea înainte de operație s-a transformat, prin procedee cu ecouri frankensteiniene, într-un ansamblu de piese. Vorba lui Andrei Pleșu la vederea unei făpturi de alcov cu armătura bucală compusă din

două ventuze: „Cum să săruți o asemenea instalație?”

Revenind la zi, falsul în forma lui cea mai agresivă poate fi găsit în rândurile puterii politice. De puține ori au fost mai bine reprezentate inadecvarea și impostura decât în ultimii ani. Uitați-vă la încercările Liei-Olguța Vasilescu și ale lui Claudiu Manda de-a locui un spațiu infuzat cândva de aristocrație, cu speranța că vor fi beneficiarii unei contaminări „prin pereți”. Uitați-vă la Petre Daea și încercați să vă păstrați controlul. Uitați-vă la Viorica Dăncilă, la remaniatul între timp Dănuț Andrușcă, la Liviu „Genunche” Pop sau la Valentin „Pamblică” Popa. Uitați-vă la Florin Iordache și la Carmen Dan. Sunt expresii ale falsului prin comparație cu care Matteo Politi mai are puțin și devine legitim.

Războiul de neindependență

„Eu nu am fost niciodată un procuror independent.” Adina Florea face declarația în octombrie 2018, când e audiată la CSM pentru a se vedea cât de oportună e numirea ei în funcția de procuror-șef al DNA. Codruț Olaru, șeful secției de procurori a CSM, cere explicații suplimentare. Parcă și negii de pe chipul ministrului Tudorel Toader, prezent la „ievaluare”, au un tremur gelatinos la auzul enormității. Solicitată să se explice, Adina Florea își dă seama că tocmai a comis ceva ce englezii numesc *a foot in my mouth* și se repliază. Dacă un fost ministru al economiei invoca emoția drept cauză a impasului de comunicare, Adina Florea recurge la refrenul exprimării nefericite. Tot e bine că n-a acuzat presa de răstălmăcire sau de relatare partizană, s-au mai văzut cazuri.

Avizul negativ pe care-l primește Adina Florea de la CSM pornește tocmai de la confuzia dintre principiul independenței procurorului și cel al subordonării ierarhice. „Confuzia doamnei procuror este cu atât mai gravă cu cât denotă o atitudine ideatică submisivă, care nu este congruentă cu calitățile necesare persoanei care va deține cea mai înaltă funcție de la nivelul Direcției Naționale Anticorupție”, stă scris în formularea avizului negativ. De acord, exprimarea e bombastică și împănată cu barbarisme, dar mesajul e ușor de tradus. „Atitudine ideatică submisivă” înseamnă de fapt „Da, șefu’” sau „Am înțeles, să trăiți” și măsoară unghiul de înclinare a spinării când vine ordinul de sus. Pe lângă asta, Adina Florea stă prost și la alte criterii: rezistență scăzută la stres, capacitate redusă de sinteză și analiză, superficialitate în exercitarea atribuțiilor specifice etc. Prezența Ancăi Jurma ca procuror-șef interimar, din iulie 2018 încoace, e urmarea

corigenței profesionale pe care o constată CSM în cazul Adinei Florea.

Cum însă partidul e, vorba poetului, în toate, Adina Florea nu rămâne fără „coledzi” și e numită procuror-șef adjunct al Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție. Aceasta este calitatea în care ea deschide o anchetă cu privire la Laura Codruța Kövesi, chiar când fostul procuror-șef al DNA e așteptat la Bruxelles pentru audieri în Parlamentul European. Audierile au loc, se știe, pentru ocuparea funcției de procuror-șef al Parchetului European, adică de om care va investiga, de pe alt palier și cu alte instrumente, fraudele cu fonduri europene, printre care și, ghici ghicitoarea mea, Afacerea Teldrum. Coincidența calendaristică ascunde o infamie, o șicană și o dovadă de stângăcie a gândului. Nici copiii nu mai cred în asemenea potriveli, firește. Dar nu asta contează, ci faptul că Adina Florea și cei care i-au comandat ancheta nu dau două cepe degerate pe felul cum e percepută această mutare în cancelariile europene. Combinația de sfidare și indiferență nu pare rodul unei întâmplări, ci al unui calcul al aripii dure din PSD. Aripa în cauză dă impresia că se așteaptă ca decidenții europeni să penalizeze România după ce-și revin din stupoare. Da, din stupoare, fiindcă asta e prima reacție a unui om care asistă din afara României la ce se petrece înăuntrul ei. Un demnitar al țării e favorit să ocupe o înaltă funcție europeană, iar guvernul și complicii lui din justiție încearcă din răsputeri să-l împiedice. Nu numai că nu-l susțin, ci vor cu orice preț să-l blocheze. În plus, povestea se petrece tocmai când România se află la conducerea președinției rotative a Consiliului Uniunii Europene. Frumoasă conjunctură, eroic război de neindependență.

De ce se petrec totuși asemenea lucruri?

„Pentru că putem.” Dacă ați uitat replica lui Codrin Ștefănescu, e momentul să suflați praful

așternut peste ea și s-o mai scoateți puțin la aerisit.

Neindependenta Adina Florea e doar o piesă a tandemului pus să oprească deplasarea Laurei Codruța Kövesi la Bruxelles. Cealaltă piesă e un condamnat penal care se ascunde într-o țară vecină de unde păpușărește în continuare fără să pățească nimic. Despre faptele de corupție ale lui Sebastian Ghiță poate povesti și un preșcolar. Ei bine, tocmai el, Sebastian Ghiță, depune o plângere prin care cere anchetarea Laurei Codruța Kövesi pentru constituire de grup infracțional organizat. Cât de bine i se potrivește aici lui Ghiță expresia „cine zice ăla e” nu mai trebuie arătat. Se așteaptă doar traducerea expresiei în câteva limbi de circulație internațională și în primul rând în sârbă. Sebastian Ghiță e contrazis de ditamai Ministerul de Interne în ceea ce privește fantezia cu plata avionului pentru aducerea lui Nicolae Popa din Indonezia. Toată lumea care are capul înșurubat pe umeri în direcția corectă știe că Laura Codruța Kövesi nu are nicio implicare aici și că de extrădarea lui Nicolae Popa s-au ocupat Internele, nu DNA. Degeaba. Odată rostită, comanda trebuie dusă la îndeplinire. Iar comanda vine de sub mustața lui Liviu Dragnea și spune limpede: Kövesi trebuie oprită.

Această poruncă ticăloasă ascunde totuși o veste bună: doar un om încolțit poate recurge la asemenea mișelii. Iar Liviu Dragnea pare la ora asta un om încolțit. Și, ce-i drept, dispus să facă orice spre a-și salva pielea. Cu un partid în scădere de credibilitate, cu voci disidente care se aud tot mai deslușit, cu baroni cărora le sunt amenințate privilegiile, Liviu Dragnea începe să schimbe priviri nietzscheene cu prăpastia. Hărțuirea Laurei Codruța Kövesi nu e, din acest punct de vedere, o demonstrație de forță, ci, paradoxal, simptomul de slăbiciune al cuiva care știe ce fac rechinii din partid când simt miros de sânge. Intrarea în vrie a lui Liviu Dragnea e mai aproape de la o zi la alta.

Mai ales că există deja în PSD o tradiție a debarcării șefului. Și mai ales că episodul Kövesi e deja în atenția demnitarilor europeni. Site-ul www.g4media.ro redă scrisoarea pe care i-o trimite Günther Krichbaum, președintele Comisiei pentru Afaceri Europene din Bundestag, prim-vicepreședintelui Comisiei Europene, Frank Timmermans. Krichbaum ridică barosul și scrie negru pe alb: „Inițierea anchetei judiciare este foarte clar motivată politic pentru a torpila candidatura foarte promițătoare a Laurei Kövesi pentru funcția de procuror-șef al Parchetului European. Această manevră îmi amintește de timpurile întunecate ale dictaturii comuniste, pe care credeam că România le-a depășit de mult."

Ce nu spune Günther Krichbaum, dar susțin destule voci autoritare din organismele europene e că tentativa de blocare a Laurei Codruța Kövesi i-ar putea face acesteia mult mai mult bine pe termen lung la Bruxelles decât răul pe termen scurt care i se pricinuiește acum în țară. Și în această situație tot Liviu Dragnea va avea de suferit, cum se întâmplă îndeobște când îți tai craca de sub picioare. Românii au câteva vorbe înțelepte, printre care „de ce ți-e frică nu scapi" (iar lui Dragnea chiar îi e frică de Kövesi și de unchiul ei european pe nume OLAF) și „pe-aci ți-e Teldrumul". Deocamdată merită subliniat grotescul unei caricaturi în care Adina Florea și Sebastian Ghiță sunt coburii fixați la șaua din care Liviu Dragnea, călare pe o mârțoagă cu stea roșie în frunte și trei trandafiri în loc de coadă, scoate pistoalele și le îndreaptă spre dușman. Partea proastă pentru Liviu Dragnea e că pe țeava armelor nu se află gloanțe, ci bumeranguri.

Târâș-Grapini prin Europa

A o premia pe Maria Grapini pentru „promovarea limbii române” e ca și cum l-ai decora pe Ion Ficior cu Marea Medalie a Omeniei. Faptul nu e caraghios, ci grav de-a binelea. Pe urmele lui Einstein și invidioasă pe el pentru teoria relativității, clasa politică a României de azi semnează, cu ajutor din media, teoria relativizării. E o teorie care transformă impostura în merit și analfabetismul în prilej de sărbătoare. Enunțul ei de bază este următorul: oricine poate face orice oriunde și oricând. Până la urmă, așa și este. Nimic nu te mai poate stupefia pe întinsul acestui lac răscolit unde nuferii, câți mai sunt, s-au dus la fund, iar noroiul stă la suprafață.

Să nu uităm, România este țara unde se câștigă alegeri locale din închisoare. Țara unde condamnații cu executare elaborează politici fiscale, după ce plagiază gospodărește pentru lucrarea de doctorat. Țara unde alți doctori de carton presat plagiază din propriii lor îndrumători, care, să vezi mirare!, nu au nicio reacție.

Țara unde se organizează școli doctorale în instituții care nu au voie prin lege să le organizeze. Țara unde un patron de sală de fitness devine consilier pentru probleme sociale al prim-ministrului. Țara unde poți vota fără să fii în sală, fiindcă ai o nepoată care-ți ține locul. Țara unde problemele penale nu te împiedică să conduci un partid sau o cameră a parlamentului – dimpotrivă.

Acesta este contextul în care site-ul (așa-zis) de știri News 24AGD o premiază pe Maria Grapini. Din păcate, site-ul în cauză nu face precizările care s-ar fi impus. În ce fel onorează Maria Grapini limba română și care sunt argumentele care-i justifică premierea? Cum definește News 24AGD ideea de excelență și cum o identifică în prestația Mariei Grapini? Ce distincție ar trebui să

primească un scriitor formidabil cum e Ion Iovan, dacă o crăiasă a tocăniței ca Maria Grapini e elogiată pentru promovarea limbii române? Dacă Mariei Grapini îi înmânezi o diplomă, cu Adriana Babeți ce se cuvine să faci? Dar cu Ioana Pârvulescu, Adriana Bittel, Diana Adamek și Ileana Mălăncioiu?

Sunt întrebări fără răspuns. De ce? Fiindcă e greu de crezut că juriul de înaltă competență filologică responsabil cu premierea Mariei Grapini a auzit vreodată de aceste nume. Relativizarea de care vorbeam la început scoate capul din nou. Asta fiindcă nu doar premiantul e corigent la materia pentru care primește diploma și cununița, ci și premiatorul. News 24AGD e o pseudoagenție de știri care își semnează majoritatea articolelor cu *by redacția* (felicitări pentru curaj) și care se laudă cu doi armăsari pur-sânge în ale faptului de presă. Băieții se revendică jurnalistic din Bob Woodward și Carl Bernstein. Pe unul îl cheamă Mihai Căldăraru, pe celălalt, Alberto Gruia. După cum poate vedea oricine apelează la YouTube, cei doi luptă umăr la umăr pe diverse baricade ale știrilor și nu numai. Dacă-i întrebi, afli din gura lor că sunt cavaleri ai dreptății, șerifi ai adevărului și apostoli ai corectei informări a publicului. Dacă nu-i întrebi și îți iei informațiile din imensitatea oceanului online, constați că una dintre luptele lor îndârjite e dusă împotriva limbii române.

Chiar așa? Da, chiar așa. News 24AGD are mari probleme de gramatică, iar asta transformă premierea Mariei Grapini într-o combinație de parodie și exercițiu de solidaritate. Nimic nu-i indispune mai mult pe Grapini, Căldăraru și Gruia decât numărul variabil de „i”-uri de la sfârșitul anumitor cuvinte. Dincolo de comicul lor involuntar, multe postări ale Mariei Grapini se remarcă prin vocabule cu deficit sau cu exces de „i”-uri, așa cum a observat mai toată lumea care are cont pe Facebook și abonament pe termen

nelimitat la româna corectă. Într-un material ușor de găsit pe YouTube, agramații de la News 24 AGD propun publicului titlul „În campanie dăruiește și tu o viață pentru îngerii”. În același timp, pe pagina de Facebook a agenției se răsfață de mai bine de un an îndemnul „Fi și tu Moș Crăciun pentru o zi”. În mod normal, când nu știi diferența dintre articulat și nearticulat sau imperativul celui mai folosit verb al limbii, nu te-apuci să-i premiezi pe alții pentru exprimare. În mod normal, dar, am conchis de mult, normalitatea românească tinde să se transforme din regulă în excepție.

Deși pare minor, cazul are anumite complicații care merită urmărite. E de văzut, de exemplu, care dintre cristalele de grapineză a atras atenția monitorilor filologici de la News 24AGD. Bănuielile multora cad asupra unei declarații de dată recentă, în care europarlamentarul împins la Bruxelles de vântul din spate (hai, hai) al Partidului Conservator glăsuiește într-o limbă cum nici în cronici nu găsești: „Pentru prima dată voi da un vot împotriva unui român (?)! Nu voi vota în comisia LIBE pentru Laura Kövesi. Dar vă consult și dacă o majoritate veți spune să o votez, voi schimba votul.”

Afirmația e premiabilă din mai multe motive. În primul rând, Maria Grapini face astăzi ceea ce le reproșa altora ieri: adoptă acolo, printre străini, o atitudine ostilă față de un compatriot aflat în țară. În plus, lasă să se înțeleagă europarlamentarul din PC, compatriotul nici măcar nu e compatriot pe de-a întregul. Maria Grapini are grijă să pună un semn de întrebare în paranteză după „român”, ceea ce nu e nimic altceva decât o trimitere ticăloasă la etnia Laurei Codruța Kövesi. Nu-i vorbă, „Grapini” e un nume profund românesc. E greu să nu te gândești la vorba spusă într-un colț de peluză de un microbist tabagic: „râde corb de cioară spartă”.

În al doilea rând, Maria Grapini întredeschide poarta spre răzgândire, în buna tradiție a lui Radu Vasile și a preacinstitei sale vorbe: „Nu sunt de acord cu ce spuneți, dar la nevoie pot să înclin spre punctul dumneavoastră de vedere.” Schimbarea votului în funcție de decizia majorității e orice, numai semn de fermitate nu. Ce să-i faci, așa sunt politicienii care scriu – schimbători și ezitanți. Maria Grapini scrie, așa cum a scris și Radu Vasile, alias Radu Mischiu. Sigur, *Memoriile pe contrasens* sunt doar semnate (nu și scrise) de fostul premier, dar poeziile sub pseudonim – bune, rele – îi aparțin. Spre deosebire de Radu Vasile, Maria Grapini e, ca Zoe Trahanache, bărbată și nu are nevoie de pseudonim. Iar ea nu scrie poezii sau amintiri, ci merge direct la roman. *Viața între scrieri și trans-scrieri* (sic!) e un snop de pagini prinse între coperte, care aspiră nerușinat la statutul de carte. Construită prin copy-paste-uri multiple de pe Wikipedia, de pe forumul „Sfatul bătrânilor” și de pe site-ul agenției de turism Info Travel Grecia, după cum au descoperit reporterii de la www.recorder.ro, făcătura Mariei Grapini este o zeamă lungă și fără gust, doldora de siropoșenii și platitudini. Un elev bun de clasa a șaptea ar roși dacă i s-ar cere să-și pună numele pe așa ceva.

În al treilea rând, merită premiată rigoarea gramaticală a Mariei Grapini, scânteietoare în formula „dacă o majoritate veți spune să o votez, voi schimba votul”. Se aud aici palide ecouri din *Răceala* lui Marin Sorescu, în care sultanul Mahomed II (Virgil Ogășanu) îi recită pașei din Vidin (Ion Caramitru) un haiku à la turca bre: „Eu, pleoapa-nchisului tău ochi, geana-i”. Diferența dintre umorul voluntar al scriitorului și exprimarea prolixă a europarlamentarului e la fel de mare ca aceea dintre mâncăruri și mâncărimi. Și nu e deloc o întâmplare că rateurile repetate ale Mariei Grapini au făcut posibilă apariția aplicației

Grapinizer, cu ajutorul căreia orice enunț corect poate fi tradus în grapineză, ceea ce înseamnă împănarea enunțului cu câteva greșeli de punctuație, de literă sau de ortografie. Aplicația funcționează fără reproș, am testat-o în timp ce scriam textul.

Dincolo de baletul prin care Maria Grapini încearcă să-și asigure un nou mandat de europarlamentar, miza premiului e de fapt discreditarea ideii de presă onestă și profesionistă. Există aici o tentativă de convingere a naivilor că așa e *toată* presa, că nu există deosebiri între DC News și Press One, între RTV și Vice sau între Antena 3 și Recorder.ro. Or, diferențele sunt enorme, începând cu buna-credință și terminând cu talentul. Adevărat, Maria Grapini s-ar fi putut interesa de unde-i vine premiul și ar fi putut manifesta mai puțin entuziasm la primirea lui („Știu că sunt mândră că am primit această onorantă diplomă și că o prețuiesc"). Dar dacă n-a putut Eugen Simion să evite capcana, cum ar fi putut s-o facă „Margaret Thatcher a Timișoarei"? Discreditarea e însă acolo, în fiecare cuvânt de pe diplomă și în fiecare acțiune a pseudoagenției News 24AGD.

Pe Mihai Căldăraru și pe Alberto Gruia ajunge să-i urmăriți trei minute și vă lămuriți. Căldăraru poate fi recuperat (vorba vine) din memoria posturilor TV ale ultimilor ani dacă sondați oferta agentului televizual Vătafu TV, unde Vătafu este sau era numele patronului, Căldăraru se pițigăia la microfon pe lângă tot felul de personaje, iar glazura valorică era asigurată de Miron Cozma, cel care, într-o deplină uitare de sine, promitea dialoguri pe Skype cu Paul Goma. Vorba ceea, skypă cine poate.

Dacă News 24AGD își va face un obicei din premierea inepțiilor și a celor care le rostesc, e limpede că nu va duce lipsă de candidați pentru diploma următoare. Victor Ciorbea s-a înscris deja

cu o piesă grea: „Avem, har Domnului, destule persoane cu dizabilități”. Lângă el, suflându-i vitejește în ceafa, aleargă Petre Daea: „V-a intrat cormoranu-n cap, așa-i? Păi dacă a avut loc.” Cu ei și cu alții ca ei, ne deplasăm mai departe târâș-Grapini printr-o Europă care se uită la noi și nu știe dacă trebuie să râdă, să plângă sau să se închine.

Protestul, aurul și vâlcovenii

Filmul se cheamă altfel, firește. Au trecut patru decenii și un strop de când Dan Pița a pus pe piață *Profetul, aurul și ardelenii.* Liniuța de unire dintre filmul de atunci și realitatea de acum e aurul – motiv de îngrijorare și de patimă, de bănuială și de cruciadă a înstăririi, de discordie și de gând necurat. În rest, nimic nu mai seamănă. În loc de profet e protestul, în loc de ardeleni sunt vâlcovenii. Aurul singur rămâne să lege aventura transcontinentală de ieri a fraților Brad de ideile eufemistic spus discutabile ale câtorva politicieni de azi. Iar când îi auzi vorbind pe aceștia din urmă, te simți nevoit, pentru a multa oară, să te gândești câtă dreptate a avut Stendhal când a spus că „Dumnezeu ne-a dăruit cuvintele ca să ne putem ascunde gândurile”. Se vede treaba că romancierul francez e citit cu voce tare în cenaclurile PSD, câtă vreme atâția membri ai lui îi îmbrățișează și-i pun în practică părerile.

Unul dintre ei este, deloc surprinzător, Eugen Nicolicea. Acest om pentru care jignirea e monedă curentă are finețea juridică a absolvenților târzii și nemerituoși.

După cum se știe deja, Eugen Nicolicea e beneficiarul învățământului la distanță, care se traduce de fapt prin distanță față de învățământ. Ca și cum n-ar fi fost de ajuns, în materie de Alma Mater deputatul severinean se revendică din uzina de diplome universitare „Spiru Haret”, înființată de saurianul comunist Aurelian Bondrea. Una dintre vorbele care circulă de ani buni în mediul universitar este că „Spiru Haret a fondat învățământul românesc modern în secolul al XIX-lea și tot el i-a pus capăt în secolul XX”. Devălmășia familială fiind pesemne prețuită în Mehedinți, Eugen Nicolicea se trezește, la o vârstă mai apropiată de pensionare decât de absolvirea

facultății, coleg de studenție cu soția și cu fiica sa. Valoarea nu așteaptă numărul anilor, dar e atentă la circulația banilor. Șubrezenia instrucției nu-l împiedică pe Eugen Nicolicea să ajungă la un moment dat președinte al Comisiei Juridice a Camerei Deputaților și să obțină o poziție de putere aptă să-i permită în egală măsură inițiative suspecte și obstrucții grosolane. În plus, Eugen Nicolicea emite păreri și le lansează în spațiul public, mizând pe neatenția sau poate pe superficialitatea celor care nu pot deosebi judecata cinstită de sofism. Nu e un lucru neobișnuit pe piața ideilor calpe sau fără vaccin. În fond, subinginerul Florin Iordache de la Fabrica de mobilă din Caracal s-a trezit ministru și a orchestrat Ordonanța 13, unul dintre cele mai josnice atacuri la adresa justiției.

Școala puțină nu exclude însă șmecheria masivă. Într-o lectură de tip nou a dicționarului, Eugen Nicolicea stabilește un fals raport de sinonimie între protest și grevă. Așa ceva e posibil doar în judecata cuiva care fie își consideră interlocutorii idioți, fie a fructificat doar recreațiile în timpul liceului. Protestul este definit în dicționar drept o „manifestare energică împotriva unei măsuri considerate injuste”, unde „energic” nu înseamnă „violent” sau „dezaxat”, cum s-ar putea specula. Prin urmare, protestul este o manifestare deschisă prin care o persoană (Marius Manole), un grup (magistrații din Constanța) sau o mulțime (lumea din Piața Victoriei și din piețele celorlalte orașe) își exprimă dezacordul față de o acțiune percepută ca fiind ilegitimă, abuzivă sau injustă. La rândul ei, greva este o „încetare organizată a activității într-una sau mai multe întreprinderi, instituții etc., cu scopul de a-i determina pe patroni, guvernul sau autoritățile să satisfacă anumite revendicări de natură economică sau pecuniară”.

Revendicările se referă de obicei la creșterea salariilor și la îmbunătățirea condițiilor de lucru, după cum poate confirma orice lider de grupă sindicală. Greva este expresia unui conflict de muncă și se declanșează în relație directă cu angajatorul, vizând diverse drepturi ale salariatului. Protestul, pe de altă parte, are la bază de cele mai multe ori o decizie politică. Oamenii adunați în piețe nu vor temperaturi convenabile în timpul acțiunilor (corespondentul condițiilor de lucru), ci plecarea de la putere a unei minorități care, râvnind la un bine pentru ea însăși în afara legii, dorește totodată răul majorității. Întâmplător, OUG 7 și trena ei politică îi împiedică pe magistrați să muncească în condiții normale, care să le asigure imparțialitatea și să-i ferească de presiuni. Până și fostul președinte al Curții Constituționale, Augustin Zegrean, observă, într-o declarație pentru Hotnews, că protestul magistraților este justificat: „Acolo unde vorbește despre statul de drept, Constituția vorbește și despre separarea puterilor în stat. […] Una dintre funcțiile statului este cea judecătorească. Nu poți să vii cu legi și să anulezi hotărâri judecătorești, să anulezi atribuții sau să iei dosare de la anumiți procurori și să le dai altora. Era firesc și este firesc ca magistrații să reacționeze.”

Protestul magistraților ține de bunul-simț și de buna-credință în exercitarea profesiei, ceea ce-l face pe deplin justificat în ochii multora. Nu și în ai lui Eugen Nicolicea, care confundă cu bună știință greva cu protestul și insinuează că pedeapsa cuvenită pentru protestatari este în cel mai bun caz amenda, iar în cel mai rău, închisoarea. Încă e bine că n-a fost evocată posibilitatea de a-i strânge laolaltă pe magistrații care protestează peste tot în țară, de la Cluj la Bacău, de la Galați la Timișoara, de la Brașov la Constanța și de la Sibiu la Iași, și de a-i deferi Jandarmeriei lui Carmen Dan (salut pe această cale introducerea în vocabular a

cuvântului „danjarmerie”), cu propunerea de gazare preventivă. În același timp, trebuie remarcat că Eugen Nicolicea e schimbător ca femeile din literatura sentimentală: după ce uneltește cu sârg pentru niște șurubării legate de amnistie și grațiere care să-i țină colegii departe de gratii (inclusiv pe cel născut la Gratia), zimbrul juridic al PSD-ului devine pe nepusă masă inclement și amenință cu detenția niște oameni care nu fac decât să constate public că nu sunt lăsați să-și facă treaba.

Tehnica recurgerii la sofism e veche și seamănă binișor cu scamatoriile de tip Iosefini sau David Copperfield, rezumate în formula „iuțeala de mână și nebăgarea de seamă”. Tehnica în cauză e preluată și de Șerban Nicolae, care propune, umăr la umăr cu Liviu Dragnea, readucerea în țară a 95% din rezervele de aur ale României. Întrebat de Oana Zamfir la Digi24 ce justifică o asemenea inițiativă, Șerban Nicolae a lăsat să-i scape că informațiile care l-au făcut să acționeze sunt „neoficiale” (adică foarte greu, dacă nu imposibil de verificat) și a comutat fulgerător în registrul bunei vecinătăți de pe scara blocului: „Cel mai de înțeles ar fi dacă v-aș întreba unde vă țineți dumneavoastră bijuteriile personale. Eu cred că le țineți la dumneavoastră acasă, nu la vreun vecin.” Dacă la Eugen Nicolicea sofismul se sprijină pe o banală și voită confuzie de termeni, la Șerban Nicolae el funcționează ca la carte. Sau ca la dicționar, știut fiind că definiția sofismului este: „silogism sau raționament corect din punct de vedere formal, dar greșit din punctul de vedere al conținutului și folosit de cele mai multe ori pentru inducerea în eroare”. Falsele argumente ale lui Șerban Nicolae se văd de departe. Întâi și-ntâi, bijuteriile Oanei Zamfir sunt personale, după cum chiar deputatul declară, pe când rezervele de aur ale României sunt oricum, numai personale nu. În al doilea rând, pe Oana Zamfir o privește unde-și ține bijuteriile personale, pe când România este

semnatara unor acorduri și reglementări internaționale, precum și o piesă pe tabla de șah financiar care nu poate funcționa pe cont propriu. În al treilea rând, e greu de crezut că Londra poate juca rolul „vecinului” de care vorbește Șerban Nicolae. Dacă punem rigla pe hartă, constatăm că Rusia e ceva mai aproape de România decât Anglia. Or, n-am auzit de vreo inițiativă de readucere în țară a aurului aflat la ruși, cu atât mai mult cu cât el a fost luat prin forță. În fine, Șerban Nicolae are ghinionul unei ironii a istoriei: tocmai când el și Liviu Dragnea se pregăteau să încheie proiectul la ultimii nasturi, președintele venezuelean Nicolás Maduro dădea ordin armatei să tragă în populație, iar Banca Angliei riposta prin blocarea rezervei de aur a sud-americanilor.

Și mai există un ghinion: toate știrile despre proiectul lui Șerban Nicolae și Liviu Dragnea au fost ilustrate de posturile TV cu reportaje în care erau prezentate diverse modalități de tăiere și de transportare a lingourilor. Lumea a legat în mod reflex aceste imagini de acrobațiile sepulcrale marca Darius Vâlcov și și-a amintit că acest condamnat la opt ani cu executare e în continuare consilier al premierului Dăncilă și e văzut de PSD drept înlocuitorul lui Mugur Isărescu. Filmul de aventuri al lui Dan Pița a fost înlocuit de un *horror* pentru care am primi cu siguranță Zmeura de aur.

De ei râdem sau de noi?

Un exemplu de umor politic de pe vremea lui Nicolae Ceaușescu: „Dacă deschizi radioul, auzi un țăcănit. Dacă deschizi televizorul, îl și vezi.” Încă un exemplu: „Am dat drumul la radio, vorbea Ceaușescu. Am dat drumul la televizor, vorbea Ceaușescu. Am deschis ziarul: un discurs al lui Ceaușescu. Am deschis revista: alt discurs al lui Ceaușescu. Am vrut să deschid frigiderul, dar mi-a fost frică.” În fine, al treilea exemplu: „Întrebare: Ce diferență este între Panoramic și paranoic? Răspuns: Panoramicul e la Olimp, paranoicul e la Neptun.”

Practicam cu toții pe atunci un fel de umor conspirativ. Râdeam pe ascuns, pe înfundate, în pumni. Sfătuiam sau eram sfătuiți să nu reproducem la școală, la facultate sau la serviciu bancurile pe care le auzeam acasă. Ne amăgeam cu ideea mântuirii prin râs la fel cum ne amăgiserăm cu himera rezistenței prin cultură. Și credeam, cu un soi de dispreț pentru logica istoriei și istoria logicii, că insurgența poate fi discretă. Că suntem în stare să doborâm un monstru persiflându-l. Ne-a trebuit destul de mult timp ca să ne dăm seama că bancurile noastre politice erau o supapă care ne prefăcea în pseudoeroi la colțul străzii sau la coadă la carne, fără ca sistemul – și balaurul din fruntea lui – să se simtă câtuși de puțin amenințat. Iar periclitat, nici atât.

Am evoluat, nu-i vorbă. Astăzi umorul, politic sau nu, e fără precauții. Poanta poate fi subtilă sau vulgară, fină sau grosieră. N-are importanță. O poți lansa într-un studio de televiziune sau într-o bodegă, o poți posta pe Facebook, o poți trece pe plăcuța cu numărul de înmatriculare. Nici asta n-are importanță. Nu mai există oprelişti și fereli. Nu se mai gândește nimeni la consecințe, ca pe vremuri, nu-și mai imaginează nimeni represalii în

beciuri întunecoase, tot ca pe vremuri. Pe de altă parte, discuția alunecă încet și inutil dinspre fond spre formă, ca de atâtea ori în ultima vreme. În loc să ne gândim la niște continuatori eficienți ai râsului, ne pierdem în amănunte de coloratură. Cea mai nouă dispută ține de armamentul cu care luăm ținta în cătare (ținta fiind, măcar atâta lucru am reușit să stabilim, un guvern rău croit și rău intenționat). Marea dilemă e dacă recurgem la porcoșenii sau rămânem ironici și manierați. O tabără pledează pentru măscări, cealaltă, pentru florete rotite grațios. Unii cred că nu merită să-ți alegi mijloacele când ai de-a face cu cineva care te vrea scos din lumea civilizată, alții susțin că, scăzând nivelul discursului, nu facem decât să ne apropiem de cei cărora ne credem superiori. Fiecare tabără are argumente și e convinsă că dreptatea îi aparține. Și niciuna dintre tabere nu vede ceva elementar: că acest lucru NU CONTEAZĂ. Așa cum în timp de război muzele tac, în situațiile de criză stilistica se suspendă. Important e să-i spui incompetentului că e incompetent. Sub toate formele, în toate registrele, până te doare gura, însă și mai important e să articulezi un sistem de performanță politică (în ceea ce, în lipsa unui termen adecvat, trece drept opoziție din România) în așa fel încât, după următoarele alegeri, să nu mai riști apariția unui alt guvern Dăncilă. Asta înseamnă aprofundarea doctrinelor politice, trecerea temeinică prin studii de psihologia mulțimilor și împingerea în față a unor figuri prestigioase și autoritare, capabile să joace rolul unor locomotive de mare tracțiune pentru trenul electoral al opoziției. Există asemenea figuri? Cu siguranță. Li s-a propus să intre în joc? Nu e foarte clar. S-ar putea să refuze? Până nu le inviți să intre în ring, n-ai de unde să știi. În orice caz, dacă singura noastră variantă de ripostă va rămâne râsul de guvernanți, s-ar putea să descoperim că, râzând de ei și neducând

lucrurile la nivelul următor, râdem până la urmă de noi.

Umorul politic de pe vremea lui Ceaușescu era o formă de răcorire subversivă. „La cât își bate el joc de noi, măcar atât să facem”, așa gândeam pe atunci. În plus, cuplul prezidențial ajunsese la un asemenea cult al personalității, încât nimeni din jurul lui nu se mai putea face remarcat (nici măcar în rău). Acum, când reporterii și camerele TV circulă dezinvolt peste tot, hibele și pașii greșiți ai aleșilor ne sunt aduse în case la fel de frecvent ca reclamele. Materia primă pe care o furnizează guvernul Dăncilă, chiar și în absența premierului, satisface nevoia de haz a românului până la indigestie. Și, firește, e inevitabil să râzi când îi vezi și auzi pe miniștrii noștri. Însă râsul trebuie să fie o manifestare scurtă, care să nu se transforme în ocupație. Mai ales că nu toate gafele guvernanților sunt provocatoare de hohote. Unele, ca enunțul balistic al lui Mihai Fifor, au cu siguranță altă încărcătură. Altele, ca încropelile miniștrilor Dănut Andruscă sau Anton Anton, sunt ofensatoare pentru orice absolvent de liceu. Spre a nu mai vorbi de prestația ministrului Valentin Popa, sub nivelul unui cantonier dintr-o zonă defavorizată.

La final, o nedumerire: cum e posibil ca o țară care se laudă de două-trei decenii cu atâția olimpici internaționali la tot felul de concursuri, cu atâția inventatori tineri, cu atâția absolvenți străluciți, cu atâtea eminențe într-o mulțime de domenii să ajungă pe mâna unor asemenea nulități? Chiar au plecat cu toții din țară? Și chiar nu putea fi valorificat niciunul dacă nu se înscria în PSD și nu învăța să împartă pomeni și minciuni înainte de alegeri?

Om și persoană (plângere nepenală)

Când am cunoscut-o era om.

Acum e persoană.

Când am cunoscut-o o durea nedreptatea.

Acum o girează.

Când am cunoscut-o râvnea la o carieră.

Acum e carieristă.

Când am cunoscut-o cerul era înstelat peste legea morală din noi.

Acum suntem într-o noapte cu nori de plumb.

Când am cunoscut-o, terminase liceul în Mica Romă.

Acum pune capăt speranțelor, în Micul Paris.

Când am cunoscut-o, avea demnitate și onoare.

Acum demnitatea e funcție publică, iar onoarea…

Când am cunoscut-o visa.

Acum e un coșmar.

Omule care ai devenit persoană, te cunosc, dar nu te recunosc. Ai fost la mine în casă de atâtea ori, ne-am vizitat, am ieșit la restaurant, ne-am serbat zilele de naștere. Am fost la tine la nuntă acolo, în Mica Romă, unde atâta poporet vorbea frumos de tine și de mirele tău.

Ți-am însoțit izbânzile cu pumnii strânși, am încercat să-ți stau alături când ți-a fost greu. Ai învățat pentru examene la mine acasă, când la cămin era prea frig sau prea mare gălăgia. Ai trecut prin cumpene și ți-am amintit replica aceea pe care mulți o cred a lui De Niro, dar care de fapt e din Jane Austen: *Good things come to those who wait.* Ți-am admirat ambiția și tenacitatea. Ți-am șoptit doar să înveți să le domini și să le pui în slujba unor scopuri de care să nu te rușinezi în fața nimănui.

Omule care ai devenit persoană, îți scriu plângerea asta nepenală fără să te numesc. O fac

doar în eventualitatea – mai degrabă îndepărtată azi – că aceste rânduri îți vor cădea din întâmplare sub ochi. Dacă se va întâmpla așa ceva, îți vei da seama că e vorba de tine. Și poate, cine știe?, te vei colora în obraji, cu gândul la vorba lui Mark Twain: „Omul e singurul animal care roșește. Sau cel puțin ar trebui s-o facă.” Mi-ar fi foarte simplu să scriu cum te cheamă, cu nume, prenume și numele dinaintea măritișului. Nu vreau, ba chiar mi-e teamă. „Orice om îi este teamă.” Mă tem să n-o ia razna tastatura, să nu se revolte computerul, să nu se strice și mai mult ordinea unei lumi la a cărei descompunere ai ajutat vârtos.

Puțini sunt oamenii care nu au avut dezamăgiri în viață. Chiar așa, cum trebuie să fii mobilat ca să nu te decepționeze nimeni și nimic pe lume? De ce anume ai nevoie? De o îngăduință fără margini? De o candoare absolută? De o încredere nesmintită că până și înăuntrul celui mai mare nemernic poți găsi sâmburele căinței? De o princiară putință a iertării? De o noblețe împletită cu speranța că fiecare dintre noi poate găsi cândva drumul Damascului? De toate la un loc?

Nu știu. Om cu slăbiciuni și șovăiri, am reacționat de cele mai multe ori previzibil. Am iertat cam tot ce se putea ierta, am trecut peste lucrurile peste care se putea trece. Am numărat totuși, în aproape cincizeci și nouă de ani de viață, câteva dezamăgiri. Că ele au fost urmarea unor năpârliri ideologice, a unor compromisuri scârboșele sau a unor trădări intime nu are importanță. Însă pot să-ți spun, omule care ai devenit persoană, că de câțiva ani ești în capul listei. Și că va fi cumplit de greu să te detroneze cineva.

Asta e tot, asta a fost plângerea nepenală. N-o semnez, nu cred că e cazul.

Îmi pare bine că te-am cunoscut atunci.

Îmi pare rău, dureros de rău, că nu te recunosc acum.

Cel de Sus să te lumineze. Dacă te află pregătită să-I primești lumina.

Guvernul României și alianța din care provine și-au dovedit de atâtea ori fascinația pentru selecția negativă, încât nu mai poți nici măcar să te revolți. Ilie Mario Rafael e doar un nume din dosarul pe care scrie cu litere mari „Cultura sfidării". De ce-l numește premierul într-o asemenea funcție? Pentru că poate. Codrin Ștefănescu a lămurit deja dilemele pricinuite oamenilor onești de abuzurile puterii PSD. „Pentru că putem" e, din acest punct de vedere, o lozincă mult mai aproape de natura adevărată a partidului decât „Îndrăznește să crezi". „Pentru că putem" e o sinteză a bunului-plac și a disprețului pentru lege, pentru normalitate și pentru respirația europeană a țării.

De ce păstrați penali în funcții publice? Pentru că putem. De ce numiți în funcția de secretar general al guvernului un om trimis în judecată pentru trafic de influență, constituirea unui grup infracțional organizat și fals în declarații în formă continuată? Pentru că putem. De ce numiți în funcția de consilier personal al premierului un condamnat la opt ani cu executare? Pentru că putem. De ce numiți ca ministru al tineretului și sportului o tânără specializată în campanii publicitare pentru spirtoasele familiei? Pentru că putem. De ce numiți ca premier un om incapabil să se exprime cursiv în propria sa limbă și cu atât mai puțin într-o alta? Pentru că putem. De ce forțați ordonanțe care să-i scape pe marii vinovați din PSD de pușcărie? Pentru că putem. De ce vă bateți joc de oameni și de țară? Pentru că putem.

Și pot. Chiar pot. Fără să-i intereseze cum ne privește Occidentul, fără să se gândească la altceva decât la propria lor piele, fără urmă de considerație pentru naivii și disperații care le-au luat de bune promisiunile și i-au adus la putere.

RADU PARASCHIVESCU

Ilustrația copertei:
© Guliver/iStockphoto/Cannasue

IN LUME NU-S MAI MULTE
ROMANII (PLANETEI NOA
9789735063948
29 LEI/<UM>

{1} Daniel Rondeau, *Mecanica haosului,* traducere de Mădălin Roșioru, Editura Polirom, Iași, 2019, pp. 114–115.

{2} La data când a fost scris textul Amos Oz era în viaţă (n. a.).

Table of Contents